

IX 4,6

IGU

INŠTITUT ZA GEOGRAFIJO UNIVERZE
V LJUBLJANI

SOCIALNOGEOGRAFSKA DIFERENCIACIJA IN TRANSFORMACIJA
MESTNIH ČETRTEI

II. del

Ljubljana, 1971

LJUBLJANA, Aškerčeva cesta 12

INŠTITUT ZA GEOGRAFIJO UNIVERZE V LJUBLJANI

Naročnika: Biro za regionalno prostorsko planiranje
Ljubljana, Titova 19,
Sklad Borisa Kidriča
Ljubljana, Župančičeva 6

UDK 911.375:314.145 (497.12)

SOCIALNOGEOGRAFSKA DIFERENCIACIJA IN TRANSFORMACIJA MESTNIH
ČETRTI - II. del

Nosilec:
Dr. Mirko Pak

Direktor:
Prof.dr.Vladimir Klemenčič

Ljubljana, 1971

SOCIALNOGEOGRAFSKA DIFERENCIACIJA IN TRANSFORMACIJA MESTNIH
ČETRTI - II. del

Socialnogeografska raziskava ne-
katerih mestnih četrti v Kamni-
ku, Kopru, Murski Soboti, Novem
mestu in v Škofji Loki

Predgovor

Raziskava socialnogeografske diferenciacije in transformacije mestnih četrti v Kamniku, Kopru, Murski Soboti, Novem mestu in Škofji Loki je nadaljevanje podobne raziskave mestnih četrti v Ljubljani in Mariboru^{1/}. Primerljivost rezultatov raziskav v Ljubljani in Mariboru je zahtevala v glavnem uporabo enake metodologije. Posamezni elementi so prilagojeni raziskavi manjših mest z mnogo manjšo površino, z manjšim številom homogenih mestnih predelov in njihovo manjšo notranjo homogenostjo. Pri metodoloških dopolnitvah so bili s koristjo upoštevani tudi rezultati raziskave mestnih predelov z najslabšo socialno strukturo v Ljubljani, Mariboru, Celju, Kopru, na Ravnah in na Jesenicah^{2/}.

1/ Mirko Pak: Notranja regionalna diferenciacija mest Slovenije. Ljubljana 1969. Str. 81. Naročnik Biro za regionalno prostorsko planiranje Sekretariata za urbanizem Skupščine SRS v Ljubljani.

2/ Socialne deformacije v nekaterih predelih slovenskih mest. Ljubljana 1969. Str. 49. Naročnik Inštitut za ekonomska raziskovanja v Ljubljani.

U v o d

Raziskana mesta uvrščamo v Sloveniji med mala mesta. Njihovo današnje število prebivalcev kaže skupaj s strukturo demografskega razvoja na določene razlike med petimi mesti, ki imajo svoj učinek tudi v njihovi notranji strukturi. Murska Sobota s 8.375 prebivalci leta 1966 uvršča Vrišer po demografskem razvoju v A tip s močno rastjo prebivalstva vseh zadnjih 100 let. Kamnik s 5.836 in Novo mesto s 10.663 prebivalci spadata v C tip s močno rastjo prebivalstva po I. svetovni vojni, Škofja Loka s 6.022 prebivalci spada v E tip s zmerno rastjo števila prebivalstva po letu 1945 in Koper s 14.061 prebivalci v J tip s neurejeno rastjo števila prebivalstva.

Več o genetsko-funkcijskih elementih pa pove tipologija mest glede na družbeno ekonomsko usmeritev po strukturi zaposlenih in strukturi njihovih osebnih dohodkov. Murska Sobota ima izrazito kvartarno, Koper ima izrazito terciarno in zmerno kvartarno usmeritev, Kamnik in Škofja Loka imata zmerno usmeritev v sekundarne dejavnosti in Škofja Loka ima zmerno usmeritev v kvartarne dejavnosti^{3/}.

Omenjeni elementi razvoja prebivalstva in strukture petih mest učinkujejo na njihovo notranjo strukturo, oziroma strukturo posamesnih mestnih delov ali področij. Staro mestno jedro je povsod prostorno največji del mesta, še zlasti pa največji homog-

^{3/} Dr. Igor Vrišer: Mala mesta v SR Sloveniji. Problemi njihovega obstoja in nadaljnjega razvoja. Ljubljana 1969. Str. 169. Harečnik Skled Borisa Kidriča.

ne sazidani predel mesta. Homogenost sazidalne strukture v starih mestnih jedrih je povsem odvisna od zgodovinskega razvoja in fizičnih pogojev, to je od prostora. Zaradi pomanjkanja prostora, specifičnosti položaja in historičnega razvoja je staro jedro Kamnika, Škofje Loke in delno novega mesta pretežno ali povsem pozidano z večstanovanjskimi hišami, zlasti v Murski Soboti in Kopru pa je sazidava starega mestnega jedra pestrejša z večjim številom enodružinskih hiš. Posledice takšne strukture sazidave v mestnih središčih se kažejo v strukturi prebivalstva. Ta je v Kopru in v Murski Soboti tako heterogena, da je raziskava zahtevala razdelitev starega mestnega jedra na dva dela.

Tudi večina terciarnih in celo dela sekundarnih dejavnosti ter upravnih funkcij je koncentriranih v starem mestnem jedru. Gospodarska in upravna funkcija mestnih središč se celo krepi v Murski Soboti, Kopru, Novem mestu, Kamniku, kjer so ob razpoložljivem prostoru potrebne samo manjše sanacije, v Škofji Loki pa prav pomanjkanje prostora narekuje selitev omenjenih funkcij starega mestnega središča. Tako se ne spreminja samo struktura sazidave in prebivalstva celotnega mesta, temveč se horizontalno spreminjajo tudi funkcije mestnih predelov skupaj s strukturo sazidave in prebivalstva.

Terciar je ostal koncentriran v mestnih središčih in se je v njih celo krepil, zato je bila transformacija obstoječe sazidave združena s sanacijo, izredno močna. V tem so velike razlike med mesti s veliko in malo ali celo brez razpoložljivih sazidalnih površin v središču mesta. Ob novih zgradbah za terciarne dejavnosti so v Murski Soboti in Kopru zgradili v središču mesta stanovanjske bloke, ki so spremenili in popestrili strukturo sazidave in prebivalstva. V malih mestih so pri

oblikovanju in transformaciji njihovih središč in predmestij sodelovali različni dejavniki, procesi pa so bili enaki ali vsaj podobni. Vse zazidalne in funkcijske spremembe je spremljala večja ali manjša mobilnost prebivalstva, katere rezultat je današnja struktura prebivalstva kot ena od faz v formiranju mestnega prostora. V tem primeru je struktura zazidave v glavnem izraz notranje strukture prebivalstva. V stabilni zazidalni strukturi pa so socialna, starostna struktura in porazdelitev prebivalstva močno heterogeni. Sintesa vseh teh strukturnih elementov pa vendarle kaže na bolj ali manj indentično ekonomsko stanje vseh, vendar z različnimi perspektivami.

Socio-ekonomska struktura prebivalstva posameznih mestnih delov je torej vzrok določenim funkcijam in določeni strukturi zazidave, in istočasno tudi posledica tega. Ker pa je urbano naselje, kakor vsako drugo naselje, namenjeno skoraj vedno bivanju človeka, mora njegova zunanja in notranja struktura odgovarjati njegovim potrebam, ki se s ekonomskim razvojem večajo in vključujejo poleg stanovanjskega prostora tudi stanovanjsko okolje.

Struktura celotnega mesta in posameznih njegovih delov je tudi v odvisnosti od ožje in širše regionalne strukture. Manjše je mesto, močnejše je podvrženo vplivom regionalne strukture. Razvoj manjših mest je pretežno odvisen od gospodarske razvitenosti njegovega vplivnega območja ter od razdalje in odnosa do drugih regionalnih središč. Zato struktura posameznih mestnih predelov ni samo rezultat notranjih diferenciacij, temveč zavisi od značaja celotnega vplivnega območja. Najbolj direktna odvisnost pa je posledica prostorne mobilnosti prebivalstva, predvsem priseljevanje v mesto. Zato daje socialnogeografska analiza v mestih ob prikazu tendence transformacije mestnega prostora tudi poznavanje širših regionalnih struktur.

Dopolnitve k metodologiji socialnogeografske raziskave Ljubljane in Maribora, za potrebe raziskave malih mest

Osnova socialnogeografske raziskave so prostorski procesi in socialne skupine prebivalstva kot njihovi nosilci. Socialne skupine pa so težko določljive glede na to, da so osnovna enota raziskav skoraj vedno gospodinjstva. V skupnem gospodinjstvu pa je največkrat vključenih več aktivnih članov z različnim poklicem in dejavnostjo, z različno kulturno stopnjo in z različno višino dohodkov. Posebno problematično je to v naših razmerah, kjer pogosto živi v istem gospodinjstvu več družin, ki ustvarjajo skupen dohodek gospodinjstva.

Raziskava Ljubljane in Maribora je temeljila na socialni strukturi celotnega gospodinjstva, to pomeni na podlagi analize vseh aktivnih članov gospodinjstva. Za kategorizacijo je bil vzet samo kriterij dejavnosti aktivnih članov gospodinjstva. Sam obseg raziskave ni dopuščal drugačne klasifikacije, ki pa je vendarle realna glede na naše ekonomske razmere. Tudi raziskave mest v zahodnoevropskih državah uvrščajo gospodinjstva v pesamezne socialne skupine predvsem na podlagi dejavnosti nosilca gospodinjstva lista. Najnovejše raziskave pa upoštevajo poleg dejavnosti nosilca gospodinjstva lista kot osnove še dodatne elemente, šolsko izobrazbo, poklic, delovno mesto, položaj v gospodarski stroki, standard in nemalokrat tudi dohodke^{4/}.

^{4/} Elisabeth Seger: St. Pölten, Struktur einer Viertelshauptstadt. Geographischer Jahresbericht für Österreich. Wien 1969, 1967-68. Str. 1-22.

Henrich Schäfer: Neuere Stadtgeographische Arbeitsmethoden zur Untersuchung der inneren Struktur von Städten. Berichte zur Deutschen Landeskunde. Bad Godesberg 1968-2. Str. 277-318.

Pri nas je uporaba naštetih izhodiščnih gospodinjstev nemogoča zaradi pomanjkanja podatkov, pa tudi zato ker socialna diferenciacija vendarle ni dosegla takšne stopnje, da bi vse te elemente lahko dovolj dobro kategorizirali. Tudi zunanji efekt socio-ekonomskega stanja gospodinjstva ni toliko v ospredju, da bi bil povsod določljiv, dohodke gospodinjstev je izredno težko ali sploh nemogoče ugotoviti in sam obseg raziskave ter sredstev ne omogoča takšno poglobljanje. Na koncu pa je potrebno poudariti, da ni namen socialnogeografske raziskave proučevati socialne skupine, temveč njihovo prostorno razporeditev in njihov vpliv na okolje.

Klasifikacija gospodinjstev na posamezne socialne skupine je bila opravljena na osnovi nosilca gospodinjkega lista, oziroma tistega člana gospodinjstva z najbolj ugodno dejavnostjo, ki ima osnovano lastno družino in predstavlja relativno stabilni element. Izključeni so bili predvsem samski otroci v gospodinjstvih vseh socialnih skupin. Ob tem se je tudi zmanjšalo število socialnih skupin gospodinjstev od 8 na 6. Skupine so naslednje:

- I. skupina - upokojenci in samostojne gospodinjke,
- II. skupina - nekvalificirani delavci in navadni uslužbenci,
- III. skupina - kvalificirani delavci in administratorji,
- IV. skupina - uslužbenci s srednješolsko izobrazbo,
- V. skupina - obrtniki,
- VI. skupina - uslužbenci z visoko izobrazbo in vodilni uslužbenci.

Razlika med prvim in drugim delom raziskave je tudi v klasifikaciji hiš na posamezne kategorije. Večje število nočno različnih predelov raziskave je postavilo v ospredje tudi večje pe-

strost zazidave stanovanjskih hiš. Število kategorij hiš je povečano od 6 na 10, ob tem pa je bil skoraj v celoti izločen in posebej prikazan element starosti zgradb. Kategorije hiš so naslednje:

- I. Kmečka hiša,
- II. Enostanovanjska navadna hiša,
- III. Enostanovanjska hiša vilskega izgleda,
- IV. Dvojček,
- V. Vrsta hiša,
- VI. Manjši blok, z največ dvema nadstropjema,
- VII. Večji blok z 3 in več nadstropji,
- VIII. Starejša večstanovanjska hiša,
- IX. Baraka,
- X. Drugo.

Drugačna velikost in struktura raziskanih naselij v drugem delu je zahtevala manjše korekture vprašalnika. Upošteevane so bile tudi sugestije recenzentov I. dela naloge - raziskave Ljubljane in Maribora. Na tem mestu so navedene važnejše spremembe vprašalnika, vprašalnik pa je v celoti prikazan na koncu elaborata.

1. Ispuščena so vprašanja o načinu potovanja na delo, o višini mesečne stanarine in o potrebah po terciarnih dejavnostih.
2. Dodana so bila naslednja vprašanja: a/ o starosti, poklicu in kraju v zadnjih petih letih odseljenega prebivalstva, b/ o narodnosti nosilca gospodinjkega lista in njegove žene, c/ o rojstnem kraju nosilca gospodinjkega lista in njegove žene, d/ o dejavnosti nosilca gospodinjkega lista v prejšnjem kraju bivanja, e/ o velikosti stanovanja in f/ o komunalni opremljenosti stanovanja.

Nekaj drugih vprašanj je bilo tehnično popravljenih in prilagojenih vsebinskim zahtevam, na primer št. 10, 16, 17 in 19 v I. delu naloge.

Omejitve raziskanih področij

Rezultati raziskave se naslanjajo skoraj v celoti na anketne podatke. Ustreznega statističnega gradiva ni na razpolago, zato so lahko bile izvedene samo sondne raziskave v malih mestih Slovenije. Skupno je bilo anketiranih 1.839 gospodinjstev s 6.054 prebivalci, kar znaša 20,2 % vseh prebivalcev raziskanih petih mest, po skupnem številu prebivalstva leta 1961.

Število anketiranih gospodinjstev in prebivalcev po naseljih in področjih.

		I. podr.	II. podr.	III. podr.	SKU- PAJ
Koper	Preb.	314	571	373	1.158
	Gosp.	91	182	117	390
Kamnik	Preb.	317	188	761	1.266
	Gosp.	108	55	210	373
Murska Sobota	Preb.	482	404	233	1.129
	Gosp.	133	118	67	318
Novo mesto	Preb.	373	572	216	1.161
	Gosp.	135	171	65	371
Škofja Loka	Preb.	533	380	427	1.340
	Gosp.	163	96	128	387

Število anketiranih gospodinjstev je po posameznih področjih različno glede na razlike v njihovi velikosti in po strukturi zazidave, oziroma gostoti prebivalstva. Gospodinjstva so bila za anketiranje izbrana po sledečem postopku: v vsakem naselju je bilo predvidenih 400 anket. Zato je bilo skupno število gospodinjstev v posameznem mestu deljeno s 400, rezultat pa je pomenil tisto številko, s katero so bila iz kartotek gospodinjstev po vrstnem redu izbrana gospodinjstva za anketiranje. V Kamniku je bilo to vsako drugo gospodinjstvo, v Kopru vsako tretje, v Murski Soboti vsako četrto, v Novem mestu vsako tretje in v Škofji Loki vsako drugo gospodinjstvo. Ker izračun ni dal celega števila, so bile izvršene določene korekture. Poleg tega določeno število za anketiranje določenih gospodinjstev ni bilo dosegljivih zaradi netočnih podatkov kartoteke /odsotni niso bili odjavljeni, sprememba naslova ni bila točna/ ali pa so bili v času anketiranja dalje časa odsotni. Vsled tega je število anketiranih gospodinjstev nanj kakor 400.

Opisani izbor anketiranih gospodinjstev je zagotovil enako gostoto anket v vseh raziskanih področjih in njihovo enakomerno razporejenost znotraj področij, kar so omogočili po ulicah urejeni gospodinjiski listi.

V vsakem od petih raziskanih mest so bila izbrana po tri področja s najbolj homogeno notranjo strukturo, toda med seboj različna. Raziskana so bila stara mestna jedra, v sedanjem stoletju zazidane četrti in najmlajše stanovanjske soseske blokov in enodružinskih hiš. Najhen obseg strajane zazidave v vseh petih mestih je narekoval takšen izbor področij raziskave. Če na majhne razdalje se različne zazidalne strukture ne njejo med seboj, statistični in popisni okoliši pa tudi vključujejo različne zazidalne strukture.

K A M N I K je bil razdeljen na tri področja, močno različna po strukturi zasedave, starosti zasedave ter po funkciji.

I. p o d r o č j e obsega staro mestno jedro med Titovim trgom, Trgom svobode in Majstrove ulice na severu, ulice Borisa Kidriča na zahodu, Usmjarsko ulico na jugu ter Bistrico na vzhodu. Vse to področje najstarejše zasedave predstavlja tudi trgovsko in upravno središče mesta.

II. p o d r o č j e vključuje predvsem enodružinske hiše s dokaj homogeno strukturo prebivalstva. Obsega del starega vaškega naselja Sp. Perovo.

III. p o d r o č j e obsega skoraj izključno kompleks enodružinskih hiš na skrajnem jugu mesta med Ljubljansko ceste na vzhodu, Jurčičovo ulico na jugu, Lumnovo ulico na severu ter Jenkovo ulico na zahodu.

K O P E R je na prvi pogled razdeljen na dva dela, na osrednje mestno jedro na bivšem polotoku ter na novi mestni predel vzhodno od glavne ceste. Znotraj starega mestnega jedra pa so dokajšnje strukturne razlike, ki imajo svoje posledice v strukturi prebivalstva, funkcijah in ne nazadnje tudi v strukturi zasedave. Zato sta vključeni v raziskavo dve področji v starem mestnem središču.

I. p o d r o č j e obsega JV del mestnega središča in ga omejujejo najbolj živahne trgovske ulice mesta: Čevljarska ulica, Cortanov trg in Staničev trg na vzhodu, Cesta JLA na jugu in zahodu ter Kidričeva ulica na severu.

II. p o d r o č j e obsega najstarejši, bivši ribiško-kmečki del mesta nad luko, imenovan Bošadraga. Na severu meji področje na Luko, na zahodu na Verdijevo ulico, na vzhodu na Destardijev trg, medtem ko gre južna meja področja po Cankarjevi ulici.

III. p o d r o č j e obsega predvsem blokovno zazidavo nad ceste proti Isoli in je povsem nov predel južno od tovarne TOMOS. V okviru celotnega nove zazidanega predela je področje raziskave omejeno z Rozmanovo ulico na jugu, Novo ulico na zahodu, Tomšičevo ceste na severu in Veluščkovo ulico na vzhodu.

MURSKA SOBOTA je sestavljena v glavnem iz dveh delov, iz predvojnega naselja in iz po vojni nastalih novih predmestnih četrti. Znotraj starega predela pa so manjši predeli doživeli občutno transformacijo, kar je bilo tudi odločujoče pri izbiri treh področij raziskave.

I. p o d r o č j e obsega novo četrt enodružinskih hiš na skrajnem zahodu naselja. Omejuje ga cesta Borisa Kidriča na jugu, ulica Mikloša Kuzniča na zahodu, Ulica Štefana Kovača na severu, na vzhodu pa sega do zazidave z bloki.

II. p o d r o č j e in tretje področje raziskave sta ločeni samo po Gregorčičevi ulici, vendar so med njima očitne razlike v strukturi zazidave in funkciji. Drugo področje med Titovo ulico na zahodu, Ulice arhitekta Novaka na jugu, Lenčavsko ulico na severu in Gregorčičevo na vzhodu, je področje najbolj intenzivne transformacije starega mestnega prostora z novimi funkcijami in novimi stanovanjskimi zgradbami, predvsem bloki.

III. p o d r o č j e leži vzhodno od drugega med Železnico na vzhodu, Arhitekta Novaka ulico na jugu, Lendavsko ulico na severu ter Gregorčičevo ulico na zahodu. To je ostanek starega delavsko-kmečkega predmestja, ki je svojo fiziognomijo in delo-
ma tudi strukturo ohranilo do danes.

N O V O M E S T O je v svojem razvoju ustvarilo fiziognom-
ske in funkcijske različne predele in jih je bilo lažje omeji-
ti. V raziskavo sta vključeni dve starejši in ena po vojni
zgrajena četrt.

I. p o d r o č j e obsega večji del starega mestnega je-
dra na levem bregu Krke in je omejeno s Krko na zahodu, jugu
in vzhodu, na severu pa poteka meja v glavnem po Poti k sodi-
šču, Vrhovčevi ulici in

V prvo področje je vključeno tudi upravno in trgovsko-obrtni-
ško središče mesta.

II. p o d r o č j e leži na desnem bregu Krke in obsega
mestno četrt imenovano Grm. Področje pretežne zazidave enodru-
žinskih hiš omejujejo Kristanova ulica, Trdinova cesta, Valan-
tičeva ulica, Kotarjeva ulica, Gubčeva in Skalickijeva ulica

III. p o d r o č j e na JV obsega četrt blokov imenovano
Naselje Majde Šile.

Š K O P J A L O K A ima med slovenskimi malimi mesti svojstven položaj, kar se kaže v njegovi strukturi in nagli gospodarski rasti, katero spremlja hitra urbanizacija obmestja. Tudi v Škofji Loki je raziskava zajela tri razvojno, strukturno in funkcijsko povsem različna področja.

I. p o d r o č j e obsega tudi v Škofji Loki večji del starega srednjeveškega mestnega jedra. V tem področju se stanovanjski pogoji neugodni, ob pomanjkanju novejših poslovnih prostorov pa se je v povojnih letih izoblikoval tukaj centralni tržni in upravni prostor, ki se pa danes deloma prestavlja na levi breg Sore s gradnjo modernih trgovskih stavb^{5/}. Prvo področje obsega vse hiše ob Mestnem trgu, Blaževi ulici, Cankarjevem trgu in Klobovsovi ulici.

II. p o d r o č j e predstavlja Demšarjevo predmestje na levem bregu Sore. To je področje enodružinskih hiš ob Koširjevi, Sorški, Suški, Demšarjevi ulici in Stari cesti.

III. p o d r o č j e je povsem nova četrt manjših blokov in vrstnih hiš, ki so bile v času anketiranja deloma še v gradnji. Področje, imenovano Groharjevo predmestje, leži vzhodno od Stare Loke.

Od skupno 15 raziskanih področij v Kamniku, Kopru, Murski Soboti, Novem mestu in Škofji Loki, obsega kar 6 stara mestna

5/ Ureditveni načrt Škofje Loke. Izdala Skupščina občine Škofja Loka in Urbanistični zavod Projektivni atelje v Ljubljani, Ljubljana 1966.

jedra s sklenjeno zaziidavo starih veštovanjskih hiš. Ta področja so v glavnem tudi trgovska in upravna središča mest /pone v Kamniku, Murski Soboti, Novem mestu in Škofji Loki ter v Kopru dve/. Tri področja obsegajo sklenjeno zaziidavo najnovjših enodružinskih hiš /Kamnik, Murska Sobota, Škofja Loka/, tri področja obsegajo izključno nove bloke /Koper, Novo mesto, Škofja Loka/, dve področji sta z mešano zaziidavo starih enodružinskih hiš in blokov /Kamnik in Novo mesto/, eno področje v Murski Soboti pa obsega bivše delavsko-kmečko predmestje s značilno zaziidavno strukturo starih enodružinskih hiš.

REZULTATI SOCIJALNOGEOGRAFSKE RAZISKAVE

Prostorna distribucija zazidave po starosti hiš in kategorijah

Starost in struktura stanovanjskih hiš po njihovi vrednosti so osnove za poznavanje notranjih procesov. Število kategorij hiš se je v primerjavi s raziskavo Ljubljane in Maribora povečalo od 6 na 10, število zazidalnih obdobja pa je ostalo enako.

Po času zazidave se področja uvrščajo v tri skupine z različnimi po vrednosti stanovanj in stanovanjskega okolja. V prvo skupino spadajo I. področje v Kamniku, I. in II. področje v Kopru, I. področje v Novem mestu in I. področje v Škofji Loki. Najstarejša zazidava, ki je v raziskavi omejena z letom 1900, predstavlja hkrati najslabši stanovanjski prostor in okolje. Tabela II. kaže v I. področju Škofje Loke 100 % hiš izpred leta 1900, ki predstavljajo srednjeveško jedro mesta z gradom in tržnim središčem, kar tukaj onemogoča kakršnokoli zazidavo in dozidavo. Vseh 57 hiš spada v kategorije večstanovanjskih hiš. Kar 94,2 % vseh hiš spada v to starostno skupino tudi v II. področju Kopa /Bošadraga/. Po stanovanjskem okolju je ta četrt nedvomno najslabša med vsemi raziskanimi četrtmi, vendar stopa tukaj v ospredje možnost adaptacij. Četrt ima okrog polovico enodružinskih in polovico dvo in tridružinskih hiš, med katerimi je še nekaj adaptiranih, po letu 1965 pa so bile 4 povsem nove zgrajene. Obeje dviga vrednost stanovanjskemu okolju. Tudi I. področje v K o p r u /središče mesta/ ima 85,4 % vseh hiš izpred leta 1900, vendar sta razpoložljiv zazidalni prostor in ugodnejše okolje sprožila novogradnje tudi v povojnih letih.

TABELA 1 - KATEGORIJE HIŠA PO PODROČJIM

Področje	Kate- gorije		imečke hiše	eno- dr. na- več. hiše	eno- dr. h. vilo- kega iz- gleda	dvoj- čki	vrstne hiše	bloki manjši /do 2 n./	bloki večji	vešt. star. hiša	bara- ke	o- sta- lo	SKUPAJ	
Kamnik	I.	št.	3	16	3			1		40			63	
		%	4,8	25,4	4,8			1,6		63,4				
	II.	št.	4	10	11								3	28
		%	14,3	35,7	39,3								10,7	
	III.	št.	3	14	107	27			2	1	4		1	159
		%	1,9	8,8	67,3	17,0			1,2	0,6	2,5		0,6	
KOPER	I.	št.	1	46	1	4		15	5	64		1	137	
		%	0,7	33,6	0,7	2,9		11,0	3,6	46,8		0,7		
	II.	št.	46		1					36			85	
		%	54,1		1,2					44,7				
	III.	št.	1	1		1	5	19	10	4		1	42	
		%	2,4	2,4		2,4	11,9	45,2	23,8	9,5		2,4		
MURSKA	I.	št.	1	64	37	5		1		6		1	115	
		%	0,9	55,6	32,2	4,3		0,9		5,2		0,9		
	II.	št.	2	44	3	6	5	1	7	9	2		79	
		%	2,6	55,7	3,7	7,6	6,3	1,3	8,9	11,4	2,6			
	III.	št.	25	17	15	2		2		1			62	
		%	40,3	27,4	24,2	3,2		3,2		1,6				
NOVO MESTO	I.	št.	2	48	11	1		3	2	36		2	105	
		%	1,9	45,7	10,5	0,9		2,8	1,9	34,3		1,9		
	II.	št.	4	58	25	5		9	1	11		1	114	
		%	3,5	50,9	21,9	4,4		7,9	0,9	9,6		0,9		
	III.	št.						14		9			23	
		%						60,9		39,1				
ŠKOFJA LOKA	I.	št.								57			57	
		%								100,0				
	II.	št.		69	3	2	7	2		1			84	
		%		82,1	3,6	2,4	8,3	2,4		1,2				
	III.	št.					22		9				31	
		%					71,0		29,0					

TABELA 2 - STAROST HIŠ PO PODROČJIH

starost		zgrajene do 1.1900	1900- 1918	1918- 1945	1945- 1955	1955- 1960	1960 1965	1965- 1970	SKUPAJ	
Področja										
KAMNIK	I.	št.	54	4	4		1		63	
		%	85,6	6,4	6,4		1,6			
	II.	št.	6		5	2	1	6	8	28
		%	28,4		17,9	7,1	3,6	21,4	28,6	
	III.	št.	1	1	9	7	20	27	94	159
		%	0,6	0,6	5,6	4,4	12,6	17,0	59,1	
KOPER	I.	št.	117	2	6	4	7		1	137
		%	85,4	1,4	4,4	2,9	5,1		0,7	
	II.	št.	80,7				1		4	85
		%	94,2				1,1		4,7	
	III.	št.	2	1	1	2	26	8	2	42
		%	4,8	2,4	2,4	4,8	61,9	19,0	4,8	
MURSKA SOBOTA	I.	št.	1		36	25	29	18	6	115
		%	0,9		31,2	21,7	25,2	15,7	5,2	
	II.	št.	9	15	27	5	1	13	9	79
		%	11,4	19,0	34,2	6,3	1,3	16,4	11,4	
	III.	št.	18	7	14	9	3	4	7	62
		%	29,0	11,2	22,6	14,5	4,9	6,5	11,2	
NOVO MESTO	I.	št.	68	11	16	3	2	2	3	105
		%	64,8	10,5	15,2	2,8	1,9	1,9	2,8	
	II.	št.	16	11	8	15	28	20	16	114
		%	14,0	9,6	7,0	13,2	24,6	17,5	14,0	
	III.	št.	8			1	12	2		23
		%	34,8			4,3	52,2	8,7		
ŠKOPJA LOKA	I.	št.	57							57
		%	100,0							
	II.	št.			8	3	15	28	30	84
		%			9,5	3,6	17,8	33,3	35,7	
	III.	št.						2	29	31
		%						6,4	93,6	

Tabela I. kaže tukaj tudi ugodnejšo zazidalno strukturo s 46,8 % starimi večstanovanjskimi hišami in 33,6 % navadnimi enodružinskimi hišami ter 14,6 % blokov.

Nad 50 % hiš izpred leta 1900 ima I. p o d r o č j e v Novem mestu. Zazidava se je tukaj nadaljevala do leta 1945 /10,5 % zgradb iz obdobja 1900 - 1918 in 15,2 % iz obdobja med letoma 1918 - 1945/, kasneje pa je prev pomanjkanje prostora zazidavo ustavilo. Kljub staremu mestnemu jedru je tukaj samo 34,3 % hiš starih večstanovanjskih in kar 45,7 % navadnih enodružinskih, 10,5 % pa je enodružinskih hiš vilskega izgleda iz predvojnega obdobja.

Tudi središče Kamnika, katerega predstavlja I. področje, ima 85,6 % vseh hiš izpred leta 1900, zaradi pomanjkanja prostora pa je bila po letu 1945 zgrajena komaj ena hiša. Prevladujejo s 63,4 % stare večstanovanjske hiše s slabimi stanovanji med grajskim hribom na eni ter glavno mestno ulico na drugi strani.

V drugo skupino področij s kontinuirano gradnjo hiš v vseh obdobjih in s prevlado enodružinskih hiš štejejo II. področje v Kamniku, II. področje v Novem mestu ter II. in III. področje v Murski Soboti. II. področje v Kamniku je sestavljeno iz dveh zgradbenih delov, iz starega delavsko-kmečkega naselja Perovo in novejših enodružinskih hiš. Intenzivna gradnja je zajela to področje po letu 1960, ko je bilo med letoma 1960 - 1965 zgrajenih 21,4 % in v sedanjih 5 letih 28,6 % vseh hiš, medtem ko je bilo med letoma 1945 in 1960 zgrajenih samo 10,7 % vseh hiš. Podoben je razvoj II. področja v Novem mestu. Do leta 1945 je bilo zgrajenih 30,6 % vseh hiš, predvsem navadnih enodružinskih, katerih je kar 50,9 %. Po vojni se tukaj gradnja intenzivno nadaljuje, poleg enodružinskih hiš tudi blokov, katerih je danes že 8,8 % vseh hiš. Po obstoječi strukturi zazidave je to področ-

je podobno kakor prvo področje v Novem mestu s tipično mešano strukturo zazidave iz različnih obdobj, vendar s tendenco formiranja mešane vilsko-blokovne četrti.

II. in III. področje v Murski Soboti sta po času zazidave podobni s to razliko, da je v tretjem področju 29 % kmečkih hiš izpred leta 1900. Po letu 1945 beležita oba mestna dela podobno intenziteto razvoja, vendar močne razlike v strukturi zazidave. V II. področju je poleg 55,7 % navadnih enodružinskih hiš sneten delež vseh ostalih kategorij kot posledica transformacije in zazidave prostih zemljišč v središču mesta s bloki in podobnimi zgradbami, medtem ko je v III. področju ob 40,3 % kmečkih hiša še nad 25 % enodružinskih navadnih hiš in enak delež enodružinskih hiš vilskega izgleda. Zazidalni načrt predvideva tudi v bodoče razlike v zgradbenem razvoju dveh sosednjih četrti v središču Murske Sobotice.

V tretjo skupino spadajo III. četrt v Kamniku, III. četrt v Koprju, I. četrt v Murski Soboti, III. četrt v Novem mestu in III. četrt v Škofji Loki. V teh četrtih se je gradbeni razvoj razmahnil šele po letu 1945, ponekod pa je celotna zazidava iz zadnjih 25 let. Tudi pri teh četrtih je čas zazidave povezan s njeno strukturo. Sem štejejo skoraj v celoti s enodružinskimi hišami in bloki zazidane četrti. I. četrt v Murski Soboti izvira iz obdobja med letoma 1918 - 1945, ko je bilo zgrajenih 31,2 % navadnih enodružinskih hiš. Povojna zazidava te najbolj ugodne vilске četrti je šla v smeri enodružinskih hiš vilskega izgleda, katerih je danes, ko je četrt domala že povsem zazidana, 55,6 %.

Vsaka od ostalih mestnih četrti pa ima vendarle svojstvene razvojne strukturne poteze, tudi specifično strukturo prebivalstva.

Tako je III. področje v Novem mestu sestavljeno iz dveh časovno in strukturno različnih enot s povsem različno strukturo prebivalstva. 34,8 % večstanovanjskih hiš je izpred leta 1900, vse ostale med letoma 1955 - 1960 zgrajene zgradbe pa so bloki. Obe zazidalni strukturi sta združeni v enotno področje zaradi enakih razvojnih tendenc populacijske strukture.

Tudi II. področje enodružinskih hiš v Škofji Loki ima svoj začetek že v predvojnih letih z zidavo navadnih enodružinskih hiš. Enake se hiše sezidane po letu 1945, z najmočnejšo rastjo po letu 1960. Tretje področje v Škofji Loki je povsem nova četrt, zgrajena po letu 1965 in vključuje 71 % vrstnih hiš in 29 % manjših blokov. Nova zazidava s primernimi stanovanji in stanovanjskim okoljem imata svoje posledice v strukturi prebivalstva, ki ni doživelo nikakršnih transformacij. Podobno je v III. področju Kamnika, s 76,1 % hiš zgrajenimi po letu 1960, od tega 67,3 % enodružinskih hiš vilskega izgleda ter 17 % dvojčkov.

Tudi III. področje v Kopru je skoraj v celoti novo s 85,7 % hišami zgrajenimi po letu 1955, od zgradb je pa kar 69 % blokov, ki so zato že doživeli določeno transformacijo populacijske strukture.

Vseh 15 raziskanih področij v petih mestih Slovenije je možno tipizirati po obeh doslej uporabljenih pokazateljih: starosti hiš in tipih.

A/ Po starosti zasedave:

1. Nad 80 % hiš je izpred leta 1945.
2. Od 60 - 80 % hiš je izpred leta 1945.
3. Od 60 - 90 % hiš je bilo zgrajenih po letu 1945.
4. Nad 90 % hiš je bilo zgrajenih po letu 1945.

B/ Po strukturi zasedave /kategorijah/:

- A. 70 % vseh hiš spada v skupino navadnih enostanovanjskih hiš ali vil.
- B. Nad 80 % vseh hiš je vrstnih hiš ali blokov.
- C. Nad 70 % hiš spada v skupino navadnih enodrušinskih hiš in starejših večstanovanjskih hiš.
- D. Vseh 100 % hiš je blokov in večstanovanjskih hiš.
- E. Vseh 100 % hiš je večstanovanjskih starih hiš.

Kombinacija obeh pokazateljev daje naslednje tipologije:

- Tip 1C - I. področje Kamnika, I. in II. področje Kopra in I. področje Novega mesta
- Tip 1E - I. področje Škofje Loke.
- Tip 2C - II. in III. področje Murske Sobote.
- Tip 3A - II. področje Kamnika, I. področje Murske Sobote ter II. področje Novega mesta.
- Tip 3D - II. področje Novega mesta.
- Tip 4A - III. področje Kamnika in II. področje Škofje Loke.
- Tip 4B - III. področje Kopra in III. področje Škofje Loke.

Struktura gospodinjstev glede na dejavnost aktivnega prebivalstva /socialna struktura/

Socialna struktura gospodinjstev v prostoru in v odnosu do strukture zasedave

Vsi elementi in dejavniki v razvoju in formiranju posameznih mest in posameznih mestnih četrti so v tesni zvezi s socialno strukturo prebivalstva kot najbolj mobilnim elementom v celotni strukturi nekega mesta. Tokom vsega razvoja mest je bila socialna diferenciacija močna, ima torej svoje osnove v genezi mesta, in se vrši v močnejši ali slabši obliki tudi danes.

Razlike v socialni strukturi gospodinjstev in prebivalstva med posameznimi raziskanimi področji so v Kamniku, Kopru, Murski Soboti in Novem mestu in v Škofji Loki večje kakor v Ljubljani in Mariboru, posamezne socialne skupine kot nosilci prostornih procesov so tukaj močneje vezane na določene strukture zasedave. Bistvena pa je razlika med obema večjima mestoma in med malimi mesti v tem, da je v malih mestih prav v vseh četrtih mnogo večji delež delavskih gospodinjstev in manjši delež uslužbencev s višjo kvalifikacijo, kar je posledica celotne gospodarske strukture mest in delovnih mest v njih. V vseh petih mestih je raziskava zajela okrog 15 % vseh prebivalcev.

Velike razlike v socialni strukturi gospodinjstev med področji omogočajo njihovo razdelitev v pet skupin. V prvi skupini so področja s nad 30 % gospodinjstev upokojeencev in še višjim de-

ležem delavskih gospodinjstev. Sem uvrščamo tri področja z najslabšo strukturo zazidave, I. področje v Kamniku, I. področje v Škofji Loki in III. področje v Murski Soboti s ostarelim prebivalstvom delavsko-kmečke strukture.

V I. področju najstarejše zazidave v Kamniku živi v večstanovanjskih in navadnih enodružinskih hišah, katerih je okrog 90 %, 89,8 % vseh ometiranih gospodinjstev. Kar 35,2 % je gospodinjstev upokojujencev z niskim povprečnim številom članov gospodinjstev in sicer 41,6 % z enim ali dvema članoma. Tudi zasedenost stanovanj /število oseb na stanovanje/ je z 2,9 % na predzadnjem mestu med vsemi četrtmi. Skupni delež gospodinjstev delavcev /kvalificiranih in nekvalificiranih/ je s 40,7 % med najnižjimi, od teh pa živi v večstanovanjskih hišah daleč največji delež nekvalificiranih delavcev. /Tabela 4/ Takšno strukturo gospodinjstev v tem področju dopolnjuje 11,1 % gospodinjstev uslužbencev s srednjo šolo in 8,4 % z visoko šolo.

Z 31,3 % je nekoliko manj gospodinjstev upokojujencev v III. področju Murske Sobotice, zato je s 53,7 % višji delež delavskih gospodinjstev, od katerih je samo 8,9 % nekvalificiranih. Posledica stare delavsko kmečke strukture prebivalstva je osnova današnji krepitvi strukture kvalificiranih delavcev. Iz pretežno kmečkih in navadnih delavskih hiš pa se kljub položaju v središču mesta odseljujejo uslužbenci s srednjo in visoko izobrazbo. Zasedenost stanovanj je tukaj med najvišjimi s 3,5 oseb in s 23,8 % štiričlanskimi gospodinjstvi. Skupen delež uslužbencev znaša samo 10,4 % in je nižji samo še v II. področju Kamnika. V tej četrti narašča delež gospodinjstev upokojujencev in kvalificiranih delavcev.

Takšna socialna struktura ohranja mešano kmečko delavsko struk-

TABELA 3 - SOCIALNA STRUKTURA GOSPODINJSTEV GLEDE NA POKLIC NOSILCA GOSPODINJSKEGA LISTA

Področja	Socialna struktura	G O S P O D I N J S T V A						SKU-PAJ	
		Upokojenci, gospodinje	Nekv.del. nav.uslužb.	Kval.del. administr.	Uslužb.s sred.šolo	Obrtniki	Uslužb. z visoko šolo		
KAMNIK	I.	št.	38	12	32	12	5	9	108
		%	35,2	11,1	29,6	11,1	4,6	8,4	
	II.	št.	13	19	17	5	1		55
		%	23,6	34,6	30,9	9,1	1,8		
	III.	št.	46	27	91	22	6	18	210
		%	21,9	12,8	43,4	10,5	2,9	8,5	
KOPER	I.	št.	45	22	70	24	6	15	182
		%	24,7	12,1	38,5	13,2	3,3	8,2	
	II.	št.	15	21	30	11	10	4	91
		%	16,5	23,1	32,9	12,1	11,0	4,3	
	III.	št.	17	7	37	29	3	26	117
		%	12,8	6,0	31,6	24,8	2,6	22,2	
MURSKA SOBOTA	I.	št.	32	7	38	27	9	20	133
		%	24,1	5,3	28,6	20,3	6,7	15,0	
	II.	št.	19	8	28	26	11	26	118
		%	16,1	6,8	23,8	22,0	9,3	22,0	
	III.	št.	21	6	30	5	3	2	67
		%	31,3	8,9	44,8	7,4	4,4	3,0	
NOVO MESTO	I.	št.	37	15	42	21	13	7	135
		%	27,4	11,1	31,1	15,6	9,6	5,2	
	II.	št.	40	11	54	38	7	21	171
		%	23,4	6,4	31,6	22,2	4,1	12,3	
	III.	št.	10	6	12	21	2	14	65
		%	15,4	9,2	18,5	32,4	3,0	21,5	
ŠKOFJA LOKA	I.	št.	49	17	64	16	8	9	163
		%	30,0	10,4	39,3	9,8	4,9	5,5	
	II.	št.	13	12	41	14	6	10	96
		%	13,5	12,5	42,8	14,6	6,2	10,4	
	III.	št.	17	23	46	21		21	128
		%	13,3	18,0	35,9	16,4		16,4	

turo zasidave, ki pa je v fazi transformacije in novogradnje tam, kjer živi mlado prebivalstvo. Zato se med kmečko izrabo zemlje nešajo rekreativne površine /angleška trava/ okrog novih hiš. V zadnjih letih spremlja pospešeno transformacijo socialne strukture sprememba načina izrabe zemlje in strukture zgradb v strogem središču mesta na osnovi privatne iniciative.

I. področje v Škofji Loki s 100 % večstanovanjskih hiš kaže določene elemente mestnih središč Ljubljane in Maribora. Ob 30 % gospodinjstev upokojencev živi tukaj 39,3 % gospodinjstev kvalificiranih delavcev in samo 10,4 % nekvalificiranih delavcev ter 15,3 % gospodinjstev uslužbencev s najvišjim povprečnim številom članov gospodinjstva. Samo 34 % vseh gospodinjstev ima onega ali dva člana in kar 22,8 % pet članov in več, zasedenost stanovanj znaša 3,3 %, zasedenost stanovanjskih prostorov pa je z 1,2 osebe sploh najvišja med raziskanimi četrtmi /število oseb na 1 stanovanjski prostor, za stanovanjski prostor pa se računane sobe in kuhinja/. Tudi po narodnostni strukturi se to področje razlikuje od drugih po najnižjem deležu Slovencev; samo 86,3 % nosilcev gospodinjstev in njihovih žena /podatki o narodnosti so bili zbrani samo za nosilce in njihove žene/ je slovenske narodnosti.

Za drugo skupino področij je značilen visok delež gospodinjstev delavcev. Nad 50 % gospodinjstev kvalificiranih in nekvalificiranih delavcev inajo II. in III. področje v Kamniku, I. in II. področje v Kopru ter II. in III. področje v Škofji Loki, torej področja z različno zasidalno strukturo.

II. področje Kamnika je predel enodružinskih hiš mešane strukture in mešane starosti. V starih kmečkih in enodružinskih hišah se praveprav je zadržala predvsem nekvalificirana delavska struktura in tudi nove hiše zidajo tukaj v prvi vrsti gospodinj-

stva nekvalificiranih delavcev, katerih delež je med raziskanimi četrtmi najvišji. Tukaj živi samo 9,1 % gospodinjstev uslužbencev, vendar nobeno iz najvišje socialne skupine. Zato je zasedenost stanovanj s 3,4 oseb najvišja, zasedenost stanovanjskih prostorov s 1,2 osebe pa prav tako. Tako je II. področje v Kamniku homogeno z nižje socialno strukturo od ostalih dveh, kar se veče na bivšo kmečko strukturo in slabše fizične osnove.

Delavska struktura je močno v ospredju tudi v III. področju Kamnika s 67,3 % enodružinskimi hišami vilskega izgleda, 17 % dvojkov in 8,8 % navadnih enodružinskih hišami. V skoraj povsem novem področju živi 43,4 % gospodinjstev kvalificiranih delavcev in 12,8 % gospodinjstev nekvalificiranih delavcev. Obojih prebiva nekaj malega. Nad 50 % delavskih gospodinjstev živi v enodružinskih hišah vilskega izgleda, medtem ko se delež uslužbenskih gospodinjstev v njih dvigne na okrog 70 %, obrtnikov pa nad 80 %. Od 210 gospodinjstev živi tukaj 22 /10,5 %/ uslužbenskih s srednjo šolo in 18 /8,5 %/ z visoko šolo. To je po nastanku mlada četrt z zasedenostjo stanovanj 3,6 člana, višja socialna struktura pa se kaže v zasedenosti stanovanjskih prostorov, ki je samo 0,9 osebe.

V Kopru inata prevladujočo delavsko strukturo obe četrti v središču mesta. V I. četrti prevladujejo z 38,5 % gospodinjstva kvalificiranih delavcev in so ostale socialne skupine dokaj enakomerno zastopane. Takšna struktura se veče na relativno ugodne stanovanjske razmere in deloma na mešano strukturo zazidave. Kljub staremu mestnemu središču živi tukaj samo 24,7 % gospodinjstev upokojeancev, medtem ko je gospodinjstev nekvalificiranih delavcev in uslužbencev s srednjo šolo okrog 12 %, z 8,2 % pa se uveljavlja tudi delež najvišje socialne

skupine. Vsa gospodinjstva najvišje socialne skupine živijo v blokih, delež v blokih živečih gospodinjstev srednjih uslužben-
cev je 33,4 %, gospodinjstev kvalificiranih delavcev 14,3 % in
nekvalificiranih delavcev samo 4,5 %. V obratnem razmerju z
nižje kvalifikacije raste delež stanujočih v večstanovanjskih
hišah in doseže pri gospodinjstvih nekvalificiranih delavcev
63,6 %. S tem daje celotno področje podobe mešane socialne
strukture kot posledica mešane zazidalne strukture oziroma nje-
ne transformacije.

Drugo področje v Kopru ne kaže mnogo skupnega s prvim področjem.
V najslabšo zazidalno strukturo mesta se nenehno priseljujejo
delavska gospodinjstva, od katerih živi tukaj 23,1 % nekvalifi-
ciranih in 32,9 % kvalificiranih. Priseljenci so tudi drugih
narodnosti, saj živi tukaj samo 78 % Slovencev. Stalna prostor-
na mobilnost zahrnuje majhen delež gospodinjstev upokojencev -
16,5 %. Možnost adaptacije enodružinskih hiš, zvezane z vis-
kimi sredstvi, je tukaj zadržala 12,1 % gospodinjstev uslužben-
cev s srednje šole, skoraj enak delež gospodinjstev obrtnikov
in 4,3 % gospodinjstev visokih uslužbencev.

Podobno kakor v Kamniku, je tudi v Škofji Loki najvišji delež
delavske strukture v četrtih z najboljšo zazidalno strukturo,
to je s prevlado enodružinskih hiš, vrstnih hiš in najnovejših
blokov. V II. področju Škofje Loke živi kar 42,8 % gospodinj-
stev kvalificiranih delavcev, od tega 85,4 % v navadnih enodru-
žinskih hišah. Vseh ostalih gospodinjstev je med 10 in 15 %,
razen obrtnikov, katerih je samo 6,2 %. Zasedenost stanovanj
je tukaj s 4,0 osebami najvišja, prevladujejo pa s 35,4 % štiri-
članska gospodinjstva.

Povsem nove nastale III. področje Škofje Loke ima poleg 35,9 %

gospodinjstev kvalificiranih in 18 % gospodinjstev nekvalificiranih delavcev kar po 16 % gospodinjstev uslužbencev obeh kategorij. Istopajo pa razlike med bloki in vrstnimi hišami. V vrstnih hišah živi samo 5,9 % gospodinjstev upokojencev in 4,3 % gospodinjstev nekvalificiranih delavcev, naraste pa na 23,9 % delež gospodinjstev kvalificiranih delavcev, na 28,5 % gospodinjstev uslužbencev s srednje šole in na 14,3 % delež najvišje socialne skupine. Prevlada mladega prebivalstva ima za posledico majhno zasedenost stanovanj 3,3 oseb, delež gospodinjstev s do 3 člani pa znaša kar 51,6 % .

V posebno skupino lahko uvrstimo I. in II. področje v Novem mestu, ki sta po zazidalni strukturi povsem različni, kjer delavska gospodinjstva skupno ne dosežejo 50 %, medtem ko je delež gospodinjstev ostalih socialnih skupin še manjši. V I. področju je zasedenost stanovanj z 2,8 osebami manjša kakor v vseh ostalih četrtih in je tudi delež gospodinjstev s do 3 člani 71,8 %. Mešana struktura zazidave in lastništvo stanovanjskih hiš v relativno ugodnem stanovanjskem okolju je ustverilo tukaj podobno socialno strukturo gospodinjstev, kakor v podobnih predelih obeh največjih slovenskih mest. Ob tem pa sploh ni bistvenih razlik med posameznimi socialnimi skupinami glede na zazidavo.

Tudi II. področje v Novem mestu ne kaže vidnejše usmeritve v socialni strukturi. Okrog 35 % je gospodinjstev delavcev in gospodinjstev uslužbencev ter 23,4 % gospodinjstev upokojencev. Tako mešana socialna struktura je povezana s heterogeno strukturo zazidave. V blokih živi 44,7 % vseh gospodinjstev uslužbencev s srednje šole in 42,9 % gospodinjstev uslužbencev s visoko šolo. Prvih je poleg gospodinjstev obrtnikov tudi največ v enodružinskih hišah vilskega izgleda. Gospodinjstev iz

najnižjih treh socialnih skupin pa živi okrog 45 % v navadnih enodružinskih hišah. Zasedenost stanovanj je tukaj 3,3 osebe, medtem ko je gospodinjstev s tremi in štirimi člani kar 60,3 %, kar je značilno za četrti enodružinskih hiš z višjo socialno strukturo gospodinjstev, kot v II. področju Škofje Loke, III. področju Kamnika itd.

V naslednjo skupino so uvrščena področja z nad 40 % gospodinjstev uslužbencev; III. področje v Kopru, I. in II. področje v Murski Soboti.

III. področje Kopra je nova četrt blokov, v katerih živi samo 12,8 % gospodinjstev upokoencev, samo 6 % gospodinjstev nekvalificiranih delavcev ter poleg 31,6 % gospodinjstev kvalificiranih delavcev še 24,8 % gospodinjstev uslužbencev s srednjo in 22,2 % gospodinjstev uslužbencev z visoko izobrazbo. Sem se je priselilo kar 21,4 % nosilcev in njihovih žena neslovenske narodnosti. V vrstnih hišah živi največ gospodinjstev uslužbencev s srednjo šolo, in sicer 7 od skupno 15, medtem ko je delež ostalih enakomerno razdeljen med bloke, vrstne in večstanovanjske hiše. Sicer pa je v tej četrti zasedenost stanovanj s 3,2 osebama sorazmerno majhna.

V skupino področij z visokim deležem gospodinjstev uslužbencev sodi četrt enodružinskih hiš v Murski Soboti. Zaradi večje starosti zazidave živi v I. četrti 24,1 % gospodinjstev upokoencev, ob tem pa je delež gospodinjstev nekvalificiranih delavcev neznan. Od 20,3 % gospodinjstev uslužbencev s srednjo šolo jih živi v enodružinskih hišah vilskega izgleda 48,2 %, od 15 % gospodinjstev visokih uslužbencev pa celo 60 %. Delež ostalih socialnih skupin pa je visok v navadnih enodružinskih hišah, kar ustvarja prostorne razlike v socialni strukturi.

Socialna struktura je zelo stabilna, prebivalstvo se ne odse-ljuje, pomanjkanje grahbenih parcel pa preprečuje priseljeva-nje. Zato je zasedenost stanovanj s 3,6 osebami visoka, naj-manjša izmed vseh področij pa je zasedenost stanovanjskih pro-storov, ki ne doseže niti 0,9 osebe.

Kljub velikim razlikam v strukturi zazidave je socialna struk-tura gospodinjstev v II. področju v Murski Soboti močno podobna socialni strukturi v I. področju. Četrtno pretežno enodružinskih navadnih hiš v strogem središču mesta je doživela intenzivno zgradbeno in populacijsko transformacijo, posledica tega pa je prevladujoč delež uslužbencev. Slednji so se naselili v bloke in intenzivno zidajo enodružinske hiše na tistih relativno ob-sežnih površinah, ki so služile kot vrtovi. V blokih živi 50 % gospodinjstev uslužbencev s srednjo šolo in 69,3 % uslužbencev z visoko šolo. S takšno spremembo socialne strukture v sredi-šču mesta se hitro menja tudi kvaliteta stanovanjskega okolja.

Posebnost je III. področje v Novem mestu, z najvišjim deležem gospodinjstev uslužbencev 53,9 %. V tej kombinirani četrti več-stanovanjskih hiš in blokov je delež delavskih gospodinjstev najnižji in znaša skupno samo 27,7 %, od teh pa je še 15,4 % gospodinjstev upokojujencev. Pri tem pa sploh ni razlik med so-cialno strukturo bivaajočih v večstanovanjskih hišah ali blokih. V celoti je delež delavskih gospodinjstev v blokih celo pred deležem gospodinjstev uslužbencev. Zasedenost stanovanj je tu-kaj 3,3 zasedenost stanovanjskih prostorov pa 1,1 osebe ob 67,6 % tri in štiri članskih gospodinjstev.

Socialna struktura gospodinjstev posameznih področij je odvis-na od vrste dejavnikov, ki imajo svojo osnovo v genezi, gospo-darskem in splošno regionalnem značaju širše in ožje regije,

notranji strukturi mesta, fizični vrednosti prostora in položaju področij. Ti dejavniki se medsebojno dopolnjujejo z različno intenziteto, rezultati tega pa so v tem poglavju prikazane razlike. Še nadaljnje deformacije pa so rezultat razlik v odnosu med notranjo mestno strukturo in regionalno strukturo.

Socialna struktura področij v strogih središčih mest je na eni strani močno odvisna od geneze zasedave in izrabe zemljišča. V I. področju v Škofji Loci ni nikakršnih možnosti izboljšanja stanovanjskega standarda v obliki adaptacij, zato se tudi socialna struktura ne dviga, rezultat obojega pa je stagnacija in celo upadanje vrednosti stanovanjskega okolja.

Področja v središču Kamnika, Kopra in Novega mesta z mlajšo zasedavo z boljšim stanovanjskim fondom nudijo delne možnosti notranjih adaptacij, pa je zato socialna struktura v njih boljša. Centralno področje v Murski Soboti ima zelo neugodno zasedavo starih enodružinskih hiš, vendar nudijo obsežni vrtovi možnost gradnje enodružinskih hiš, kar povzroča transformacije zasedave v vilsko četrt in hiter dvig socialne strukture, s tem pa še močnejši dvig vrednosti stanovanjskega okolja.

Že ti primeri transformacije starih mestnih središč kažejo na to, da je socio-ekonomska struktura prebivalstva najmočnejši dejavnik formiranja posameznih stanovanjskih mestnih predelov.

Področja mlajše zasedave enodružinskih hiš imajo različno socialno strukturo. Starejša področja kažejo večji delež gospodinjstev uslužbencev, mlajša področja pa večji delež kvalificiranih delavcev. Bistvene so razlike v socialni strukturi med II. in III. področjem v Kamniku, kjer sta fizično okolje in različna cena zemljišča privedla do večjih razlik v socialni strukturi,

k različni vrednosti stanovanjskega okolja in s tem k različnemu nadaljnjemu strukturnemu formiranju obeh področij.

Na splošno izkazujejo področja v Kopru, Murski Soboti in v Novem mestu, ki so središča večjih regij, oddaljena od največjih slovenskih regionalnih središč, višjo socialno strukturo kakor v Kamniku in Škofji Loki, ki ležita v neposredni bližini Ljubljane in Kranja. Področja enodružinskih hiš v središčih s močnejšo industrijsko funkcijo imajo tudi večji delež kvalificiranih delavcev, v Murski Soboti in v Novem mestu pa se gradili enodružinske hiše vilskega izgleda v večji meri uslužbenci. Kljub podobnim tendencam razvoja teh mest s krepitvijo industrije te genetsko pogojene razlike še nadalje spremljajo razvoj posameznih mestnih predelov, s čemer vplivajo predvsem na razlike v socialni strukturi, izrabi prostora, strukturi zazidave in vrednosti stanovanjskega okolja.

Starostna struktura prebivalstva

Starost prebivalstva je bila v raziskavi Ljubljane in Maribora analizirana po starostni strukturi gospodinjstev in po starostni strukturi posameznikov. Tipi gospodinjstev po starostni strukturi njihovih članov so bili določeni shematično, saj zaradi izredno pestre starosti drugače ni mogoče in tega tudi v literaturi ni zaslediti. V raziskavi malih mest je starost prebivalstva analizirana samo za posameznike, ki so razdeljeni v pet starostnih skupin: 0 - 20 let, 21 - 30 let, 31 - 40 let, 41 - 60 let in nad 60 let. Posebej pa so bila določena gospodinjstva

večdarje uvrščena v dve skupini: a/ gospodinjstva z vsemi člani v starosti do 35 let in b/ z vsemi člani starimi nad 50 let.

Tabeli V. in VI. ter starostne piramide kažejo takšne razlike v starostni strukturi prebivalstva med posameznimi področji, da jih ni mogoče uvrstiti v skupine. Poudariti pa je potrebno, da je tudi starostna struktura prebivalstva rezultat enakih dejavnikov kakor socialna struktura in da izredno močno sodeluje pri formiranju prostora.

Najbolj smiselna je analiza starostne strukture prebivalstva v okviru naselij. V Kamniku so očitne razlike v starostni strukturi prebivalstva med vsemi tremi področji. V I. področju v starih večstanovanjskih hišah je delež starih do 20 let še vedno nad 30 %, kar se ujema s mešano socialno strukturo in s večjim deležem gospodinjstev, v katerih žive tri generacije. Visok je tudi delež prebivalstva v starosti med 20 in 30 leti, še posebno pa izstopa visok delež starih nad 60 let. Delež "mladih" in delež "starih" gospodinjstev je skoraj enak kakor v III. področju s povsem drugačno strukturo hiš. V obeh področjih je "starih" gospodinjstev veliko.

II. področje v Kamniku z nizko kvalifikacijsko strukturo ima ugodnejšo starostno strukturo prebivalstva. S 7,4 % je delež starih gospodinjstev izredno nizek in s 25,5 % visok delež "mladih". Kar 50 % vseh mladih gospodinjstev živi v stanovanjih z enim prostorom, kar vsekakor pomeni samo prehodno stopnjo v formiranju gospodinjstva. Povsem drugačna je starostna struktura prebivalstva v III., vilskem področju Kamnika s prevladujočo delavsko strukturo prebivalstva. Predvsem je tukaj

TABELA 5 - STAROSTNA STRUKTURA PREBIVALSTVA PO PODROČJIH

Področja	Starost	L E T A					SKUPAJ	
		0 - 20	21 - 30	31 - 40	41 - 60	60 in več		
KAMNIK	I.	št.	101	52	42	72	50	317
		%	32,2	16,6	13,4	22,0	15,8	
	II.	št.	66	28	37	34	23	188
		%	35,0	14,3	19,6	18,5	12,1	
	III.	št.	279	84	170	147	81	761
		%	36,7	11,0	22,3	19,3	10,7	
KOPER	I.	št.	195	97	92	145	42	571
		%	34,0	16,9	16,0	25,8	7,3	
	II.	št.	114	34	66	90	10	314
		%	36,3	10,8	21,0	28,6	3,3	
	III.	št.	136	32	78	110	17	373
		%	36,4	8,6	20,9	29,5	4,6	
MURSKA SOBOTA	I.	št.	129	78	53	152	70	482
		%	27,0	16,3	11,1	31,0	14,6	
	II.	št.	129	59	68	93	55	404
		%	32,0	14,6	16,8	23,0	13,6	
	III.	št.	69	35	28	47	54	233
		%	29,6	15,0	12,0	20,2	23,2	
NOVO MESTO	I.	št.	102	62	53	99	57	373
		%	27,3	16,6	14,3	26,5	15,3	
	II.	št.	202	79	103	144	44	572
		%	35,3	13,8	18,0	25,2	7,7	
	III.	št.	84	21	43	53	15	216
		%	38,5	9,7	19,7	25,2	6,9	
ŠKOPJA LOKA	I.	št.	190	90	87	106	60	533
		%	35,6	16,9	16,4	19,9	11,2	
	II.	št.	159	53	69	72	27	380
		%	41,8	14,0	18,2	18,9	7,1	
	III.	št.	174	78	88	68	19	427
		%	41,0	18,3	20,0	16,0	4,7	

36,7 % prebivalstva mlajšega od 20 let, kar 16,7 % je mladih gospodinjstev, od katerih polovica prebiva v enodružinskih hišah vilskega izgleda in okrog 90 % v stanovanjih z več kakor 3 prostori. Ob tej ugodni starostni strukturi prebivalstva pa živi tukaj tudi 23,3 % "starih" gospodinjstev.

V starostni strukturi prebivalstva med področji Kopra ni posebnih razlik, saj je povsod delež starih do 20 let okrog 35 %, starih nad 60 let pa je pod 7 %, samo 3,3 % v zazidalno najstarejšem II. področju - Bošadragi, kjer se prebivalstvo nenehno preseljuje zaradi slabega stanovanjskega fonda in okolja. V novih blokih I. področja v starem središču mesta je 23,1 % mladih gospodinjstev, v II. področju 12,1 % in v III. področju najmlajše zazidave 16,2 %. Starostna struktura I. področja kaže njegov značaj, visok delež mladega prebivalstva v ugodnem stanovanjskem fondu in visok delež starega prebivalstva kot posledica prevlade starih enodružinskih hiš. Starostna struktura se v I. področju Kopra izboljšuje, v II. področju se nenehoma regenerira, v III. področju pa starostna piramida nazorno kaže visok delež starih nad 35 in 50 leti ter 5 in 20 leti z vmesnimi močno nižjimi deleži.

Starostna struktura prebivalstva vseh treh četrti v Murski Soboti je izredno postra, v tesni zvezi s zgradbeno strukturo. I. področje enodružinskih hiš ima avtohtono prebivalstva, ki izkazuje višek starih med 15 in 25 leti in 40 - 65 leti. Močno prevladujejo mešana gospodinjstva po starosti članov in daleč najnižji je s 5,2 % delež "mladih" gospodinjstev.

II. področje v Murski Soboti pa že kaže posledice transformacije s mešano strukturo zazidave in je zato delež starega prebivalstva manjši, s 32 % pa je v Murski Soboti najvišji delež

TABELA 6 - GOSPODINJSTVA PO STAROSTI ČLANOV

Področja	Gospo- dinjstva	Gospodinjstva z vsemi člani nad 50 let starimi		Gospodinjstva s vsemi člani do 35 let starosti	
		Št.	%	Št.	%
KAMNIK	I.	27	25,0	17	15,7
	II.	4	7,3	14	25,5
	III.	49	23,3	35	16,7
KOPER	I.	24	13,2	42	23,1
	II.	9	9,9	11	12,1
	III.	12	10,2	19	16,2
MURSKA SOBOTA	I.	18	13,5	7	5,2
	II.	16	13,5	19	16,1
	III.	20	29,8	6	8,9
NOVO MESTO	I.	27	20,0	28	20,8
	II.	24	14,0	29	16,9
	III.	8	12,3	14	21,5
ŠKOPJA LOKA	I.	29	17,8	33	20,2
	II.	6	6,0	20	20,8
	III.	12	9,4	48	37,5

=====

% je izračunana od vseh gospodinjstev v področju.

prebivalstva, starega do 20 let, še 16,1 % pa znaša tukaj delež mladih gospodinjstev. V III. področju Murske Sobote se močneje kažejo učinki stare zazidalne strukture. Tukaj živi kar 29,8 % "starih" gospodinjstev, kar je daleč največ nad 15 raziskanimi področji. Sama starostna piramida za to področje nazorno kaže 45,4 % prebivalstva starega med 40 in 60 leti ter 23,2 % nad 60 let.

I. področje stare zazidave večstanovanjskih hiš v Novem mestu je pravzaprav tipično področje mestnih središč z viškom starega prebivalstva in prav velikim deležem povsem mladega prebivalstva, od katerih 50 % živi v enem prostoru. "Mladih" in "starih" gospodinjstev živi tukaj po 20 % z dokaj majhnim številom članov gospodinjstev. Tudi starostna piramida kaže staranje prebivalstva tega področja.

II. področje mešane zazidalne strukture ima "mladih" in "starih" gospodinjstev po 14 %. Podobna starostna struktura prebivalstva je značilna za vse področje enodružinskih hiš vilskega izgleda z majhnim odseljevanjem prebivalstva in zato zelo velikimi gospodinjstvi članov različne starosti. Prebivalstva do 20 let starosti je kar 35,3 %, ob tem pa je delež starih nad 60 let izredno majhen - 7,7 %.

Skoraj enako starostno strukturo prebivalstva izkazuje III. področje v Novem mestu, kjer je v starosti do 20 let 38,5 % prebivalcev in 21,5 % vseh gospodinjstev je "mladih". To je rezultat procesa, ki je to področje zajel v zadnjih letih in katero smo doslej v večji meri srečali samo v Ljubljani in Mariboru. Prvotni stanovalci blokov z visoko kvalifikacijsko strukturo so se v teh letih odselili, priselila pa so se mlada gospodinjstva visokokvalificiranega prebivalstva. S tem se

tukaj še vrši transformacija strukture prebivalstva, vendar v tej fazi samo transformacija starostne strukture prebivalstva.

Starostna struktura prebivalstva v vseh treh področjih Škofje Loke izraža intenziven razvoj mesta samega ter njegov položaj v visoko industrializirani pokrajini. Celo v I. področju najstarejše zaziidave s slabimi stanovanjskimi pogoji znaša delež prebivalstva do 20 let starosti kar 35,6 % in 20,2 % znaša delež mladih gospodinjstev. Polovice teh mladih gospodinjstev živi v stanovanjih z enim prostorom in predstavlja priseljeno nižje kvalificirano industrijsko delovno silo. Tako živi 80 % vseh "mladih" gospodinjstev v stanovanjih z dvema prostoroma /kuhinjo in sobo/. Zaradi nenehnega preseljevanja ostaja starostna struktura prebivalstva vedno enako ugodna ob dokaj visokem deležu ostarelih gospodinjstev /17,8 %/. Preseljevanje ohranja tudi socialno strukturo prebivalstva in gospodinjstev te četrti. Permanentno pa se vendarle večja število in delež starejšega prebivalstva in ostarelih gospodinjstev.

II. in III. področje Škofje Loke inata med vseni področji s po 41 % največji delež prebivalstva do 20 let starosti. Kar 20,8 % je v II. področju tudi delež mladih gospodinjstev, medtem ko je v III. četrti, ki je še v gradnji, delež mladih gospodinjstev celo 37,5 %. Večina teh gospodinjstev živi v večjih stanovanjih. Ob najhmem deležu prebivalstva, starega nad 60 let, pa je relativno visok delež ekonomske najbolj mobilnega prebivalstva v starosti med 30 in 60 leti.

Starostna struktura prebivalstva je važen indikator procesov v mestu, vendar največkrat skupaj s socialno strukturo. Mlada struktura ne pomeni vedno visoko splošno strukturo, ampak marsikdaj le prehodni stanovanjski predel. Na najbolj ugodne pre-

dele mest se veže struktura s takšno starostno piramido, ki ima poudarjen delež prebivalstva dveh generacij.

Primerjava anketnih podatkov in podatkov popisa prebivalstva za leto 1961 daje vsaj bežen vtis na starostne strukture prebivalstva raznih področij v primerjavi s starostne strukture prebivalstva celotnega mesta. Tabela V. kaže v večini področij manj ugodno starostno strukturo prebivalstva od celotnega mesta. Predvsem je v večini področij večji delež nad 60 let strega prebivalstva. Samo II. in III. področje v Kamniku, deloma II. področje v Murski Soboti, deloma II. in III. področje v Novem mestu ter I. in II. področje v Škofji Loki kažejo enako kvaliteto starostne strukture prebivalstva kakor celotno mesto, samo III. področje v Škofji Loki pa izrasito boljše.

MIGRACIJE PREBIVALSTVA KOT DEJAVNIK FORMIRANJA STRUKTURE PREBIVALSTVA IN KVALITETE IZRABE PROSTORA

O d n o s m e d s t a n o v a n j e m i n d e l o v - n i m m e s t o m

Osnovna oblika migracij prebivalstva je vsekakor potovanje zaposlenih od stanovanja do delovnega mesta in obratno. Pri raziskavah obmestij ali širših regij so v ospredju naslednji elementi: čas potovanja na delo, sredstvo potovanja na delo, pot po kateri zaposleni potujejo in učinki vozaštva v kraju bivanja. Tudi v raziskavi Ljubljane in Maribora so bili ti elementi tudi v ospredju. Majhna razdalja med delovnim mestom

in stanovanjem v malih mestih ter manjša koncentracija in manjša pestrost delovnih mest pa zahtevata v malih mestih v prvi vrsti odgovor na druga vprašanja: koliko je zaposlenih v samem raziskanem področju, prostorna usmerjenost zaposlitve prebivalstva posameznih področij znotraj mesta in navzven ter delež zaposlenih v industriji.

Položaj Kamnika na robu visoko razvitega industrijskega področja in v neposredni bližini Ljubljane je koncentriralo zaposlitve aktivnega prebivalstva v štiri smeri: v središče Kamnika, v industrijsko področje Kamnika, v sosednja naselja z industrijo ter v Ljubljano. Posebno veliko je število delovnih mest v industriji, zato je Kamnik po podatkih popisa prebivalstva leta 1961 z 49,7 % na prvem mestu po deležu v industriji zaposlenega aktivnega prebivalstva. Tudi vsa raziskana področja v Kamniku izkazujejo nadpovprečno visok delež zaposlenih v industriji z najmanjšim deležem zaposlenih v trgovsko-upravnem mestnem središču. Kar 54,8 % je zaposlenih v industriji iz področja enodružinskih hiš vilskega izgleda s prevladujočo delavsko strukturo ter kar 68,2 % iz II. področja. Zato je v vseh treh, še posebno pa v II. in III. področju kar okrog 70 % aktivnega prebivalstva zaposlenega v izven področja bivanja, v obmestju z industrijo iz I. in II. področja nad 10 % in v drugih naseljih Bistriške ravnine in v Ljubljani nad 10 % /iz III. področja v Ljubljani kar 44 zaposlenih/.

Leta 1961 je imela Škofja Loka 40,5 % aktivnega prebivalstva zaposlenega v industriji, zato je tudi delež v industriji zaposlenih prebivalcev iz treh področij visok, vendar za več kot 10 % zaostaja za deležem v Kamniku. Tudi v Škofji Loki je skoraj polovica aktivnega prebivalstva I. področja zaposlena v središču mesta, iz ostalih dveh področij pa visok delež zapo-

TABELA 7 - AKTIVNO PREBIVALSTVO PO DELOVNEM MESTU

Podr.pó nas. Del.mesto		K A M N I K			K O P E R			MURSKA SOBOTA			NOVO MESTO			ŠKOPJA LOKA		
		I.	II.	III.	I.	II.	III.	I.	II.	III.	I.	II.	III.	I.	II.	III.
1. V raziskava- nem podr.	št.	34		9	71	34	3	28	79	2	134	115		105	22	9
	%	29,3		2,6	28,7	27,0	1,9	15,9	45,2	2,9	83,7	53,7		43,6	14,7	4,4
2. V mestu	št.	47	58	253	109	69	103	134	84	60	2	71	75	46	47	87
	%	40,5	68,2	74,3	44,1	54,8	64,8	16,2	48,4	87,0	1,2	33,2	92,6	19,1	31,3	42,4
3. V obmestju	št.	15	15	14	48	19	43	3	3	2	15	23	6	42	57	62
	%	12,9	17,7	4,2	19,4	15,0	27,0	1,7	1,7	2,9	9,4	10,8	7,4	17,4	38,0	30,2
4. V drugih nasel.SRS	št.	16	12	63	12	3	8	9	3	4	7	3		45	9	32
	%	13,8	14,1	18,6	4,9	2,4	5,0	5,1	1,7	5,8	4,4	1,4		18,7	6,0	15,6
5. V inozem- stvu	št.	4		1	7	1	2	2	5	1	2	2		3	15	15
	%	3,4		0,3	2,9	0,8	1,3	1,1	2,9	1,4	1,2	0,9		1,2	10,0	7,3
S K U P A J		116	85	340	247	126	159	176	174	69	160	214	81	241	150	205

TABELA 8 - AKTIVNO PREBIVALSTVO ZAPOSLENO V INDUSTRIJI

Aktivni		Moški	Ženske	Skupaj	% v industriji zaposlenih od vsega aktivnega prebivalstva
Področje					
KAMNIK	I.	25	35	60	51,7
	II.	31	27	58	68,2
	III.	99	87	186	54,8
KOPER	I.	28	10	38	13,8
	II.	7	7	14	11,1
	III.	28	14	42	26,4
MURSKA SOBOTA	I.	20	18	38	21,6
	II.	22	15	37	21,2
	III.	12	3	15	21,8
NOVO MESTO	I.	10	4	14	8,8
	II.	48	33	81	37,9
	III.	20	21	41	50,6
ŠKOFJA LOKA	I.	38	34	72	29,9
	II.	30	42	72	35,1
	III.	31	30	61	40,7

slen v obmestnih industrijskih obratih, podobno kakor v Kamniku pa je visok tudi delež zaposlenih v bližnjih industrijskih naseljih. V Ljubljani jih je zaposlenih iz I. področja 24, iz II. področja 14 in iz III. področja 15, večje je tudi število zaposlenih v Kranju, iz I. področja 12, drugega 5 in tretjega 23.

V Kopru, Murški Soboti in v Novem mestu je leta 1961 znašal delež zaposlenih v industriji okrog 20 %. Podobno nizek je ta delež v vseh treh četrtih v Kopru, kjer doseže nekaj nad 20 % samo III. področje, iz vseh treh področij pa jih je po 14 zaposlenih tudi v luki, vendar iz II. področja skoraj samo nekvalificirana delovna sila. Iz vseh treh področij je malo zaposlenih v drugih obalnih naseljih, vsi izven industrije v razliki s Kamnikom in Škofjo Loko.

Nekaj nad 21 % zaposlenih v industriji izkazujejo vsa tri področja Murške Sobotice, kar pomeni še mnogo manj ob dejstvu, da tudi od najhujšega števila izven mesta zaposlenih ni nihče zaposlen v industriji. Večina prebivalstva dela v središču mesta ob Titovi in Lendavski cesti, kjer je koncentrirana tudi industrija. Med vsemi tremi področji sploh ni pomembnih razlik v delovnem mestu, osiroma v deležu zaposlenih v domačem področju, ker ležijo eden blizu drugega.

Med posameznimi področji Novega mesta so razlike v strukturi zaposlitve večje. Predvsem je delež iz I. področja v industriji zaposlenih samo 8,8 %, kar je posledica visokega deleža zaposlenih v samem I. področju, ki znaša kar 83,7 %. Tudi II. področje severno ima še nad polovico prebivalstva zaposlenega v lastnem področju, medtem ko je v III. področju blokov in starih večstanovanjskih hiš vse prebivalstvo zaposleno v drugih delih

mesta, od tega 50,6 % v industriji, večinoma uslužbenci in kvalificirani delavci.

V malih mestih Slovenije imamo dvoje središč zaposlitve prebivalstva, upravno-trgovsko središče in industrijsko obrobje. Ta podoba se modificira tam, kjer so v neposredni bližini večja mestna središča.

P r i s e l j e v a n j e p r e b i v a l s t v a

Rezultat vertikalne mobilnosti prebivalstva je najbolj pogosto njegova horizontalna mobilnost. Stalno preseljevanje prebivalstva pomeni skoraj vedno dvig stanovanjskega standarda ter njegovega prilagajanja ekonomskemu stanju prebivalstva, posameznih družin in gospodinjstev ter določenih "socialnih skupin". Redki so primeri, kjer pomenijo preselitve prebivalstva znižanje stanovanjskega standarda, povezani so z ostarelim prebivalstvom. Do stalnega nižanja stanovanjskega standarda prihaja v redkih najslabših stanovanjskih predelih z ostarelim nekvalificiranim prebivalstvom in jih lahko uvrščamo v kategorijo sluma.^{6/}

Selite prebivalstva torej ne potekajo anarhično in slučajno, saj so pogojene s socio-ekonomsko mobilnostjo prebivalstva. Smeri selitev pa so odvisne od posameznih motivov, ki so za

^{6/} Socialne deformacije v nekaterih predelih slovenskih mest. Ljubljana 1969. Str. 49.

vsake socialno strukturo prebivalstva in za različne starostne strukture prebivalstva različne. Motivi so lahko delovno mesto in njegova vrednost, fizična vrednost prostora, oddaljenost do delovnega mesta, šole za otroke, oddaljenost uslug, cena zemljišča, vrednost stanovanjskega okolja itd. Socio-ekonomska mobilnost posameznih prebivalcev, družin in gospodinjstev usmerja selitve glede na motive, kar vodi k grupiranju določeni skupin prebivalstva, k večji ali manjši homogenosti socialnih skupin v posameznih mestnih delih, torej k **s o c i a l - n i d i f e r e n c i a c i j i**.

Procent mobilnosti, ki predstavlja v tem primeru delež gospodinjstev, ki so se v sedanje bivališče priselila v zadnjih 10 letih, kaže razlike na osnovi različne vrednosti prostora, stanovanja in okolja. Najmanjša je mobilnost v starih mestnih središčih in področjih najslabše zaziđave. Samo 27,0 % znaša mobilnost gospodinjstev v III. področju v Murski Soboti, po 38 % znaša v I. področju v Kamniku in v Murski Soboti. Okrog 45 % znaša mobilnost gospodinjstev v I. in II. področju Kopra, v I. področju Novega mesta in Škofje Loke. Med področja z nizkim procentom mobilnosti gospodinjstev se torej nahajajo najstarejša mestna središča, vilske četrti v Murski Soboti, nekoliko več pa beležita II. področje v Kopru in I. v Škofji Loki, kjer ne gre nobena priselitev na račun novogradnje.

V vseh ostalih področjih je višji % mobilnosti združen tudi z novogradnjami, med 50 in 55 % znaša v II. področju Kamnika, II. področju Murske Sobote, II. področju Novega mesta, okrog 70 % znaša v III. področju Kamnika in Kopra ter v II. področju Škofje Loke, drugod pa je zaradi najslabše zaziđave ta delež še višji.

V okviru horizontalne mobilnosti prebivalstva so najbolj ka-

TABELA 9 - ODSELENI IN PRISELJENI PO VELIKOSTNI STRUKTURI NASELJAJ OD KODER SO SE PRISELILI ALI ODSELELILI

	<u>Priseljeni</u>						Velikost naselja	<u>Odselejeni</u>					
	I.		II.		III.			I.		II.		III.	
	št.	%	št.	%	št.	%		št.	%	št.	%	št.	%
KAMNIK	46	69,7	29	72,5	111	68,5	0-2000	1	5,3	1	33,3	2	22,2
	7	10,6	4	10,0	21	12,9	2000-5000	3	15,7			4	44,4
	13	19,7	7	17,5	30	18,6	nad 5000	15	79,0	2	66,7	3	33,3
SKUPAJ	66		40		162			19		3		9	
KOPER	82	41,4	36	32,1	36	28,8	0-2000	10	43,5	2	33,3	1	14,2
	28	14,2	26	23,2	16	14,4	2000-5000	2	8,7			2	28,6
	88	44,4	50	44,7	71	56,8	nad 5000	11	47,8	4	66,7	4	57,1
SKUPAJ	198		112		125			23		6		7	
MURSKA SOBOTA	85	70,2	54	54,0	30	76,9	0-2000	3	15,8	2	28,6	1	50,0
	12	10,0	15	15,0	4	10,3	2000-5000						
	24	19,8	31	31,0	5	12,8	nad 5000	16	84,2	5	71,4	1	50,0
SKUPAJ	121		100		39			19		7		2	
NOVO MESTO	50	51,5	73	56,6	39	62,0	0-2000	1	14,3	4	23,5	5	41,7
	21	21,6	26	20,1	14	22,6	2000-5000	1	14,3	4	23,5		
	26	26,9	30	23,3	9	15,4	nad 5000	5	71,4	9	53,0	7	58,3
SKUPAJ	97		129		62			7		17		12	
ŠKOFJA LOKA	65	51,6	61	71,8	40	48,8	0-2000	4	40,0	1	25,0	2	33,3
	21	16,7	11	12,9	12	14,6	2000-5000	1	10,0				
	40	31,7	13	15,3	30	36,6	nad 5000	5	50,0	3	75,0	4	66,9
SKUPAJ	126		85		82			10		4		6	

rakteristične priselitve, odselitve in preseljevanje znotraj mesta samega, s tem pa je tesno povezana struktura področja priselitve in odselitve, zveza priseljenega prebivalstva z bivšim krajem bivanja, dejavnost prebivalstva v bivšem kraju bivanja in druge. Vse to so elementi naše raziskave. Poudariti pa je potrebno, da je 100 % samo podatek o bivšem bivališču priseljenega prebivalstva, za vse ostale elemente pa ni bilo mogoče zbrati 100 % odgovorov.

Poreklo anketiranega prebivalstva je bilo analizirano iz dveh vidikov: a/ po velikosti naselja, od koder se je prebivalstvo priselilo in b/ glede na ožji in širši regionalni izvor priselitev.

V prvem delu analize so naselja, iz katerih so se priselili, razdeljena na 3 skupine /Tabela 9/: naselja z do 2000 prebivalci, naselja z 2000 do 5000 prebivalci in naselja z nad 5000 prebivalci. Takšna klasifikacija daje vzročno povezavo med motivi za priselitev in vrednostjo samega raziskanega naselja in posameznih četrti znotraj njih.

V drugem delu analize pa so prikazani priseljenci po področjih priselitve /Tabela 10/.

Poleg razdelitve na širše regije, so podatki za vsako od petih občin, prikazani samo za področja odgovarjajočih. Na koncu pa je podatek o priselitvah iz drugih raziskanih četrti istega mesta, kar praktično pomeni podatek o preselitvah. Preselitve so v manjših mestih manj številne kakor v Ljubljani in Mariboru, zato mesta niso razdeljena v več predelov.

Bistvenih razlik v velikosti krajev doselitev med posameznimi področji raziskanih mest ni. Zato pa kaže tabela 9 večje razli-

ke med posameznimi naselji. V Kamniku znaša delež priseljenih iz naselij z manj kakor 2000 prebivalcev okrog 70 %, v glavnem iz okolnih izvenmestnih naselij.

V ostalih naseljih so deleži med posameznimi področji vendarle nekoliko različni. Najmanj iz manjših naselij priseljenih prebivalcev živi v Kopru in to v najnovejšem III. področju. Sem se je priselilo kar 56,8 % ljudi iz naselij z nad 5000 prebivalcev, torej iz mestnih naselij SRS, kar pomeni hkrati močno povezavo z najširšo regionalno strukturo. Tudi v ostalih dveh četrtih Kopra doseže delež priseljenih iz naselij z nad 5000 prebivalci skoraj 45 %, kar je veliko za staro zazidalno strukturo z visokim deležem nižje kvalificiranega prebivalstva.

Delež priseljenih v področja Murske Sobotice kaže določene zakonitosti celotne regije. V enodružinske in v stare kmečko-delavske hiše so se selili največ iz agrarnih naselij Prekmurja, v središču mesta z največjim deležem večstanovanjskih hiš in blokov pa je kar 31 % priseljenih iz naselij z nad 5000 prebivalcev.

Novo mesto in Škofja Loka kažeta podobnost z razliko, da je delež vseh treh velikostnih skupin v Novem mestu bolj izenačen, kar kaže na močnejšo gravitacijo mesta samega, v Škofji Loki pa je veliko priseljenih iz manjših naselij v enodružinskih hišah in razmeroma velik delež priseljenih iz velikih naselij v I. področje in v III. področje.

Analiza priseljenih po področjih, od koder so se priselili, kaže razlike med področji raziskave. V sedanje stanovanje se je priselilo direktno iz drugih naselij v I. področju Kamnika kar 54,8 %, v II. področju 58 % in v III. področju samo 41,9 % priseljenih prebivalcev. Večji del graditeljev novih hiš v III.

TABELA 10 - PRISELJENO PREBIVALSTVO PO PODROČJIH PRISELITVE

Področja Področja priselitev	K A M N I K			K O P E R			M U R S K A S O B O T A		
	I.	II.	III.	I.	II.	III.	I.	II.	III.
1. Prekmurje			4 1,0	3 1,0	3 2,2		13 5,7	17 9,8	2 2,3
2. Mariborska regija	1 0,8			15 5,2				10 5,7	1 1,1
3. Občina Maribor			4 1,0		5 3,7	7 3,8	9 3,9		
4. Koroška regija									
5. Celjska regija		1 1,4	4 1,0	3 1,0	3 2,2	5 2,7	1 0,4		1 1,1
6. Kozjansko									
7. Zasavje	3 2,4	5 7,2	2 0,5			3 1,8	2 0,9		1 1,1
8. Ljubljanske občine	11 8,9	9 13,1	30 7,7	14 4,8	8 6,0	4 2,2	5 2,2	3 1,7	1 1,1
9. Gorenjska	14 11,3	1 1,4	24 6,1	7 2,4		2 1,1		1 0,6	1 1,1
10. Dolenjska		4 5,8	2 0,5		2 1,5		2 0,9	4 2,3	
11. Notranjska		2 2,8		3 1,0	12 24,9	2 1,1			
12. Primorska				59 20,5	33 9,0	40 21,6			
13. Področje obč. Kamnik	34 27,4	17 24,7	87 22,3						
14. Področje obč. Koper				64 22,3	29 21,8	34 18,4			
15. Področje obč. Murska Sobota							83 36,1	55 31,6	29 33,0
16. Področje obč. Novo mesto									
17. Področje obč. Škofja Loka									
18. Iz drugih republik	3 2,4	1 1,4	5 1,3	30 10,4	17 12,8	28 15,1	6 2,6	10 5,7	3 3,4
19. Iz inozemstva	2 1,6		2 0,5	6 2,1	2 1,5	3 1,8	2 0,9	1 0,6	4 4,5
20. Iz I. področja	46 37,1	11 16,0	145 37,0	68 23,6	19 14,3	53 28,6	23 10,0	14 8,0	5 5,7
21. Iz II. področja	4 3,2	18 26,2	82 21,0				84 36,5	59 33,9	40 45,5
22. Iz III. področja	6 4,8			16 5,6		4 2,2			
S K U P A J	124	69	391	288	133	185	230	174	88

1. Pri Kopru sta združena I. in II. področje
2. Pri Murski Soboti sta združena II. in III. področje
3. Pri Škofji Loki sta združena II. in III. področje

Področja Področja priselitev	N O V O M E S T O			Š K O F J A L O K A		
	I.	II.	III.	I.	II.	III.
		1 0,4		2 0,9	2 1,1	2 1,0
1 0,6	8 2,8					
			5 2,2	2 1,1	1 0,5	
2 1,2						
5 3,0	1 0,4				2 1,0	
11 6,8	5 1,8	5 4,6	2 0,9			
11 6,8	10 3,5	7 6,4	21 9,3	10 5,6	13 6,6	
5 3,0	3 1,1	4 3,7	18 7,9	10 5,6	15 7,7	
18 10,9	21 7,4	7 6,4	7 3,1	1 0,6	8 4,0	
1 0,6	3 1,1	1 0,9	4 1,8	7 3,9		
	3 1,1	2 1,8	1 0,4	3 1,7	1 0,5	
39 23,7	69 24,6	31 28,4				
			49 21,7	44 24,6	37 18,9	
4 2,4	5 1,8	5 4,6	17 7,5	6 3,4	3 1,5	
58 32,5	85 30,2	30 27,5	94 41,6	55 30,7	70 35,7	
13 7,9	57 20,3	11 10,1				
1 0,6	10 3,5	6 5,5	6 2,7	39 21,8	44 22,5	
55	281	109	226	179	196	

področju se je priselilo iz mesta, medtem ko je šel večji tok priselitev od zunaj v središče mesta in v II. področje. V III. področju je zato manj priseljencev iz drugih področj Slovenije in iz sosednjih regij, kar 19 pa je iz Ljubljane. Značilni so v Kamniku tokovi preselitev v okviru mesta samega. Čez 80 % preseljenih je v I. področju iz drugih stanovanj tega področja, v drugem področju jih je največ iz drugih stanovanj istega področja in nihče iz III. področja, medtem ko je izseljevanje iz središča mesta v III. področje prav tako izredno veliko. Prevladuje torej priseljevanje iz okolice v I. in II. področje, preseljevanje znotraj I. in II. področja, ter priseljevanje iz I. v III. področje.

Koper beleži nekoliko drugačne tokove priseljevanja. Kar 70 % priseljenih v I. in II. področje se je priselilo iz drugih naselij, v II. področje pa celo 85,7 %, kar je posledica menjava prebivalstva po letu 1954. Poleg visokega deleža priseljenih iz naselij občine Koper in iz ostalih naselij Primorske /20 %/, pa živi v vseh treh področjih nad 10 % priseljenih iz drugih republik. V I. in III. področju sta po priseljevanju v ospredju Ljubljana in Maribor, od koder se je priselila predvsem kvalificirana delovna sila, v II. področju pa se v ospredju sosednja naselja, tudi Piren in Izola ter priseljeni iz naselij Hrvaške Istre.

Za vsa tri področja Murske Sobotе je značilno veliko število naselij, od koder se je prebivalstvo priselilo, a majhno število iz posameznih naselij. Samo v drugo področje se je priselilo iz Lendave 10 ljudi, iz vseh drugih naselij pa je število manjše. V vseh treh področjih je delež priseljencev iz območja občine Murska Sobotа nad 30 %, še večji pa znaša delež priseljenih iz drugih delov mesta, v III. področju kar 45,5 %

vseh priseljenih. Takšna regionalna razporeditev in gostota priseljencev kaže, da je vplivno območje Murske Sobotne omejeno na občinsko območje.

Vsa tri področja v Novem mestu kažejo okrog 50 % priseljenih iz drugih naselij in podoben delež priseljenih iz mesta. V slednjem pa nastopajo bistvene razlike med tremi področji. V vsa tri področja se je priselilo nad 50 % iz mesta priseljenih iz I. področja. Večji je še delež priseljenih iz II. področja, iz III. področja blokov in večstanovanjskih hiš pa je bilo preselitev v druga področja najmanj. Podatki kažejo v II. področju nad 50 % priseljenih iz drugih delov mesta, kar pomeni pomikanje v boljše stanovanjsko okolje.

Položaj Škofje Loke v bližini večjih urbanih naselij s močno industrijo se arcali tudi v nekoliko manjšem priseljevanju. Samo v I. četrti v mestnem središču je delež priseljenih iz drugih naselij večji kakor delež preseljenih v okviru mesta. Pri priselitvah iz drugih naselij je močno v ospredju priseljevanje iz naselij občine same, od drugih področij priselitve pa izstopa pri vseh treh četrtih močno delež priseljenih iz Goranjske in naselij ljubljanskih občin. I. področje je dalo največ priseljenega prebivalstva v vsa tri področja, vanj pa se je priselilo samo 2,7 % iz drugega področja /iz III. področja sploh ni preselitev, ker je to povsem nov zazidalni okoliš/, v II. in III. področje pa se je tudi okrog 60 % iz mesta priseljenih preselilo iz I. področja.

V vseh mestih je najmočnejše odseljevanje iz starih mestnih jeder v boljše stanovanjske pogoje drugih mestnih četrti, medtem ko so selitve v obratni smeri najbolj redke. Opasne pa so tudi velike preselitve v samih starih mestnih jedrih, kar ka-

še na prostorno mobilnost prebivalstva s šibko ekonomsko mobilnostjo.

Nadpovprečno visok delež priseljenih iz drugih naselij zasledimo v vseh četrtih Kopra, nad 70 %. Med priseljenimi znaša delež priseljenih iz iste občine v vseh področjih nekaj nad 20 %, samo v Murski Soboti je ta delež nad 30 %. Na drugi strani pa izstopa v Kamniku in Škofji Loki velik delež priseljenih iz Goranjske in iz naselij vseh ljubljanskih občin, v največjem številu v I. področja obeh mest. To ponovno dokazuje, da vodi priseljence, še posebno priseljene iz močno oddaljenih področij, pot najprej v slabše zazidalno strukturo ter da so prav notranje selitve v mestih regulator socialne diferenciacije, na kar kažejo velike odselitve iz mestnega središča.

Dejavnost nosilca gospodinjstva
ga lista pred priselitvijo v
sedanje stanovanje

Preselitev iz enega naselja v drugo, še posebno preselitev iz podeželja v mesta, je velikokrat povezana s spremembo dejavnosti aktivnega prebivalstva in zato so razlike med bivšo in sedanjo dejavnostjo priseljenega aktivnega prebivalstva velike, velike pa so tudi razlike med posameznimi področji mest.

TABELA 11 - DEJAVNOST NOSILCEV PRISELJENIH GOSPODINJSTEV PRED PRISELITVIJO

Zaposlitev		v knec- tij- stvu		nekval. lific. delav.	kval. del. industr.	kval. delav. v terciarju	kval. del. v prometu	v goz- dar- stvu	v upra- vi	v zdrav- stvu	drug- je	neza- po- sleni	SKU- PAJ	
KAMNIK	I.	št.	8	15	18	12	4		1	2	4	4	68	
		%	11,8	22,0	26,4	17,6	5,9		1,5	3,0	5,9	5,9		
	II.	št.	6	9	13	2		1	2			1		34
		%	17,7	26,5	38,2	5,9		2,9	5,9			2,9		
	III.	št.	10	13	74	15	5	1	11	1	10	3		143
		%	7,0	9,1	51,7	10,5	3,5	0,7	7,7	0,7	7,0	2,1		
KOPER	I.	št.	28	5	24	34	15	1	29	3	16	11	166	
		%	16,9	3,0	14,3	20,5	9,0	0,6	17,5	1,8	9,6	6,6		
	II.	št.	1	19	9	32	2	1	9		1	3	77	
		%	1,3	24,7	11,7	41,6	2,6	1,3	11,7		1,3	3,9		
	III.	št.	3	3	43	9	15		19	9	13		114	
		%	2,6	2,6	37,7	7,9	13,2		16,7	7,9	11,4			
MURSKA SOBOTA	I.	št.	8	6	21	8	8	2	15	3	23	7	101	
		%	7,9	6,0	20,7	7,9	7,9	2,0	14,9	3,0	22,7	7,0		
	II.	št.	14	2	5	13	4	2	18	8	10	4	80	
		%	17,5	2,5	6,2	16,2	5,0	2,3	22,5	10,0	12,5	5,0		
	III.	št.	12	8	1	8	1	1	5	1	2	4	43	
		%	27,9	18,6	2,3	18,6	2,3	2,3	11,6	2,3	4,7	9,3		
NOVO MESTO	I.	št.	14	7	9	13	3		15	2	16	5	84	
		%	16,6	8,3	10,7	15,5	3,6		17,9	2,4	19,0	6,0		
	II.	št.	8	3	37	13	8	7	22	4	12	15	129	
		%	6,2	2,3	28,7	10,1	6,2	5,4	17,0	3,1	9,3	11,6		
	III.	št.	5		18	12		1	18	5	3		62	
		%	8,1		29,0	19,4		1,6	29,0	8,1	4,8			
ŠKOPJA LOKA	I.	št.	17	7	14	14	2	1	10		10	28	103	
		%	16,4	6,8	13,6	13,6	2,0	1,0	9,7		9,7	27,2		
	II.	št.	13	3	16	8		1	5	1	4	8	59	
		%	22,0	5,1	27,1	13,6		1,7	8,5	1,7	6,8	13,6		
	III.	št.	7	10	23	12	5	2	10		26	26	121	
		%	5,8	8,3	19,0	9,9	4,1	1,6	8,3		21,5	21,5		

Nosilci gospodinjstev so po dejavnosti pred priselitvijo uvrščeni v deset kategorij:

1. Zaposlen v kmetijstvu.
2. Zaposlen kot nekvalificirani delavec v sekundarju ali terciarju.
3. Zaposlen kot kvalificirani delavec v industriji.
4. Zaposlen kot kvalificirani delavec v prometu.
5. Zaposlen kot kvalificirani delavec v drugih terciarnih gospodarskih dejavnostih.
6. Zaposlen v gozdarstvu.
7. Zaposlen v upravi.
8. Zaposlen v zdravstvu.
9. Zaposlen v drugih dejavnostih.
10. Nezaposlen v bivšem kraju bivanja.

Opisana klasifikacija dejavnosti, ki je poglobljena in modificirana osnovna klasifikacija nosilcev gospodinjstev, dobro karakterizira vzročno povezavo bivše dejavnosti s prostorno mobilnostjo.

Podatkov za dejavnost nosilcev gospodinjstev pred priselitvijo je skoraj toliko, kolikor je vseh podatkov za poreklo priseljencev /Tabela XI./.

Struktura priseljenih nosilcev gospodinjstevskega lista po njihovi dejavnosti pred priselitvijo je dokaj različna med posameznimi mesti in še posebej med posameznimi mestnimi četrtmi. Osnovni dejavniki diferenciaciji so širša regionalna struktura in zgradbena struktura hiš v posameznih četrtih ter razlike v socialni strukturi. V vsa tri področja Kamnika se je priselilo največ v industriji zaposlenih kvalificiranih delavcev, da-

leč največ v III. področje s 51,7 %, kar predstavlja najvišji delež kakršnekoli poklicne skupine v vseh mestnih četrtih. Še najbolj enakomeren delež različnih dejavnosti beležimo v I. področju Kamnika, kjer se preko 20 % vzpne delež nekvalificiranih delavcev, medtem ko se je v II. področje priselil znaten delež zaposlenih v kmetijstvu, nekvalificiranih delavcev in kvalificiranih delavcev v industriji. Med priseljenimi prevladuje v vseh treh področjih Kamnika delavci v industriji in nekvalificirani delavci, s največjo heterogenostjo v I. in s največjim deležem ene skupine v III. področju.

Skoraj v vseh področjih drugih naselij je skupni delež priseljenih s bivšo zaposlitvijo v kmetijstvu, nekvalificiranih delavcev in kvalificiranih delavcev v industriji manjši od 40 %. V Kopru je ob visokem deležu zaposlenih v industriji v III. področju izredno visok tudi delež zaposlenih v terciarju v II. področju, visok delež zaposlenih v kmetijstvu v I. področju in visok delež zaposlenih v upravi med priseljenci v vsa tri področja.

Tudi v Murski Soboti izstopa visok delež priseljencev, ki so bili pred priselitvijo zaposleni v upravi, kar je posledica upravnih funkcij mest. V I. področju je v ospredju delež kvalificiranih delavcev v industriji ter dokaj enakomeren delež v vseh drugih vrstah dejavnosti. III. področje starih kmečko-delavskih hiša pa izkazuje prevlado kmetov in nekvalificiranih delavcev po bivši zaposlitvi.

Na splošno kažejo podatki tabele XI., da se je v stara mestna središča naselilo največ v kmetijstvu zaposlenih in nekvalificiranih delavcev. Vselili so se v stara stanovanja in so v njih v glavnem tudi ostali. Takšne selitvene tokove kaže ta I.

področji v Novem mestu in v Škofji Loki, v obe področji pa se je podobno kakor v Kamniku, naselil večji delež zaposlenih v terciarju. V ostalih štirih področjih Novega mesta in Škofje Loke pa je večji delež zaposlenih v drugih dejavnostih. Povsem novo sazidana III. četrt v Škofji Loki ima visok delež povsem mladega prebivalstva, ki pred vselitvijo v to stanovanje še sploh ni bilo v delovnem razmerju, kar izkazuje tudi v najstarejše področje Škofje Loke priseljeno mlado prebivalstvo.

Bivši poklic priseljenega prebivalstva je po področjih različen, v osnovi vezan na stanovanjski fond in okolje. Stara mestna središča privlačujejo nižje kvalificirane strukture, kmečki element in mlado, velikokrat še nezaposleno prebivalstvo. Na drugi strani pa so četrti enodružinskih hiš pritegnile največ kvalificiranih delavcev v industriji in zaposlene v upravi.

Direktna povezava priseljenega prebivalstva z regijo

V mesto priseljeno prebivalstvo vzdržuje stike s naseljem, od koder se je priselilo, osiroma z domačim krajem, ki so lahko med drugim tudi ekonomskega značaja, kar že pomeni dejavnik v formiranju obeh naselij. Pogostnost stikov je odvisna od oddaljenosti, od poklicne strukture, od časa priselitve itd. Na splošno velja ugotovitev, da je priseljeno prebivalstvo petih malih mest mnogo močnejše povezano s svojimi domačimi kraji, kakor priseljeno prebivalstvo raziskanih četrti Ljubljane in Maribora. Nedvomno je to zaradi manjše oddaljenosti domačih na-

TABELA 12 - PRISSELJENI PO INTENZITETI KONTAKTOV Z DOMAČIM
OKOLJEM IN POGOSTOST OBISKOV

Področja	Gostota obiskov	Brez stikov		Obisk 1 krat letno		Obisk 1 krat mesečno		Obisk pogosteje		SKUPAJ
		Št.	%	Št.	%	Št.	%	Št.	%	
KAMNIK	I.	12	17,6	28	41,2	25	36,7	3	4,5	68
	II.	10	29,4	12	35,3	11	32,4	1	2,9	34
	III.	17	11,9	50	35,0	47	32,9	29	20,2	143
KOPER	I.	24	14,5	68	40,5	44	26,5	30	18,5	166
	II.	19	24,7	32	41,6	14	18,2	12	15,6	77
	III.	14	12,3	48	42,0	37	32,5	15	13,2	144
MURSKA SOBOTA	I.	12	11,9	33	32,7	33	32,7	23	22,7	101
	II.	10	12,5	24	30,0	14	17,5	32	40,0	80
	III.	8	18,6	15	34,9	13	30,2	7	16,3	43
NOVO MESTO	I.	15	17,9	30	35,7	20	23,8	19	22,6	84
	II.	18	13,9	34	26,4	43	33,4	34	26,4	129
	III.	18	29,0	10	16,1	20	32,3	14	22,6	62
ŠKOPJA LOKA	I.	24	23,5	50	48,5	17	16,4	12	11,6	103
	II.	10	16,9	19	32,2	14	23,7	16	27,1	59
	III.	34	28,1	29	24,0	25	20,7	33	27,2	121

selij, na kar kaže najočitneje Murska Sobota, kjer je večina priseljenih iz naselij občine same in je gostota obiskov domačih naselij v vseh treh področjih med najpogostnejšimi.

Tabela XII. nazorno kaže določene razlike med posameznimi področji, ki pa ne kažejo kakršnihkoli zakonitosti oziroma odvisnosti od strukture zasedave in socialne strukture. Gostota obiskov vsaj 1 krat na mesec, ki pomeni stalno vez, je najvišja v I. področju Murske Sobote, III. področju Kamnika, II. področju Novega mesta in Škofje Loke; vse področje enodružinskih hiš z najugodnejšo socialno strukturo ter v II. področju Murske Sobote, I. in III. področju Novega mesta in III. najnovejšem področju Škofje Loke.

Gospodinjstva po dolžini bivanja v naselju in v stanovanju

Intenziteto in kvaliteto stalnih migracij točneje označujejo naslednji trije pokazatelji: a/ delež prebivalstva, ki se je v sedanje stanovanje priselil direktno iz okolice, b/ čas bivanja v mestu pred priselitvijo v to stanovanje, c/ dolžina bivanja v sedanjem stanovanju /Tabeli XIII. in XIV./.

Čas bivanja v naselju pred priselitvijo v sedanje stanovanje kaže tri izrazito visoke deleže; tiste, ki so se priselili v sedanje stanovanje direktno iz okolice, tiste, ki so živeli že več kakor 10 let poprej v mestu in tiste, ki prebivajo stalno v tem mestu. Posebno izstopa visoka mobilnost prebivalstva v vseh treh četrtih v Kopru, kjer se je direktno iz okolice pri-

**TABELA 13 - ČAS BIVANJA GOSPODIHJEJEV V NASELJU PRED PRISELITVIJO V
SEDANJE STANOVANJE**

Čas bi- vanja		Prišelil direktno od drugod	do 2 leti	3-4 leta	5-6 let	7-10 let	nad 10 let	stal- no	SKU- PAJ	
Področja										
KARNIK	I.	št.	59	6	2	10	5	15	31	108
		%	36,1	5,6	1,8	9,3	4,6	13,9	28,7	
	II.	št.	14	3	2	4	7	10	15	55
		%	25,5	5,5	3,6	7,3	12,7	18,2	27,2	
	III.	št.	67	7	10	13	7	69	37	210
		%	31,9	3,3	4,8	6,2	3,3	32,9	17,6	
KOPER	I.	št.	79	14	14	12	16	35	12	182
		%	43,4	7,7	7,7	6,6	8,8	19,2	6,6	
	II.	št.	50	9	7	4	6	11	4	91
		%	54,9	9,9	7,7	4,4	6,6	12,1	4,4	
	III.	št.	58	11	8	11	9	17	3	117
		%	49,6	9,4	6,8	9,4	7,7	14,5	2,6	
MURSKA SOBOTA	I.	št.	35	12	9	5	9	45	18	133
		%	26,3	9,0	6,7	3,8	6,9	33,9	13,5	
	II.	št.	37	12	9	8	6	18	28	118
		%	31,4	10,1	7,6	6,9	5,1	15,3	23,8	
	III.	št.	19	4	-	3	2	7	32	67
		%	28,4	6,0		4,4	3,0	10,5	47,7	
NOVO MESTO	I.	št.	37	11	10	7	4	29	31	129
		%	28,7	8,5	7,8	5,4	3,1	22,5	24,0	
	II.	št.	38	4	16	14	17	52	30	171
		%	22,2	2,3	9,4	8,2	9,9	30,3	17,6	
	III.	št.	20	7	7	5	1	16	9	65
		%	30,8	10,8	10,8	7,7	1,5	24,6	13,8	
ŠKOFJA LOKA	I.	št.	58	11	9	5	9	34	37	163
		%	35,6	6,7	5,5	3,1	5,5	20,8	22,7	
	II.	št.	19	4	6	8	3	32	24	96
		%	19,8	4,2	6,3	8,3	3,1	33,3	25,0	
	III.	št.	27	5	11	14	10	40	21	128
		%	21,1	3,9	8,6	10,9	7,8	31,3	16,4	

selilo v današnje stanovanje okrog 50 % vseh gospodinjstev, istočasno pa je zelo nizek delež rojenih v Kopru in gospodinjstev, ki so že poprej prebivala nad 10 let v Kopru.

Ob specifičnosti posameznih področij izstopajo razlike med področji z enodružinskimi hišami in področji z drugo strukturo zazidave. Tako področja najbolj ugodne zazidave, I. področje v Murski Soboti, II. področje v Novem mestu in II. področje v Škofji Loki kažejo najmanj direktno od drugih priseljenih in največji delež gospodinjstev, ki so pred priselitvijo v sedanje stanovanje prebivala že nad 10 let v mestu.

Visoko mobilnost prebivalstva posameznih mestnih predelov kaže tudi podatek o dolžini bivanja v stanovanju. Za najnovejša področja je ta pokazatelj seveda nerealen, ker je dolžina bivanja odvisna od starosti zazidave področja samega.

Delež stalno naseljenih gospodinjstev znaša več kakor 20 % samo v III. področju Murske Sobotice in tudi v nekaterih stabilnih področjih kot na primer v II. področju v Kopru in II. področju v Škofji Loki imajo teh komaj nekaj nad 10 %. Vse ostalo se je v sedanje stanovanje priselilo iz drugih stanovanj, ob čemer znaša delež nad 10 let stanujočih v sedanjem stanovanju v starejših področjih okrog 15 %. Najvišji je ta delež v področjih enodružinskih hiš vilskega izgleda in v starih mestnih središčih, kjer je tudi večji delež ostarelih gospodinjstev.

TABELA 14 - ČAS BIVANJA V SEDANJEM STANOVANJU

Čas bi- vanja		Do 2 leti	3-4 leta	5-6 let	7-10 let	Nad 10 let	Stal- no	SKUPAJ	
Področja									
KAMNIK	I.	Št.	10	13	5	13	48	19	108
		%	9,2	12,0	4,6	12,0	44,6	17,5	
	II.	Št.	6	10	5	7	18	9	55
		%	10,9	18,2	9,1	12,7	32,7	16,4	
	III.	Št.	68	56	17	11	54	4	210
		%	32,4	26,7	8,1	5,2	25,8	1,9	
KOPER	I.	Št.	18	21	14	32	88	9	182
		%	9,9	11,6	7,7	17,6	48,3	4,9	
	II.	Št.	7	5	13	15	50	1	91
		%	7,7	5,5	14,2	16,5	55,5	1,1	
	III.	Št.	23	11	8	39	37		118
		%	19,5	9,3	6,8	33,9	31,3		
MURSKA SOBOTA	I.	Št.	1	10	13	27	73	8	132
		%	0,8	7,6	9,8	20,5	55,4	6,0	
	II.	Št.	13	15	17	18	39	16	118
		%	11,0	12,7	14,4	15,3	33,1	13,6	
	III.	Št.	8	3	4	3	31	18	67
		%	11,9	4,5	6,0	4,5	46,2	26,8	
NOVO MESTO	I.	Št.	15	18	12	13	63	14	135
		%	11,1	13,3	8,9	9,6	46,7	10,4	
	II.	Št.	13	26	27	29	70	6	171
		%	7,6	15,2	15,8	16,9	41,0	3,5	
	III.	Št.	7	2	7	36	8	5	65
		%	10,7	3,0	10,7	55,5	12,3	7,7	
ŠKOPJA LOKA	I.	Št.	21	17	11	28	72	14	163
		%	12,9	10,4	6,7	17,2	44,3	8,6	
	II.	Št.	8	27	13	25	22	1	96
		%	8,3	28,1	13,5	26,0	23,0	1,0	
	III.	Št.	39	54	35				128
		%	30,5	42,2	27,3				

Odseljevanje

Iz anketiranih gospodinjstev v vseh petih mestih se je po letu 1965 odselilo 277 prebivalcev, smeri odselitev pa kljub skromnemu številu primerov kažejo določene zakonitosti. V večini od 15 raziskanih mestnih področjih je nad 80 % odseljenih starih manj kot 40 let, samo v III. področju Murske Sobotice znaša ta delež 70 %. Po poklicni strukturi pa je 23 vseh odseljenih nekvalificiranih delavcev, 84 kvalificiranih delavcev, 89 uslužbencev s srednjo šolo, 54 uslužbencev s visoko šolo in 27 s drugačno kvalifikacijo. Ob visokem deležu gospodinjstev kvalificiranih delavcev kaže takšna kvalifikacijska struktura odseljenega prebivalstva uslužbenca kot najbolj mobilni element s največjim deležem odseljenih v večja mestna središča.

Število naselij, od koder se je prebivalstvo priselilo, je mnogo večje kakor število naselij, kamor se mlado aktivno prebivalstvo odseljuje in to v glavnem v večja mesta /Tabela XVI./. V ospredju odseljevanja sta Ljubljana in Gorenjska ter preselitve v druga stanovanja v mestu samem. Zelo malo pa je odselitev v druga naselja iste občine, od koder je priseljevanje najštevilnejše.

Iz I. področja Kamnika je od 23 odseljenih odšlo v druga naselja Gorenjske 7, 5 se jih je odselilo v inozemstvo in 4 v druga stanovanja v I. področju. Iz II. področja Kamnika je s 5 odseljenimi v ospredju inozemstvo, v III. področju pa s 3 Gorenjska, in 4 naselja ljubljanskih občin.

Tudi odseljeni iz vseh treh področij Kopra so se selili v Ljubljano, večina pa jih je ostala v ožji regiji Koprakega Primorja.

TABELA 16 - ODSELJENI ČLANI GOSPODINSTEV V ZADNJIH 5-LETIH PO POKLICNI STRUKTURI

Področje	Poklic		nekv. del. uslužb.	kvalif. delav.	usl. s sr. šolo	usl. z vis. šolo	drugo	SKUPAJ
KAMNIK	I.	št.	1	5	7	7	3	23
		%	4,3	21,7	30,5	30,5	13,0	
	II.	št.	6	4		1		11
		%	54,6	36,4		9,0		
	III.	št.	1	7	4	5		17
		%	5,9	41,2	23,5	29,4		
KOPER	I.	št.	6	10	11	5	1	33
		%	18,2	30,3	33,3	15,2	3,0	
	II.	št.		8	4	1		13
		%		61,5	30,8	7,7		
	III.	št.	1	3	4	3	3	14
		%	7,1	21,4	28,5	21,5	21,5	
MURSKA SOBOTA	I.	št.	2	14	13	9	6	44
		%	4,5	31,8	29,5	20,5	13,6	
	II.	št.	1	3	12	3	2	21
		%	4,8	14,3	57,1	14,3	9,5	
	III.	št.	1	6	1	1	4	13
		%	7,7	46,2	7,7	7,7	30,8	
NOVO MESTO	I.	št.	2	2	11	3	4	22
		%	9,1	9,1	50,0	13,6	18,2	
	II.	št.		7	8	11		26
		%		26,9	30,8	42,3		
	III.	št.	2	5	7	1	1	16
		%	12,5	31,3	43,7	6,2	6,2	
ŠKOFJA LOKA	I.	št.		6	4			10
		%		60,0	40,0			
	II.	št.			1	4	1	6
		%			16,7	66,6	16,7	
	III.	št.		4	2		2	8
		%		50,0	25,0		25,0	

TABELA 17 - REGIONAINA RAZPOREDITEV ODSSELJENIH GOSPODINJSTEV

Področje odselitve			1	2	3	4	5	6	SKUPAJ
Področja									
KAMNIK	I.	št.	23	7	5	13	10	1	59
		%	38,9	11,9	8,5	22,0	16,9	1,7	
	II.	št.	8	2	3	2	6		21
		%	38,1	9,5	14,3	9,5	28,6		
	III.	št.	2		6	4	5		17
		%	11,8		35,3	23,5	29,4		
KOPER	I.	št.	29		16	8	17	55	125
		%	23,2		12,8	6,4	13,6	44,0	
	II.	št.	10		12	2	9	47	80
		%	12,5		15,0	2,5	11,2	58,8	
	III.	št.	6		12	8	12	6	44
		%	13,6		27,3	18,2	27,3	13,6	
MURSKA SOBOTA	I.	št.	8	5		1	4	1	19
		%	42,0	26,3		5,3	21,0	5,3	
	II.	št.	5	15		4	10	3	37
		%	13,5	40,5		10,9	27,0	8,1	
	III.	št.	2	11		1		1	15
		%	13,3	73,4		6,6		6,6	
NOVO MESTO	I.	št.	7	16	3	8	22	3	59
		%	11,9	27,2	5,1	13,6	37,1	5,1	
	II.	št.	17	7		4	17	1	46
		%	37,0	15,2		8,6	37,0	2,2	
	III.	št.	9	5	5	1	13		33
		%	27,3	15,2	15,2	3,0	39,4		
ŠKOFJA LOKA	I.	št.	13	3	28	1	20	4	69
		%	18,8	4,4	40,6	1,4	28,9	5,9	
	II.	št.		3			5		8
		%		37,5			62,5		
	III.	št.		6	1				7
		%		85,8	14,2				

Področja odselitve:	1	2	3	4	5	6
za Kamnik:	Središče mesta	II. področje,	III. področje,	Obmestje,	Ljubljana,	Inozemstvo
za Koper:	"	Senedela,	Obmestje,	Sosednja mestna nas.	Druga nas. SRS	"
za Mursko Soboto:	"	I. področje	"	"	"	"
za Novo mesto:	"	II. področje	III. področje	Obmestje,	Ljubljana,	"
za Škofjo Loko:	"	Na levi breg Sore	Obmestje,	Sosednja naselja	Druga naselja SRS	"

Zabeleženih je več preselitev v druga stanovanja I. področja in II. področja, predvsem v bloke v središču mesta.

Bolj disperzne so odselitve prebivalcev iz treh področij Murske Sobote, v osredju pa so selitve v področje Maribora in Ljubljane, v inozemstvo in v vsa tri področja Murske Sobote.

Novo mesto kaže močno prevlado odseljenih v Ljubljano, v I. in III. področje po 4 ter v II. področje 7, več odseljenih se je preselilo v Stražo, bolj živahne pa so bile selitve znotraj področij, z največjim številom v I. področju.

Podatki za odselitve so za vsa tri področja Škofje Loke skromni in ne omogočajo zaključkov, med odseljenimi iz mesta pa so se vsi naselili v sosednjih naseljih ali v Ljubljani.

Podobno kakor pri drugih elementih, je tudi odseljevanje prebivalstva povezano s strukturo samega mesta in širše regije ter vpliva gravitacijskih območij velikih industrijskih središč. Smeri selitev so dane z razvitostjo posameznih regij in so zvezane predvsem z odseljevanjem. Prebivalstvo z višje kvalifikacijo se seli v večja središča, medtem ko se selitev delavske strukture vrši največ znotraj mesta samega.

Tudi analiza odseljenih gospodinjstev kaže enake prostorne tendence kakor odseljevanje posameznikov v zadnjih 5 letih. Poudarjeni pa so ekonomski dejavniki, ki usmerjajo gospodinjstva v boljša zazidalna področja in večji je delež odseljenih gospodinjstev v druga naselja SRS.

Niti eno gospodinjstvo iz vseh treh področij Kopra se ni preselilo v II. področje in niti eno gospodinjstvo iz vseh treh

področij Murske Sobote se ni preselilo v III. področje. Poleg tega se nobeno gospodinjstvo iz II. in III. področja Škofje Loke ni preselilo v I. področje Škofje Loke, kar vse kaže na selitve iz slabših v boljša stanovanja in stanovanjska okolja. Ob tem je skromen tudi delež gospodinjstev, ki so se v takšnih četrtih preselila iz enega v drugo stanovanje.

Med preselitvami v druga področja raziskanih mest so v ospredju selitve iz slabših v boljša zazidalna področja, kar doseže ekstrem v Murski Soboti, kjer se je 73,4 % vseh odseljenih gospodinjstev iz III. področja preselilo v II. področje. Kjer prebivalstvo nižje ekonomske strukture ne zmore urediti stanovanjskega problema znotraj mesta, je delež odseljenih v bolj oddaljena naselja obmestja, v druga naselja SRS in v inozemstvo višji. Kar 44 % odseljenih gospodinjstev iz I. področja Kopra in 58,8 % odseljenih iz II. področja Kopra se je odselilo v inozemstvo. V tem primeru so ob ekonomskih dejavniki delovali seveda tudi politični.

Odselitve v obmestja so združene z gradnjami lastnih hiš in je ta delež višji v področjih z višjo socialno strukturo; iz III. področja Kamnika 23,5 %, III. področja Kopra 18,2 %, I. področja Novega mesta 13,6 %. Tudi delež odseljenih v druga naselja, kar je pogojeno z določeno ekonomsko mobilnostjo ali kvalifikacijsko strukturo, je višji iz področij z višjo socialno strukturo. S preko 37 % so na prvem mestu vsa tri področja Novega mesta, sledijo pa z 32,9 % II. področje Škofje Loke, III. področje Kamnika z 29,4 %, III. področje Kopra s 27,3 % in II. področje Murske Sobote s 27 %. Zaradi bližine Ljubljane in drugih urbanih središč je ta delež visok še v II. področju Kamnika in v I. področju Škofje Loke.

Tendence prostorne mobilnosti prebivalstva

Različne socialne strukture prebivalstva v določenem prostoru imajo svoj odnos do stanovanjskega okolja in do stanovanja samega, posledica tega pa je prostorna mobilnost prebivalstva. Odnos do stanovanjskega okolja in stanovanja torej najbolje kaže tendence mobilnosti.

Tendence prostorne mobilnosti so bile raziskane iz treh izhodišč: a/ zadovoljstvo s sedanjim bivališčem, b/ želja po bivališču v določenem mestnem predelu ali izven mesta ter c/ realne možnosti za preselitev.

Zadovoljstvo s sedanjim bivališčem je označeno s štirimi odgovori: "zadovoljni", "zelo zadovoljni", "nezadovoljni" in "zelo nezadovoljni" z različnimi deleži po socialnih in starostnih skupinah prebivalstva v različnih zazidalnih strukturah. Posebno stopa v ospredje vrednost stanovanja. Boljše stanovanja v vseh zazidalnih strukturah zasedajo višje socialne skupine in je zato delež nezadovoljnih gospodinjstev nižjih socialnih skupin najvišji v vseh zazidalnih strukturah.

Na splošno prevladujejo gospodinjstva, ki so "zadovoljna" s svojim prebivališčem, njihov delež se giblje od 43,8 % do 79,9 %. Najvišji delež "zadovoljnih" beležijo sicer področja najmlajše zazidave v Kamniku III., Novem mestu III., Kopru III., skoraj 70 % "zadovoljnih" gospodinjstev pa je tudi v I. področju Kamnika in vseh treh področjih Murske Sobotе, vendar za najmanjšim deležem v I. področju enodružinskih hiš. Močna

delavska struktura v vseh imenovanih področjih je osnova velikemu deležu "zadovoljnih", ki pa je najmanjši pri gospodinjstvih uslužbencev in nekvalificiranih delavcev.

Gospodinjstvom, ki so "zadovoljna" s prebivališčem, sledijo gospodinjstva, ki so s prebivališčem "zelo zadovoljna" z deleži med 11,1 % in 39,2 % kot najvišjim v II. področju v Novem mestu. V Kamniku in Kopru je delež "zelo zadovoljnih" gospodinjstev najmanjši, pod 20 % pa je tudi v novejših področjih z blokovo zasidavo v Kopru in v Novem mestu. V teh področjih je ekonomski položaj stanovalcev prerastel vrednost stanovanja in predstavlja to prebivalstvo najresnejše kandidate za preselitev v krajšem času. Slednji nimajo možnosti večjih adaptacij, kakor oni v sodrušinskih hišah, ki so sicer znoge starejše. Prav zato je delež "zelo zadovoljnih" gospodinjstev izredno visok v II. področju v Kamniku, II. področju v Kopru, I. področju v Murski Soboti, II. področju v Novem mestu in v II. področju v Škofji Loki, kjer prevladujejo gospodinjstva uslužbencev z visoko izobrazbo.

"Nezadovoljnih" gospodinjstev je mnogo manj, najmanj 1,5 % v III. področju v Škofji Loki in največ 25,3 % v II. področju v Kopru. Največ jih je v starih mestnih središčih, reslike v socialni strukturi pa so med področji močno različne. Med njimi pa je vendarle najmanjši delež gospodinjstev z najvišjo kvalifikacijo. Podobno je razmerje deleža "zelo nezadovoljnih" gospodinjstev med posameznimi področji, njihov delež je mnogo manjši in vključuje na prvem mestu gospodinjstva upokojeencev.

Skupni delež "nezadovoljnih" in "zelo nezadovoljnih" gospodinjstev pa vendarle močno izstopa v starih mestnih središčih. Okrog 20 % obojih gospodinjstev živi v I. področju v Kamniku, Kopru, Novem mestu in Škofji Loki ter v II. področju v Kopru.

Posledice nezadovoljstva prebivalstva s stanovanjem in stanovanjskim okoljem so želje po preselitvi, ki največkrat ne predstavljajo spremembe stanovanjskega okolja. V vseh področjih je izredno visok delež gospodinjstev, ki bi tudi v bodoče najraje prebivali v področju, v katerem živijo sedaj. Več kot 60 % je takšnih gospodinjstev v I. in II. področju v Kopru in v I. področju v Škofji Loki, nad 70 % v I. področju v Kamniku in Novem mestu ter 95,5 % v III. področju v Murski Soboti. V tem se kaže navezanost na stanovanjsko okolje, ki smo jo ugotovili tudi pri raziskavi Maribora. V Kamniku, Murski Soboti in Novem mestu se je celo več gospodinjstev izreklo za bivanje v okolici mesta, kakor v najboljšem mestnem področju. Takšne tendence imajo za posledice preselitve v obzestja. Takšne prostorne tendence so matne tudi pri gospodinjstvih nekaterih najbolj ugodnih zazidalnih četrti. Tudi v središču Kopra je preko 20 % gospodinjstev za preselitev v III. področje, ki je po svojem položaju ločeno od sklenjene zazidanega mesta samega.

Značilen je še izredno majhen delež gospodinjstev, ki želijo bivati v drugem naselju. Večji je ta delež v Kamniku in Škofji Loki, ki sta tesno povezani s drugimi urbani središči in minimele v ostalih treh, dokaj izoliranih mezo regionalnih središčih, Kopru, Murski Soboti in Novem mestu.

Podoba realnih tendenc prostorne mobilnosti pa smo ugotovili s vprašanjem o planirani preselitvi v naslednjih treh letih in načinu pridobitve novega stanovanja.

Tabela XXI. kaže⁹ področjih vseh petih mest velike razlike. Najvišji delež je v področjih enodružinskih hiš v Kamniku I., Murski Soboti I. in Škofji Loki II., torej v najslabši zazidalni strukturi in v nekaterih četrtih blokov v III. področju

TABELA 20 - KJE V NASELJU ALI DRUGOD BI NAJRAJE ŽIVELI

Področja		Želje	I. po- dročje	II. po- dročje	III. po- dročje	v okolici mesta	drugod	SKUPAJ
KAMNIK	I.	št.	76	4	5	17	1	103
		%	73,8	3,9	4,8	16,5	1,0	
	II.	št.	15	34	1	1	2	53
		%	28,3	64,1	1,9	1,9	3,8	
	III.	št.	4		187	12	5	208
		%	1,9		89,9	5,8	2,4	
KOPER	I.	št.	107		47	10	2	166
		%	64,4		28,3	6,0	1,3	
	II.	št.	57		20	10	1	88
		%	64,8		22,7	11,4	1,1	
	III.	št.	5		101	5	2	113
		%	4,4		89,4	4,4	1,8	
MURSKA SOBOTA	I.	št.	55	11		59		125
		%	44,0	8,8		47,2		
	II.	št.	1	90		12	1	104
		%	1,0	86,5		11,5	1,0	
	III.	št.		64		2	1	67
		%		95,5		3,0	1,5	
NOVO MESTO	I.	št.	98	16	2	4	3	123
		%	79,8	13,0	1,6	3,2	2,4	
	II.	št.	60	91	2	6	3	162
		%	37,0	56,2	1,2	3,7	1,9	
	III.	št.	2	16	39	7	1	65
		%	3,0	24,6	60,0	10,9	1,5	
ŠKOPJA LOKA	I.	št.	107	1	31	15	9	163
		%	65,6	0,6	19,0	9,2	5,6	
	II.	št.	1	92	1	1		95
		%	1,1	96,7	1,1	1,1		
	III.	št.	1		119	5	3	128
		%	0,8		92,8	4,0	2,4	

TABELA 21 - REALNE PRESELTIVE V TREH LETIH IN NAČIN SPREMEMBE BIVALIŠČA

Področje	Način		ostane	dobi stanov.	kupi stanov.	zida	zamenja stanov.	odseli iz naselja	drugo	SKUPAJ	
KAMNIK	I.	št.	83	12	3	4	2		4	108	
		%	77,0	11,1	2,7	3,7	1,8		3,7		
	II.	št.	41	13	1						55
		%	74,5	23,6	1,8						
	III.	št.	199	1	2	5	1				208
		%	95,6	0,5	1,0	2,4	0,5				
KOPER	I.	št.	134	28	5	6	5	2	2	182	
		%	73,8	15,3	2,7	3,3	2,7	1,1	1,1		
	II.	št.	54	28	1	2	6				91
		%	59,3	30,8	1,1	2,2	6,6				
	III.	št.	92	15	3	6	1				117
		%	78,6	12,8	2,6	5,1	0,9				
MURSKA SOBOTA	I.	št.	122	3		2	2	3	1	133	
		%	91,7	2,3		1,5	1,5	2,3	0,8		
	II.	št.	92	5	1	16	2	1	1	118	
		%	78,0	4,2	0,8	13,6	1,7	0,8	0,8		
	III.	št.	60	1		4	1	1		67	
		%	89,5	1,5		6,0	1,5	1,5			
NOVO MEST	I.	št.	93	24	3	5	4	2	2	133	
		%	70,0	18,0	2,2	3,8	3,0	1,5	1,5		
	II.	št.	134	13		17	4	1	2	171	
		%	78,4	7,6		9,9	2,3	0,6	1,2		
	III.	št.	44	5	2	13	1			65	
		%	67,8	7,7	3,0	20,0	1,5				
ŠKOFJA LOKA	I.	št.	124	15	10	7	1	3	3	163	
		%	76,1	9,2	6,1	4,3	0,6	1,8	1,8		
	II.	št.	92	1	1	2				96	
		%	95,9	1,0	1,0	2,1					
	III.	št.	108	4	3	5	5		3	128	
		%	84,4	3,1	2,3	3,9	3,9		2,3		

TABELA 22 - IASINIŠTVO NEKATERIH PREDMETOV OSEBNEGA STANDARDA /televizor, pralni stroj, avto in vikend/

Skupine predm.		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	SKU- PAJ	
Področja																
KAMNIK	I.	Št.	12	9	23	2		20							66	
		%	18,2	13,7	34,9	3,0			30,2							
	II.	Št.	7	7	13	1			9							37
		%	13,5	13,5	35,1	2,7			24,3							
	III.	Št.	7	27	70	1		9	76					1		191
		%	3,6	14,1	36,7	0,5		4,7	39,8					0,5		
KOPER	I.	Št.	12	9	45	1	4	3	72						146	
		%	8,2	6,2	30,9	0,7	2,7	2,0	49,3							
	II.	Št.	14	4	31			3	30						82	
		%	17,0	4,9	37,8			3,7	36,6							
	III.	Št.	6	3	23		1		72				1		106	
		%	5,7	2,8	21,7		0,9		67,9				0,9			
MURSKA SOBOTA	I.	Št.	15		30	6	5		55					1	112	
		%	13,4		26,8	5,4	4,5		49,1					0,8		
	II.	Št.	16	2	18	2	5	3	59						105	
		%	15,2	1,9	17,2	1,9	4,8	2,8	56,2							
	III.	Št.	19	1	13		1	1	8					1	44	
		%	13,2	2,3	29,5		2,3	2,3	18,2					2,3		
NOVO MESTO	I.	Št.	13	12	33	4		2	36		1	1			102	
		%	12,7	11,8	32,3	4,0		2,0	35,2		1,0	1,0				
	II.	Št.	5	10	41	3	4	4	71					1	12	151
		%	3,3	6,6	27,2	2,0	2,6	2,6	47,0					0,7	8,0	
	III.	Št.		6	24			1	29			1			4	65
		%		9,2	37,0			1,5	44,6			1,5			6,2	
ŠKOPJA LOKA	I.	Št.	9	19	55	2	1	4	28	1				2	121	
		%	7,4	15,7	45,5	1,6	0,8	3,3	23,3	0,8				1,6		
	II.	Št.		8	42			5	37			1			93	
		%		8,6	45,0			5,4	39,9			1,1				
	III.	Št.	4	49	10	3		2	46					1	115	
		%	3,4	42,7	8,7	2,6		1,7	40,0					0,9		

1. televizor
 2. pralni stroj
 3. televizor in pralni stroj
 4. avto
 5. avto in televizor
 6. avto in pralni stroj
 7. avto, televizor in pralni stroj
 8. vikend
 9. vikend in pralni stroj
 10. vikend, televizor in pralni stroj
 11. vikend, avto in televizor
 12. vikend, televizor in pralni stroj
 13. vikend, avto, televizor in pralni stroj

v Novem mestu in Kopru. Iz področij s slabšo zazidalno strukturo se bodo izselila predvsem gospodinjstva kvalificiranih in nekvalificiranih delavcev, iz področij blokov pa se po deležu močno v ospredju gospodinjstva uslužbencev s srednjo izobrazbo.

Od področja do področja so razlike v načinu pridobitve novega stanovanja. V I. in II. področju v Kamniku ter v vseh treh področjih v Kopru močno prevladuje delež gospodinjstev, ki bodo stanovanje dobila, drugod pa je delež ostalih možnosti večji, med katerimi izstopa zidanje lastne hiše. Delež slednjih je visok zlasti med gospodinjstvi uslužbencev s srednjo izobrazbo v Murški Soboti in Novem mestu, kjer je povezanost prebivalstva s domačim krajem večja, mnogo večje so možnosti cenajše gradnje v domači rešiji, kakor v urbaniziranih pokrajinskih ljubljanske regije ali Kopra.

Tendence prostorne mobilnosti prebivalstva so izredno močne, vendar so razlike med željami in realnimi možnostmi velike. Podatki pa vendarle kažejo, da prostorna mobilnost gospodinjstev v naslednjih 10 letih ne bo manjša od one v sednjih 10 letih.

Reagiranje prebivalstva v okolju in v stanovanju

Spremembe v ekonomski strukturi prebivalstva spremljajo selitve prebivalstva in prilagajanje stanovanjskega in osebnega standarda trenutnemu ekonomskemu položaju. Izboljšuje se opremljenost stanovanja in motorizacija, v denih možnostih pa nastopajo adaptacije stanovanjskega poslopja oziroma stanovanja. Opremljenost gospodinjstev in adaptacije blažijo razlike med vrednostjo bivališča in ekonomske strukture prebivalstva ter se hkrati sumnji znak notranje strukture.

V raziskavi sta bili problemu prilagajanja stanovanjskega standarda ekonomski strukturi namenjeni dve vprašanji: a/ o lastništvu nekaterih dobrin in b/ o adaptacijah in o njihovem obsegu. S prvim vprašanjem je bilo ugotovljeno lastništvo televizorjev, pralnih strojev, avtomobilov in vikendov. Vse te štiri dobrine so v medsebojni kombinaciji dale 13 skupin: 1/ televizor, 2/ pralni stroj, 3/ televizor in pralni stroj, 4/ avto, 5/ avto in televizor, 6/ avto in pralni stroj, 7/ avto, televizor in pralni stroj, 8/ vikend, 9/ vikend in pralni stroj, 10/ vikend, televizor in pralni stroj, 11/ vikend in avto in televizor, 12/ vikend, avto in pralni stroj, 13/ vikend, avto, televizor in pralni stroj.

Skupina, ki bi vključevala vikend in televizor, ne nastopa niti v enem primeru.

Delež gospodinjstev s omejenimi dobrinami se v glavnem ujema s socialno in socialno strukturo posameznih področij, močno pa je prisotna tudi starostna struktura prebivalstva. Tako je

V II. področju v Koprnu z eno najslabših razredskih struktur samo 10 % gospodinjstev brez navedenih dobrin, enako kakor v III. področju v Koprnu, Kamniku ter Škofji Loki in celo manj kakor v I. področju v Murški Soboti ter II. področju v Novem mestu, kjer je starostna struktura prebivalstva manj ugodna. Najvišji delež gospodinjstev brez navedenih dobrin pa živi v I. in II. področju Kamnika z 29 % in celo 55 %. Klada gospodinjstva nižje kvalifikiranega prebivalstva v slabših razrednih četrtih imajo največji delež 3. in 2. skupine, v čemer prednjačijo elasti gospodinjstva nekvalificiranih delavcev.

Posest avtomobilov kaže povsem drugačno stanje in je mnogo bolj izenačena s socialno in ngradbeno strukturo področij, nosilci pa so v vseh področjih gospodinjstva uslužbenecv s srednjo in visoko izobrazbo. Najvišji delež gospodinjstev s 7 skupino 1-majo področja, ki izkazujejo tudi najvišji delež lastništva avtomobilov; to so I. in II. področje v Kamniku, III. področje v Murški Soboti, I. področje v Škofji Loki in I. področje v Novem mestu. Vsa ostala področja imajo nad 50 % gospodinjstev v 7 skupini, III. področje v Koprnu in II. področje v Murški Soboti pa celo okoli 60 % vseh anketiranih gospodinjstev.

Opravljanje gospodinjstev s stroji in avtomobili je na splošno zelo intenzivno. Delež gospodinjstev s pralnimi strojem in televizijam sprejemnikom je razen v III. področju Murske Sobotne in Škofje Loke /ta je naseljena dve leti/ povsod večji kakor delež gospodinjstev, ki posedujejo samo televizijski sprejemnik ali samo pralni stroj, pri čemer je delež slednjih občutno večji kakor prvih. Najvišje številce - pet gospodinjstev na 1 avtomobil, je v štirih področjih, v večini ostalih področjih pa ima še vsako poltretje gospodinjstvo avtomobil.

Vikendov je izredno malo, s 13 primeri izstopa same II. področje v Novem mestu, kjer gre za vinogradniške vikende v bližnji okolici. V drugih mestih potrebe po vikendih ni, zaradi tesne povezave z domačin krajem in položaja samega mesta, ali pa zanje sploh ni realnih možnosti kot na primer v Murski Soboti.

Še bolj se vidne posledice strukturalnih sprememb v prilagajanju zazidave strukturi prebivalstva. Adaptacije se po vrednosti razdeljene na štiri osnovne skupine; po vrednosti notranje adaptacije stanovanja ali hiše, zunanje adaptacije hiše, zidava garaže in dozidava ali nadzidava hiše. Medsebojna kombinacija štirih osnovnih skupin daje 9 kategorij: 1. notranje adaptacije, 2. zunanje adaptacije, 3. notranje in zunanje adaptacije, 4. garaža, 5. garaža in notranje adaptacije, 6. garaža in zunanje adaptacije, 7. garaža ter notranje in zunanje adaptacije, 8. nadzidava in dozidava ter 9. nadzidava, dozidava in garaža.

Adaptacije kot najbolj vidni zunanji izraz prilagajanja zazidavalne strukture ekonomski strukturi prebivalstva so številnejše pri individualni zazidavi kakor v blokih ali večstanovanjskih hišah, najmanjše število adaptacij pa beležimo v II. področju v Kamniku in Škofji Loki ter v III. področju v Kopru in Murski Soboti.

Nenadokrat se prav področja najstarejše zazidave na prvem mestu po deležu dozidav in nadzidav, enako kakor področja s prevlado enodružinskih hiš. Nad 30 % nadzidav in dozidav od vseh adaptacij je v II. področju v Kamniku, Novem mestu in Škofji Loki ter v I. področju v Murski Soboti in Novem mestu. Niti enega primera pa ni v III. področju v Murski Soboti, kjer enodružinske hiše prevladujejo.

TABELA 23 - ADAPTACIJE STANOVANJ IN STANOVANJSKIH POSLOPIJ PO VREDNOSTI ADAPTACIJ

		Vrednost adaptacij									SKU-PAJ	
Področja		1	2	3	4	5	6	7	8	9		
KAMNIK	I.	št.	7	22	12	1		1	11	2	56	
		%	12,5	39,2	21,4	1,8		1,8	19,6	3,6		
	II.	št.	3	2	1			1	4	1	12	
		%	25,0	16,6	8,3			8,3	33,3	8,3		
	III.	št.	8	8	4	7		2	1	7	37	
		%	21,6	21,6	10,8	18,9		5,4	2,7	18,9		
KOPER	I.	št.	22	26	41				4	9	2	104
		%	21,2	25,0	39,3				3,8	8,7	1,9	
	II.	št.	12	18	37			1	5	4		67
		%	18,0	11,9	55,1			1,5	6,5	6,0		
	III.	št.	8	5	1	6						20
		%	40,0	25,0	5,0	30,0						
MURSKA SOBOTA	I.	št.	4	9	4	23	1	3		23	2	69
		%	5,9	13,0	5,9	33,3	1,5	4,4		33,3	2,9	
	II.	št.	4	12	4	7	1	1		4		33
		%	12,2	36,2	12,2	21,2	3,0	3,0		12,2		
	III.	št.	1	12		4	1		1			19
		%	5,3	63,1		21,0	5,3		5,3			
NOVO MESTO	I.	št.	6	18	13				4	20		61
		%	9,8	29,5	21,4				6,5	32,8		
	II.	št.	4	20	6	14			1	23		68
		%	5,9	29,4	8,7	20,6			1,4	33,9		
	III.	št.	2		5	24		1		3		35
		%	5,7		14,2	68,6		2,8		8,6		
ŠKOPJA LOKA	I.	št.	15	29	25		1			28	1	99
		%	15,1	29,4	25,2		1,0			28,3	1,0	
	II.	št.	3	2		7	1		1	6		20
		%	15,0	10,0		35,0	5,0		5,0	30,0		
	III.	št.										
		%										

- =====
1. Notranje adaptacije
 2. Zunanje adaptacije
 3. Notranje in zunanje adaptacije
 4. Nova garaža
 5. Notranje adaptacije in nova garaža
 6. Zunanje adaptacije in nova garaža
 7. Notranje in zunanje adaptacije in nova garaža
 8. Dozidava in nadzidava
 9. Dozidava in nadzidava ter nova garaža

TABELA 24 - POKLICNA STRUKTURA NOSILCEV GOSPODINJSKIH LISTOV SEDANJIH IN BIVŠIH STANOVALCEV

Področja	Poklic- na struk- tura	Upoko- jenci		Nekval. delavci		Kvalif. delavci		Uslužben- ci s sred- njo šolo		Uslužben- ci z vi- soko šolo		Obrt- niki		Kmet- je		SKU- PAJ
		Sed.	Prej.	Sed.	Prej.	Sed.	Prej.	Sed.	Prej.	Sed.	Prej.	Sed.	Prej.	Sed.	Prej.	
KAMNIK	I.	št.	32	17	9	11	28	18	10	16	5	8	6	17	3	90
		%	35,6	18,7	10,0	21,1	31,1	20,6	11,1	17,8	5,5	8,8	6,6	18,7	3,3	
	II.	št.	6	5	14	8	9	11	2	3		3		1		31
		%	19,4	16,1	45,2	25,8	29,0	35,4	6,4	9,7		9,7		3,2		
	III.	št.	10	5	3	3	8	7	2	2		5	2	3		25
		%	40,0	20,0	12,0	12,0	32,0	28,0	8,0	8,0		20,0	8,0	12,0		
KOPER	I.	št.	32	9	20	13	51	41	16	25	6	16	5	9	17	130
		%	24,6	6,9	15,4	10,0	39,2	31,6	12,3	19,2	4,6	12,3	3,6	6,9	13,1	
	II.	št.	12	2	15	16	26	17	9	18	5	6	4	4	8	71
		%	16,9	2,8	21,1	22,5	36,6	24,0	12,7	25,4	7,1	8,4	5,6	5,6	11,3	
	III.	št.	8	3	3	4	16	11	12	17	2	12	8	2		49
		%	16,3	6,1	6,1	8,2	32,7	22,4	24,5	34,7	4,1	24,5	16,3	4,1		
MURSKA SOBOTA	I.	št.	4	6	2	-	8	4	5	8	3	5	2	1		24
		%	16,7	25,0	8,3		33,3	16,7	20,8	33,3	12,5	20,8	8,3	4,2		
	II.	št.	11	1	7	7	12	12	11	12	6	15	9	7	2	56
		%	19,6	1,8	12,5	12,5	21,4	21,4	19,6	21,4	10,7	26,8	16,1	12,5	3,6	
	III.	št.	13	5	2	1	11	5	5	3	1	3		5	10	32
		%	40,6	15,6	6,2	3,1	34,4	15,6	15,6	9,4	3,1	9,4		15,6	31,2	
NOVO MESTO	I.	št.	34	23	14	8	36	19	12	32	10	19	4	7	2	110
		%	30,9	21,0	12,7	7,3	32,7	17,3	10,9	29,0	9,1	17,3	3,6	6,4	1,7	
	II.	št.	21	18	12	5	27	7	13	25	1	15	9	3	10	83
		%	25,3	21,7	14,5	6,0	32,5	8,4	15,7	30,1	1,2	18,1	10,8	3,6	12,1	
	III.	št.	9	5	4	-	8	3	9	18	2	11	7	2	-	39
		%	23,1	12,8	10,3		20,3	7,7	23,1	46,2	5,1	28,2	18,0	5,2		
ŠKOPJA LOKA	I.	št.	40	27	15	36	47	30	10	21	7	6	5	4		124
		%	32,2	21,8	12,1	29,0	37,9	24,2	8,1	16,9	5,7	4,8	4,0	3,2		
	II.	št.	1	2	1	2	2	2	4	2	1	2	1			10
		%	10,0	20,0	10,0	20,0	20,0	20,0	40,0	20,0	10,0	20,0	10,0			
	III.	št.	1	1	2	4	2	1	2	1						7
		%	14,2	14,2	28,6	57,1	28,6	14,2	28,6	14,2						

TABELA 25 - SPREMEMBA POKLICNE STRUKTURE OTROK V PRIMERJAVI S POKLICEM STARŠEV

Področja	Poklicna struktura		I.		II.		III.		IV.		V.		VI.		VII.		VIII.		IX.		X.		XI.		SKU-PAJ	
	Starši	Otroci	St.	Otr.	St.	Otr.	St.	Otr.	St.	Otr.	St.	Otr.	St.	Otr.	St.	Otr.	St.	Otr.	St.	Otr.	St.	Otr.	St.	Otr.		
KAMNIK	I.	št.	13	9					1		11	9					2	8			1				27	
		%	48,1	33,3					3,7		40,7	33,3					7,4	29,6			3,7					
	II.	št.	24	16	1		1	1		1	11	11		1		3		2					2	2	38	
	%	60,2	42,1	2,6		2,6	2,6		2,6	28,9	28,9		2,6		7,9		5,3						5,3	5,3		
	III.	št.	8	5					4	28	12	1	2				2	16							39	
	%	20,5	12,8						10,3	71,8	30,8	2,6	5,1				5,1	41,0								
KOPER	I.	št.	2	4			3		5	1	20	19			1		8	14					2	1	40	
		%	5,0	10,0			7,5		12,5	2,5	50,0	47,5			2,5		20,0	35,0					5,0	2,5		
	II.	št.	9	3	2						13	15			1		3	7			3		1	1	29	
	%	31,0	10,3	6,9						44,8	51,7			3,4		10,3	24,1			10,3		3,4	3,4			
	III.	št.								7	6			1		3	6					1			12	
	%									58,3	50,0			8,3		25,0	50,0					8,3				
MURSKA SOBOTA	I.	št.	18	3	1		1			23	18		1		1		17	31	1		5		5	5	65	
		%	27,7	4,6	1,5		1,5				35,4	27,7		1,5		1,5		26,1	47,7	1,5		7,7		7,7	7,7	
	II.	št.		3	2		1				12	9	1	1		2		6	7	4		4	3	1	1	28
	%		10,7	7,1		3,6				42,9	32,1	3,6	3,6		7,1		21,3	25,0	14,3		14,3	10,7		3,6		
	III.	št.	3	6			6			14	12						1	7	1				1		25	
	%	12,0	24,0			24,0				56,0	48,0						4,0	28,0	4,0							
NOVO MESTO	I.	št.	14	8	1	2			2	1	16	11		2	1		1	10		1		2			36	
		%	38,9	22,2	2,8	5,6			5,6	2,8	44,4	30,6		5,6	2,8		2,8	27,8		2,8		5,6				
	II.	št.	7	6	1		1				11	16	1				9	7			1		1		1	31
	%	22,6	19,4	3,2		3,2				35,5	51,6	3,2				29,0	22,6			3,2		3,2		3,2		
	III.	št.	1	1					1	3	2	1				4	4			1		1	1	3	11	
	%	9,1	9,1						9,1	27,2	18,2	9,1				36,4	36,4			9,1		9,1		27,2		
ŠKOFJA LOKA	I.	št.	9	8	1					27	19	5	2	3	2		6	17	1	1	2	3		2	54	
		%	16,7	14,9	1,8						50,0	35,1	9,3	3,7	5,6	3,7		11,1	31,5	1,8	1,8	3,7	5,6		3,7	
	II.	št.	1	3					1		5	7	1			1		4	9	2		1		3	2	20
	%	5,1		15,0				5,0		25,0	35,0	5,0			5,0		20,0	45,0	10,0		5,0		15,0	10,0		
	III.	št.		1					1	7	6		2	1			1	4							13	
	%		7,7	23,0					7,7	53,8	46,2		15,3	7,7			7,7	30,8								

- I. Nekvalificirani delavec
- II. Navadni uslužbenec
- III. Kmet
- IV. Polkvalificirani delavec
- V. Kvalificirani delavec
- VI. Visoko kvalificirani delavec
- VII. Uslužbenec s strokovno šolo
- VIII. Uslužbenec s srednjo šolo
- IX. Obrtnik
- X. Uslužbenec z višjo izobrazbo
- XI. Uslužbenec z visoko izobrazbo ali vodilni uslužbenec

Adaptacije stanovanj in hiš vršijo vse socialne skupine, med njimi ni majhen delež gospodinjstev upokojuencev. Zato je tudi delež posameznih vrst adaptacij po področjih različen, vendar so po deležu notranje adaptacije za zunanji, za zunanji in notranji skupaj ter za nadzidavami in dozidavami. Samo v III. področju v Kopru, ob majhnem številu adaptacij, je delež notranjih adaptacij s 40 % na prvem mestu. Zunanje adaptacije doseže najvišji delež 39,2 % v I. področju v Kamniku, s 36,2 % v II. področju v Murski Soboti, s 36,1 % v III. področju v Murski Soboti in s 29,4 % v I. področju v Škofji Loki, medtem ko je v I. področju v Kopru kar 39,3 % adaptacij notranjih in zunanjih skupaj.

Pislogonjsko in prostorno izstopajo gradnje garaž s preko 30 % vseh adaptacij v III. področju v Kopru, I. in II. področju v Murski Soboti, III. področju v Novem mestu ter v II. področju v Škofji Loki, kar se povsem ujema s najvišjimi deleži lastnikov avtomobilov.

Lastništvo dobrin in adaptacije so kot dejavnik reagiranja prebivalstva v okolju stanovanja vsekakor pomembni v poznavanju struktur posameznih delov mesta. Samo lastništvo dobrin kaže ekonomsko strukturo gospodinjstev, adaptacije pa bolj navezanost prebivalstva na določeno področje in na starostno strukturo prebivalstva. V starih zazidalnih strukturah večstanovanjskih hiš in v blokkih adaptirajo v večjem številu gospodinjstva nekvalificiranih in kvalificiranih delavcev ter se gospodinjstva uslužbencev odseljujejo, v področjih enodružinskih hiš pa gospodinjstva uslužbencev. Ker se vrednost adaptacij veže tudi na socialno strukturo, je delež dozidav in nadgradenj mnogo večji v nekaterih četrtih enodružinskih hiš.

Elementi transformacije socialne strukture prebivalstva

Transformacija strukture prebivalstva je mnogo bolj intenzivna kakor transformacija strukture razidave; osiroma prilagajanja te spremembe v strukturi prebivalstva. Posledice teh stalnih disperzorov so migracije prebivalstva, ki spreminjajo socialno strukturo posameznih predelov mest. Manjšava prebivalstva spremlja redno slabšanje socialne strukture, manjši je delež vseljenih gospodinjstev z enako socialno strukturo, kakor je bila socialna struktura odseljenega prebivalstva, medtem ko so primeri izboljšanja socialne strukture redki. Podobne so tendence razvoja socialne strukture pri gospodinjstvih z odraslimi otroci. Višjo kvalitativno vladega prebivalstva spremlja intenzivno odseljovanje. Rezultat obeh procesov je občutno povečanje v prvi vrsti gospodinjstev upokoencev, pri odseljenih gospodinjstvih pa tudi poslabšanje socialne strukture s povečanjem deleža gospodinjstev nekvalificiranih delavcev.

Priseljena gospodinjstva v vseh 15 raziskanih področjih se po socialni strukturi močno razlikujejo od odseljenih gospodinjstev /Tabela 24/. V prvi vrsti kažejo podoben vedenje deleže gospodinjstev upokoencev v starih mestnih središčih, v I. področju Kamnika na 35,6 %, I. področju Kopra na 24,6 %, III. področju Murške Sobote na 40,6 %, I. področju Kovega mesta na 30,9 % in v I. področju Škofje Loke na 32,2 %. Izredno visok pa je tudi delež upokojenkih gospodinjstev v III. področju Kamnika, kar pa je posledica staranja prebivalstva, ki si je tukej zgradilo hiše samo nekaj let pred upokojitvijo.

Razen v III. področju v Murški Soboti in v I. področju v Kovem

nestu se je delež gospodinjstev uslužbencev v vseh področjih zmanjšal ali ostal enak deležu uslužbencev med prejšnjimi stavovalci. Največje nazadovanje deleža gospodinjstev uslužbencev s srednje šolo beležijo vsa področja v Kopru in v Novem mestu, medtem ko je delež gospodinjstev s visoko izobrazbo povsem odстранjen iz II. in III. področja v Kamniku.

V I. področju v Kamniku se je ob močnem zmanjšanju deleža gospodinjstev obrtnikov ter uslužbencev za 10 %, povečal delež gospodinjstev kvalificiranih delavcev, kar za 10 % pa se je zmanjšal tudi delež gospodinjstev nekvalificiranih delavcev. Skeraj enak je bil proces v I. področju v Škofji Loki, II. področja v Kamniku pa kaže povečanje deleža gospodinjstev nekvalificiranih delavcev kar na 45,2 % in zmanjšanje deleža gospodinjstev kvalificiranih delavcev, medtem ko je proces spremenjavanja poklicne strukture gospodinjstev v III. področju v Kamniku komaž zaznaven s že omenjenim naraščanjem deleža gospodinjstev upokojeencev.

I. in II. področje v Kopru kažeta dokajšnjo krepitev delavske strukture, v I. področju s večanjem deleža gospodinjstev nekvalificiranih delavcev, III. področje blokov v Kopru pa edino izkazuje močno jačanje deleža gospodinjstev uslužbencev s srednje šolo, karati pa izredno močno zmanjšanje deleža gospodinjstev uslužbencev s visoko šolo.

Vsa tri področja v Murski Soboti izkazujejo zmanjšanje deleža gospodinjstev s visoko izobrazbo in jačanje deleža gospodinjstev kvalificiranih delavcev. Podoben je proces v vseh treh področjih Novega mesta, kjer se posebno močno večja delež gospodinjstev kvalificiranih delavcev v I. in II. področju na preko

30 % vseh priseljenih gospodinjstev, v III. področju pa na preko 20 %.

Razlike v socialni strukturi med priseljenimi in oiseljanimi gospodinjstvi povedo nevela veliko več v področjih z večjim številom tovrstnih podatkov, zato za II. in III. področje Škofje Loke s 10 oziroma 7 podatki ne moremo ugotovljati nekih splošnih tendenc v kvalitativnih spremembah socialne strukture.

Transformacija socialne strukture pa predstavlja tudi razkorak med poklicem staršev in otrok /Tabela 25/. Poklice nosilcev gospodinjstvih listov in poklice otrok smo razdelili na 11 kategorij: nekvalificirani delavci, navadni uslužbenec, kmet, polkvalificirani delavec, kvalificirani delavec, visokokvalificirani delavec, uslužbenec s strokovno šolo /administrator, inženir, bolničar itd./, uslužbenec s srednjo šolo, obrtnik, uslužbenec z višjo izobrazbo in uslužbenec z visoko izobrazbo ali vodilni uslužbenec. Pri upokojenih je bil upoštevan poklic pred upokožitvijo. Razširjena kategorizacija je zaradi manjšega števila odgovorov in podrobnejše kategorizacije dela razlike, ki kažejo na določene premike mladega prebivalstva v višjo poklicno skupino, različno po posameznih kvalitativnih področjih.

V nekaterih področjih je delež nekvalificiranih delavcev večji med otroci kakor med starši - v I. področju v Kopru, II. in III. področju v Kurški Doboti, medtem ko je v I. in II. področju v Kamniku delež otrok - nekvalificiranih delavcev sicer manjši, vendar še vedno nad 30 oziroma 40 % od skupnih podatkov.

Večina področij izkazuje tudi zmanjšanje kvalificiranih delavcev med otroci, kjer pa je obratno kot na primer v II. področju v Kopru, II. področju v Novem mestu in v Škofji Loki, pa so

razlike neznatne. Zato pa je skoraj povsod zabeležen močan porast deleža uslužbencev s srednje šolo; v Kamniku I. od 7,4 % na 29,6 %, v Kamniku III. od 5,3 % na 42,1 %, v Kopru I. od 20,5 % na 35 %, Kopru III. od 25 na 50 %, I. področju Murske Sobote od 26,1 % na 47,7 %, I. področju Škofje Loke od 11,1 na 31,5 % in II. področju od 20 na 45 %. Zmanjšal se je ta delež samo v II. področju v Novem mestu, v III. področju v Novem mestu pa je ostal isti.

Na eni strani se torej kvalifikacijska struktura prebivalstva dviga, na splošno pa se v vseh raziskanih področjih petih mest slabša, kot posledica selitev prebivalstva. V ospredju je naraščanje deleža gospodinjstev upokoјencev in starejšega prebivalstva, na drugi strani pa v vseh raziskanih četrtih jatanje deleža gospodinjstev kvalificiranih delavcev ne glede na strukturo zasidave.

ZAKLJUČNE UGOTOVITVE

I.

Pričujoča študija je nadaljevanje raziskave socialnogeografske diferenciacije in transformacije v Ljubljani in v Mariboru, na primeru petih manjših mest. Položaj raziskanih mest v različno razvitih in regionalno diferenciranih področjih ter namen raziskave sta zahtevala, da se v vsakem mestu prouči več kot eno področje, skupaj 15. To pa je na drugi strani zmanjšalo možnosti širšega pristopa in konfrontacije s urbanističnimi ali katerimi koli drugimi pokazatelji. Tudi za manjše homogene enote ni na voljo nikakršnega statističnega ali drugega gradiva in je potrebno podatke za vsak osnovni element sbrati na samem terenu. To velja tako za podatke sociogeografske, kakor ekonomske in urbanistične narave.

Raziskovalni program je bil narejen na osnovi rezultatov raziskave obeh največjih slovenskih mest in zato seveda ni mogel vsebovati specifičnosti manjših mest, ki se razlikujejo od obeh velikih mest predvsem po velikosti, gospodarski razvitosti in povezavi s regijo. Našteti trije elementi so naš delovni program nekoliko korigirali.

1./ Točka 3 v raziskovalnem programu predvideva tudi raziskavo "opremljenosti mestnih četrti s terciarjem in odnos prebivalstva do terciarja glede na socio-ekonomske strukture". Vsako od raziskanih petih mest ima eno samo trgovsko-upravno središče, ki se oddaljena od naših 15-tih področij samo nekaj 100 ali celo 10 metrov. Tako ni možnosti izbire, pa tudi razdalja veže prebivalstvo na to edino središče. Iz omenjenih razlogov

je del raziskave v tem poglavju odpadel, še zlasti, ker bi naj bile v naši raziskavi v ospredju prostorne tendence konzuma posameznih socialnih skupin.

2./ Točka 4 v raziskovalnem programu predvideva raziskavo "komunalne ureditve mestnih četrti kot dejavnika oblikovanja strukture". Komunalna ureditev v obeh največjih slovenskih mestih je bila dejavnik populacijske diferenciacije, saj je večji del obeh mest komunalno urejen, določena populacijska struktura pa tudi sama hitreje rešuje to vprašanje. V manjših mestih ta problematika skoraj odpade, saj so komunalno povsem opremljena samo mestna središča, pa še to samo posamezni deli, kot na primer v Murski Soboti, Kopru itd. Komunalne naprave torej ne odločajo pri lokaciji naselitev in preselitev, saj je skoraj vse nova individualna zasedava komunalno pomanjkljivo opremljena. Tukaj komunalna ureditev ni dejavnik formiranja populacijske strukture, saj je celo v obratnem razmerju s vrednostjo zasedalne strukture in stanovanjskega okolja. Iz tega razloga ta točka raziskovalnega programa ni bila realizirana.

II.

Rezultati raziskave so izluščili nekatere elemente in procese, specifične za manjša mesta, od katerih se nekateri nanašajo na notranja mestna področja, drugi pa na učinkovanje regionalne strukture v kompleksnem formiranju mesta in njegovih posameznih delov. Te zaključne ugotovitve so podane v 9 točkah.

1. V vseh področjih petih raziskanih mest je socialna struktura gospodinjstev in prebivalstva odvisna od funkcijske strukture in stopnje njene razvitosti v samem mestu, od usmeritve in razvitosti celotne regionalne strukture osirova vplivnega območja in od učinkov drugih regionalnih središč.

a/ Odvisnost socialne strukture od funkcijske strukture in njene razvitosti v samem mestu se kaže v vseh 15 področjih. Vendar je današnja socialna struktura rezultat vseh treh zgoraj navedenih elementov, ki se med seboj tesno povezujejo.

Kannik, Koper in Škofja Loka s razvito industrijsko funkcijo imajo skoraj v vseh področjih nad 50 % delavskih gospodinjstev. V Kanniku in Škofji Loki je ta delež višji zaradi slabše razvitih ostalih funkcij, kar je posledica manjšega vplivnega območja in položaja v bližini ali celo v samem vplivnem območju večjih središč. Poleg močne delavske strukture pa izstopajo v III. področju v Kopru s 47 % gospodinjstva uslužbencev, kot posledica močnejše razvitih centralnih funkcij v središču večjega vplivnega območja in zaradi obmejne lege.

Raziskana področja v Murski Soboti in v Novem mestu imajo v glavnem nižji delež delavskih gospodinjstev, saj tudi popis prebivalstva leta 1961 izkazuje v prvem naselju 19,7 % in v drugem 23,6 % v industriji zaposlenega aktivnega prebival-

stva. V obeh središčih močno izoliranih regij so močneje razvite terciarne in še posebno kvartarne funkcije.

- b/ Razvitost in gospodarska usmeritev celotne regionalne strukture učinkuje na notranjo strukturo mesta s razmerjem med dnevno migracijo delovne sile in priseljevanjem ter s samo profesionalno strukturo priseljenega prebivalstva.

Močna agrarna struktura v okolici Murske Sobote veča dnevno migracijo na račun priseljevanja v mestu zaposlenega prebivalstva. V drugih naseljih je učinek dvojne zaposlitve manjši, prav minimalen pa je v Kopru, kjer je zato tudi stalna povečava mestne s regionalno strukturo prebivalstva slabša.

Tudi poklicna struktura priseljenega prebivalstva je v mestih različna. Kar 27,9 % v III. področje in 17,5 % v II. področje Murske Sobote priseljenega prebivalstva je bilo pred priselitvijo zaposlenega v kmetijstvu. Od vseh priseljenih v Kamnik pa je bil še poprej največji delež zaposlenih v industriji, onako v III. področju Kopra in v dveh področjih novega mesta. V upravi ali drugih dejavnostih je bilo pred priselitvijo zaposlenih največ priseljencev v I. in II. področje Murske Sobote, v I. in II. področje novega mesta ter v I. in II. področje Škofje Loke.

Na drugi strani pa večina populacije, ki je bila pred priselitvijo zaposlena v kmetijstvu,

Še nadalje sodeluje v agrarni produkciji in oblikovanju izven-mestnega prostora /v II. področju Murške Sobote ima 40% priseljenih stalen stik s domačijo/.

Prebivalstvo, ki je bilo pred priselitvijo zaposleno izven kmetijstva, pa je skoraj povsem pretrgalo stike s krajem priselitve.

Celotna gospodarska rasvitost regije vpliva na intenziteto in strukturo priseljenih. V Kanniku in Škofji Loki je delež priseljenega nekvalificiranega prebivalstva večji zaradi večje izbire delovnih mest, medtem ko je v Murški Soboti ta odstotek najhen prav zaradi možnosti dvojne zaposlitve. Izredno visok pa je delež gospodinjstev nekvalificiranih delavcev v II. področju Kopra, kjer znaša delež nekvalificiranih delavcev 24,7 % vseh priseljencev. Sem se je v zadnjih 10 letih priselilo kar 45,4 % vseh gospodinjstev, od tega visok delež iz hrvatske Istre.

c/ Učinki sosednjih regionalnih središč se kažejo neposredno v Kanniku in v Škofji Loki v visokem deležu gospodinjstev kvalificiranih delavcev in v Škofji Loki tudi v visokem deležu

gospodinjstev uslužbencev. Analiza je pokazala več kakor 10% zaposlenih v Ljubljani iz vseh področij obeh mest ter 14,7% vseh priseljencev v Kamnik in 15% v Škofje Loko iz Ljubljane ali njene okolice.

2. Socialna struktura v manjših mestih je mnoge bolj odvisna od socio-ekonomske strukture celotnega mesta in regije, kakor od elementov notranje diferenciacije. Tako je delavska struktura v ospredju v vseh treh področjih v Kamniku in Škofji Loki, tudi v področjih enodružinskih hiš vilskega izgleda. Odvisnost socialne od socialne strukture je močno zmanjšana. Iztopa samo visok delež gospodinjstev upokoјencev v starih središčih mest in višji delež gospodinjstev uslužbencev v najmlajših področjih, v katere je usmerjeno priseljevanje visokokvalificiranega mladega prebivalstva.

3. V središčih mest se je do nedavnega /Koper/ ali celo do danes /Murska Sobota/ obdržala močna agrarna struktura izrabe prostora in sgradb ter deloma populacije. Takšna področja se hitro trans-

formirajo. V homogeno strukturo populacije se je vselilo mlado, najvišje kvalificirano prebivalstvo. III. področje v Murski Soboti pa je zaradi agrarne izrabe prostora trenutno v fazi anarhične gradnje enodružinskih hiš.

4. Visok delež starega prebivalstva se javlja v središčih vseh petih raziskanih mest. V primerjavi s podatki popisa prebivalstva leta 1961 za celotna mesta, kaže I. področje v Kamniku 6,7 % več prebivalstva starega nad 60 let, I. področje v Kopru 2,7 %, III. področje v Murski Soboti 13,7 %, I. področje v Novem mestu 6,7 % in I. področje v Škofji Loki 2,4 %. Takšno stanje je logična posledica staranja avtohtonega in odseljevanje mladega prebivalstva, delež pa povečuje še znatno priseljevanje starejšega prebivalstva iz drugih delov mesta.

Prebivalstvo pa se stara tudi v področjih s enodružinskimi hišami vilskega izgleda. Visoko kvalificirano mlado prebivalstvo teh področij se seli v večja mesta. Samo priseljevanje iz vplivnih območij petih mest v področja s najhitrejšo transformacijo ali zazidavo ustvarja nadpovprečno ugodno starostno strukturo.

5. Skoraj v vsa področja je bilo v zadnjih 10 letih priseljevanje intenzivno, seveda mnogo bolj v novo zazidana področja. Kar 38 % pa je bilo priseljenih gospodinjstev v stare središče Kamnika, 46,8 % v center Kopra, 42,9 % v center No-

vega mesta in kar 47,1 % v središču Škofje Loke. Samo središču Murske Sobotu beleži manj kakor 30 % priselitev.

Visok je delež selitev znotraj samih področij. Staro mestno središče je za določeno avtohtono strukturo prebivalstva privlačno, saj mu odgovarja predvsem stanovanjsko okolje. Razen v Murski Soboti je v ostalih štirih središčih nad 65 % anketiranih gospodinjstev izrazilo željo po nadaljnjem bivanju v istem področju. Celu v II. področju Kamnika in Novoga mesta je okrog 30 % anketiranih gospodinjstev izrazilo željo po bivanju v starem središču mesta.

6. Področja, od koder je priseljivanje v mesto intenzivno, so z izjemo Kopra najhna in se ujemajo z občinskimi mejami. Razen v Kopru je povsod delež priseljenih iz iste občine nad 50 %, v dveh področjih Murske Sobotu pa se povzpne celo na 67 %. V Kopru pa je delež priseljenih iz Hrvaške povsod nad 14 %.

7. Med priseljenimi prebivalci prevladujejo delavci, med odseljenimi v zadnjih 5 letih pa uslužbenci. Razlika med deležema priseljenih in odseljenih delavcev je naslednja v korist priseljenih: Kamnik 18,6 %, Koper 4,9 %, Novo mesto 16,0 %, Škofje Loka 11,9 %, medtem ko znaša ta delež v Murski Soboti 2,5 % v korist odseljenih. Pri uslužbencih pa je razlika v korist

odseljenih naslednja: Kamnik 40,5 %, Koper 18,7 %, Murska Sobota 11,1 %, Novo mesto 29,6 % in Škofja Loka 21,5 %.

Takšna struktura migracij znižuje socialno strukturo prebivalstva v mestu, zmanjšuje se število visokokvalificiranega prebivalstva. Posledice so pomenjkanje strokovnega kadra, slabi z univerzitetno izobrazbo, kar zavira ekonomski razvoj mest in celotnih njihovih vplivnih območij.

Odseljevanje te strukture iz vseh sgradbenih struktur raziskanih petih mest pa kaže na najširše ekonomske dejavnike tega procesa.

8. Najhna površina raziskanih mest, torej najhna oddaljenost posameznih predelov od trgovskih središč in najhne razlike v strukturi prebivalstva sahtevejo koncentracije določenih terciarnih dejavnosti, predvsem pa trgovin v središču mesta na onem mestu. Istočasno se postavlja sahteva po hitrejšem razvoju trgovskih središč in razvoju specializiranih trgovin. To je eden od atraktivnih elementov, ki bi sodeloval pri zadrževanju visokokvalificiranega prebivalstva v mestih, hkrati pa bi močneje pritegnilo celotno vplivno območje.
9. Rezultati raziskave potrjujejo potrebo po podobnih raziskavah naših mest. To so tudi prve raziskave, ki vključujejo notranjo strukturo mesta. Hiter razvoj mest, urbanizaciji podvrženih območij kakor tudi širših regij pa narekujejo potrebo po hitrem in intenzivnem proučevanju notranjih mestnih struktur z vidika organizacije in razvoja mesta sa-

meja ter z vidika ekonomske-populacijskega odnosa med mestom in njegovim vplivnim območjem. Potrebno je raziskati gospodarske, upravne, komunalne in druge funkcije v odnošaju do prebivalstva in njegove strukture.

Posamezna mesta se gospodarsko in urbano različno hitro razvijajo, nekatera celo močno sestajajo. Vsekakor osnova tem razlikam ne leži samo v splošnem gospodarskem razvoju, temveč tudi notraj samega mesta. Za pravilno počevanje problematike razvoja posameznih mest in za uspešno usmerjanje njihovega razvoja, kar je tudi naloga regionalnega planiranja, je potrebno poleg poznavanja splošnih podatkov tudi poznavanje notranjih struktur in procesov.

Kateg. Str. hiš gosp.		Enođ. gosp.	Enođ. navad.	Enođ. vila	Dvoj- ček	Vrstna hiša	Manjši blok	Večji blok	Stara stan.h.	več bara- ke	Ostalo	Skupaj
I. Upokojeni gospodinje	%	2,6	15,8	2,6					76,3		2,6	35,2
	št.	1	6	1					29		1	38
II. NKV delavci uslužbenci	%		8,3						91,7			11,1
	št.		1						11			12
III. KV delavci administr.	%	3,1	12,5				6,2		78,2			29,6
	št.	1	4				2		25			32
IV. Uslužbenci s sred. šol.	%	8,3	16,6						66,7		8,3	11,1
	št.	1	2						8		1	12
V. Obrtniki	%		60,0						20,0		20,0	4,6
	št.		3						1		1	5
VI. Uslužbenci s visoko iz.	%		22,2	22,2					55,5			8,4
	št.		2	2					5			9
Skupaj	%	2,8	16,7	2,8			1,8		73,1		2,8	
	št.	3	18	3			2		79		3	108

Kateg. hiš		Kmeč.	Enodr. navad.	Enodr. vila	Dvoj-ček	Vrstna hiša	Manjši blok	Večji blok	Stra več stan. h.	Bara-ko	Osta-lo	Skupaj
Str.gosp.	%											
I. Upokojeanci gospodinje	%	2,2	26,1	52,2	10,9		2,2		6,5			21,9
	št.	1	12	24	5		1		3			46
II. NKV delavci uslužbenci	%	3,7	3,7	55,5	25,9		7,4		3,7			12,8
	št.	1	1	15	7		2		1			27
III. KV delavci administr.	%	1,1	13,2	56,1	23,1			4,4			1,1	43,4
	št.	1	12	51	22			4			1	91
IV. Uslužbenci s sred.šol.	%		13,6	68,3	13,6			4,5				10,5
	št.		3	15	3			1				22
V. Obrtniki	%		16,6	83,4								2,9
	št.		1	5								6
VI. Uslužbenci z visoko iz. vodilni	%		5,5	72,3	16,7			5,5				8,5
	št.		1	13	3			1				18
Skupaj	%	1,4	14,3	58,5	19,0		1,4	2,9	1,9		0,5	
	št.	3	30	123	40		3	6	4		1	210

Str.gosp.	Kateg. hiš	Emeč- ka	Enodr. navad.	Enodr. vila	Dvoj- ček	Vrstna hiša	Manjši blok	Večji vlek	Stara več stan. h.	Bara- ke	Osta- lo	Skupaj
I. Upokojeni gospodinje	%		20,0		2,2		22,2	4,4	51,1			24,7
	št.		9		1		10	2	23			45
II. NKV delavci uslužbenci	%		31,8				4,5		63,6			12,1
	št.		7				1		14			22
III. KV delavci administr.	%	1,4	25,7		2,8		4,3	10,0	51,4		4,3	38,5
	št.	1	18		2		3	7	36		3	70
IV. Uslužbenci s sred.šol.	%		12,5		4,2		16,7	16,7	50,0			13,2
	št.		3		1		4	4	12			24
V. Obrtniki	%			16,7			33,3	16,7	33,3			3,3
	št.			1			2	1	2			6
VI. Uslužbenci z visoko iz. vodilni	%						46,6	53,3				8,2
	št.						7	8				15
Skupaj	%	0,6	20,3	0,6	2,2		14,9	12,1	47,9		1,74	
	št.	1	37	1	4		27	22	87		3	182

Str.gosp.	Kateg. hiš	Kneč- ka	Enodr. navad.	Enodr. vila	Dvoj- ček	Vrstna hiša	Manjši blok	Večji blok	Stara več- stan. h.	Bara- ke	Osta- lo	Sku- paj
I. Upokoženci gospodinje	%	53,3							46,6			16,5
	št.	8							7			15
II. NKV delavci uslužbenci	%	52,3			4,8				42,8			23,1
	št.	11			1				9			21
III. Kv delavci administr.	%	53,4							46,6			32,9
	št.	16							14			30
IV. Uslužbenci s sred.šol.	%	72,7							27,3			12,1
	št.	8							3			11
V. Obrtniki	%	60,0							40,0			11,0
	št.	6							4			10
VI. Uslužbenci z visoko iz. vodilni	%								100,0			4,3
	št.								4			4
Skupaj	%	53,8			1,1				45,1			
	št.	49			1				41			91

Str. gosp.	Kateg. hiš	Kneč- ka	Enodr. navad.	Enodr. vila	Dvoj- ček	Vrstna hiša	Manjši blok	Vežji blok	St.voč. stan.h.	Bara- ke	Osta- lo	Skupaj
I.	Upokojeni	%			6,7	13,3	33,3	33,3	6,7	6,7		12,8
	gospodinje	št.			1	2	5	5	1	1		15
II.	NKV delavci	%	14,3				28,6	42,8	14,3			6,0
	uslužbenci	št.	1				2	5	1			7
III.	KV delavci	%	7,7			8,1	27,0	48,6	10,8	2,7		31,6
	administr.	št.	1			3	10	18	4	1		37
IV.	Uslužbenci	%				23,0	38,0	36,0	3,0			24,8
	s sred. š.	št.				7	11	10	1			29
V-	Obrtniki	%						66,7	33,3			2,6
		št.						2	1			3
VI.	Uslužbenci	%				11,5	61,5	23,1	3,8			22,2
	s visoko iz. vodilni	št.				3	16	6	1			26
	Skupaj	%	0,8	0,9	0,9	12,8	37,6	37,6	7,7	1,7		
		št.	1	1	1	15	44	44	9	2		117

str. gosp.	Kateg. hiš	Kmoč- ka	Šnadr. navad.	Šnodr. vila	Dvoj- šek	Vrstna hiša	Manjši blok	Večji vlek	Večst. st. h.	Bara- ke	Osta- le	Skupaj
I. Upokojeanci gospodinja	% št.		59,4 19	25,0 8			3,2 1		12,5 4			24,1 32
II. NKV delavci uslužbenci	% št.		57,1 4	14,3 1	14,3 1				14,3 1			5,3 7
III. KV delavci administr.	% št.	2,6 1	71,0 27	10,5 4	2,6 1		7,9 3		5,3 2			28,6 38
IV. Uslužbenci s sred. š.	% št.		37,1 10	48,1 13	7,4 2		3,7 1		3,7 1			20,3 27
V. Obrtniki	% št.		55,5 5	22,2 2	11,1 1				11,1 1			6,7 9
VI. Uslužbenci z visoko is. vodilni	% št.		25,0 5	60,0 12			5,0 1		5,0 1		5,0 1	15,0 20
Skupaj	% št.	0,8 1	52,6 70	30,0 40	3,8 5		4,5 6		7,5 10		0,8 1	133

Str. gosp.	Kateg. hiš	Kmeč- ka	Enodr. navad.	Enodr. vila	Dvoj- ček	Vrstna hiša	Manjši blok	Večji blok	St. več- stan. h. ke	Bara- ke	Osta- lo	Skupaj
I. Upokoјenci gospodinje	% št.		58,0 11	5,2 1				10,5 2	15,8 3	10,5 2		16,1 19
II. NKV delavci uslužbenci	% št.	12,5 1	50,0 4					12,5 1	25,0 2			6,8 8
III. KV delavci administr.	% št.	3,8 1	39,3 11		7,5 2	10,7 3		32,1 9	7,5 2			25,8 28
IV. Uslužbenci s sred. š.	% št.		38,5 10		7,7 2	3,8 1	15,4 4	34,6 9				22,0 26
V. Obrtniki	% št.		72,7 8	9,1 1		9,1 1			9,1 1			9,3 11
VI. Uslužbenci s visoke iz. vodilni	% št.		7,7 2	3,9 1	7,7 2		7,7 2	61,6 16	11,5 3			22,0 26
Skupaj	% št.	1,7 2	39,0 46	2,54 3	5,1 6	4,24 5	5,1 6	31,4 37	9,3 11	1,7 2		118

Str. gosp.	Kateg. hiš	Krač- ka	Enodr. navad.	Enodr. vila	Dvoj- šek	Vrstna hiša	Manjši blok	Večji blok	St.voč- stan.h.	Bara- ke	Osta- lo	Skupaj
I. Upokoženci gospodinje	% št.	47,6 10	28,6 6	19,0 4					4,7 1			31,3 21
II. NKV delavci uslužbenci	% št.	50,0 3	16,6 1	16,6 1			16,6 1					8,9 6
III. KV delavci administr.	% št.	37,0 11	23,3 7	26,5 8	3,3 1		10,0 3					44,8 30
IV. Uslužbenci s sred. š.	% št.		60,0 3				40,0 2					7,4 5
V. Obrtniki	% št.		33,3 1	33,3 1	33,3 1							4,4 3
VI. Uslužbenci s visoko iz. vodilni	% št.	50,0 1		50,0 1								3,0 2
Skupaj	% št.	37,3 25	26,8 18	22,4 15	3,0 2		8,9 6		1,5 1			67

NOVO MESTO I. - POKLIČNA STRUKTURA GOSPODINSTEV PO KATEGORIJAH HIŠ

T 4

Str. gosp.	Kateg. hiš	Enoč- ka	Enodr. navad.	Enodr. vila	Dvoj- ček	Vrstas hiša	Manjši blok	Večji blok	st.več- stan.h.	Sara- ke	Osta- lo	Skupaj
I. Upokoženci gospodinje	% št.		27,0 10	19,0 7					54,0 20			27,4 37
II. NKV delavci uslužbenci	% št.	6,6 1	40,0 6						46,7 7		6,6 1	11,1 15
III. KV delavci administr.	% št.	2,4 1	42,9 18	2,4 1		2,4 1	4,8 2		45,2 19			31,1 42
IV. Uslužbenci s sred. š.	% št.		33,3 7	4,8 1	4,8 1	4,8 1			52,4 11			15,6 21
V. Obrtniki	% št.		69,2 9	7,7 1				7,7 1	7,7 1		7,7 1	9,6 13
VI. Uslužbenci z visoko š. vodilni	% št.		14,2 1	28,6 2			14,2 1		28,6 2		14,2 1	5,2 7
Skupaj	% št.	1,5 2	33,8 51	8,9 12	0,7 1		2,2 3	2,2 3	40,4 60		2,2 3	135

Str. gospo.	Kateg.hiš	Kneč- ka	Enodr. navad.	Enodr. vila	Dvoj- ček	Vrstna hiša	Manjši blok	Večji blok	St.več- stan.h.	Barake	Osta- lo	Sku- paj
I. Upokojenca gospodinja	%	7,5	42,5	17,5	2,5		7,5		20,0		2,5	23,4
	št.	3	17	7	1		3		8		1	40
II. NKV delavci uslužbenci	%		45,5	9,1			18,2		27,3			6,4
	št.		5	1			2		3			11
III. KV delavci administr.	%	1,8	53,9	14,8	5,5		18,5		5,5			31,6
	št.	1	29	8	3		10		3			54
IV. Uslužbenci s sred. š.	%		21,1	23,7			44,7	5,3	5,3			22,2
	št.		8	9			17	2	2			38
V. Obrtniki	%		42,9	42,9	14,2							4,1
	št.		3	3	1							7
VI. Uslužbenci z visoko š. vodilni	%	4,8	19,1	9,5	4,8		42,9	4,8	14,3			12,3
	št.	1	4	2	1		9	1	3			21
Skupaj	%	2,9	38,6	17,5	3,5		24,0	1,8	11,1		0,6	
	št.	5	66	30	6		41	3	19		1	171

Str. gosp.	Ka-teg. hiš	Kmoč- ka	Kmodr. novad. vila	Kmodr. vila	Dvoj- ček	Vrstna hiša	Manjši blok	Vešji blok	St.voč- stan.h. ke	Bara- ke	Osta- lo	Sku- paj
I.	Upokojeenci gospodinje	% št.					80,0 8	20,0 2				15,4 10
II.	NKV delavci uslužbenci	% št.					66,6 4	33,3 2				9,2 6
III.	KV delavci administr.	% št.					91,7 11	8,3 1				18,5 12
IV.	Uslužbenci s sred. š.	% št.					85,7 18	9,5 3				32,4 21
V.	Obrtniki	% št.					50,0 1	50,0 1				3,0 2
VI.	Uslužbenci z visoko iz. vodilni	% št.					71,5 10	28,5 4				21,5 14
	Skupaj	% št.					80,0 52	20,0 13				65

ŠKOFJA LOKA I. - POKLIČNA STRUKTURA GOSPODINJSTEV PO KATEGORIJAH HIŠ

T 4

Str. gosp.	Kateg. hiš	Enoč- ka	Enodr. navad.	Enodr. vila	Dvoj- ček	Vrst. hiša	Manjši blok	Večji blok	St.več- stan.h.	Bara- ke	Osta- lo	Sku- paj
I. Upokojenec gospodinja	% št.								30,0 49			30,0 49
II. NEV delavec uslužbenci	% št.								10,4 17			10,4 17
III. KV delavec administr.	% št.								39,2 64			39,2 64
IV. Uslužbenci s sred. š.	% št.								9,8 16			9,8 16
V. Obrtniki	% št.								4,9 8			4,9 8
VI. Uslužbenci s visoko iz. vodilni	% št.								5,5 9			5,5 9
Skupaj									163			163

Str. gosp.	Kateg. hiš	Kmeč- ka	Enodr. navad.	Enodr. vila	Dvoj- ček	Vrstna hiša	Manjši blok	Večji blok	St.več- stan.h.	Bara- ke	Osta- lo	Sku- paj
I. Upokojeanci gospodinje	% št.	77,0 10	23,0 3									13,5 13
II. NKV delavci uslužbenci	% št.	75,0 9				16,7 2	8,3 1					12,5 12
III. KV delavci administr.	% št.	85,4 35				7,3 3	4,8 2		2,4 1			42,8 41
IV. Uslužbenci s sred. š.	% št.	4,3 9			7,1 1	14,3 2	14,3 2					14,6 14
V. Obrtniki	% št.	100,0 6										6,2 6
VI. Uslužbenci z visoko iz. vodilni	% št.	60,0 6	10,0 1	10,0 1	10,0 1	10,0 1	10,0 1					10,4 10
Skupaj	% št.	78,3 75	4,1 4	2,1 2	8,3 8	6,3 6			1,0 1			96

ŠKOFJA LOKA III. - POKLIČNA STRUKTURA GOSPODINSTEV PO KATEGORIJAH HIŠ

T 4

Str. gosp.	Kateg. hiš	Kmeč- ka	Enodr. navad.	Enodr. vila	Dvoj- ček	Vrstna hiša	Manjši blok	Večji blok	St.več- stan.h.	Bara- ke	Osta- lo	Sku- paj
I. Upokojeenci gospodinje	%					5,9		94,1				13,3
	št.					1		16				17
II. NKV delavci uslužbenci	%					4,3		95,7				18,0
	št.					1		22				23
III. KV delavci administr.	%					23,9		76,1				35,9
	št.					11		35				46
IV. Uslužbenci s sred. š.	%					28,5		71,5				16,4
	št.					6		15				21
V. Obrtniki	%											
	št.											
VI. Uslužbenci z visoko iz. vočilni	%					14,3		85,7				16,4
	št.					3		18				21
Skupaj	%					17,2		82,8				
	št.					22		106				128

Бог. Бр. I. I. II. III. IV. V. VI. Шреј

Бог. Бр.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	Шреј
Бог. Бр.	4	2	3	3	1		13
%	10,4	16,6	9,3	25,0	20,0		12,0
Бог. Бр.	2	2	1				5
%	5,3	16,6	3,1				4,6
Бог. Бр.	2	2	7		2		13
%	5,3	16,6	21,7		40,0		12,0
Бог. Бр.	24	3	14	5	2		48
%	63,2	25,0	43,4	41,7	22,2		44,6
Бог. Бр.	6	2	2	4	2	3	19
%	15,3	16,6	6,2	33,3	40,0	33,3	17,5
Бог. Бр.	38	12	32	12	5	9	108
%	38	12	32	12	5	9	108

čas bivanja	Soc. struk. gospod.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	Skupaj
Manj kakor 2 leti	%	15,2	14,8	38,4	68,3	16,6	33,4	32,4
	št.	7	4	35	15	1	6	68
3 - 4 leta	%	13,0	40,8	33,0	13,6	16,6	27,8	26,7
	št.	6	11	30	3	1	5	56
5 - 6 let	%	6,5	18,5	8,8	4,5			8,1
	št.	3	5	8	1			17
7 - 10 let	%	6,5	14,8				22,2	5,2
	št.	3	4				4	11
nad 10 let	%	56,5	11,1	16,5	13,6	66,8	16,6	25,8
	št.	26	3	15	3	4	3	54
stalno	%	2,2		3,3				1,9
	št.	1		3				4
Skupaj		46	27	91	22	6	18	210

Čas bivanja	Soc. struk. gospod.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	Skupaj
Manj kakor 2 leti	%	4,4	22,7	14,3	4,2			9,9
	št.	2	5	10	1			18
3 - 4 leta	%	4,4	4,5	20,0	8,3	16,7	6,7	11,6
	št.	2	1	14	2	1	1	21
5 - 6 let	%	2,2	4,5	11,4	8,3	33,3		7,7
	št.	1	1	8	2	2		14
7 - 10 let	%	13,3	22,7	15,7	25,0	33,3	13,3	17,6
	št.	6	5	11	6	2	2	32
nad 10 let	%	64,4	40,9	35,7	50,0	16,7	80,0	48,3
	št.	29	9	25	12	1	12	88
stalno	%	11,1	4,5	2,6	4,2			4,9
	št.	5	1	2	1			9
Skupaj		45	22	70	24	6	15	182

Čas bivanja	Soc. struk. gospod.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	Skupaj
Manj kakor 2 leti	%	20,0	14,3				25,0	7,7
	Št.	3	3				1	7
3 - 4 leta	%		9,5		18,2	10,0		5,5
	Št.		2		2	1		5
5 - 6 let	%	6,7	19,0	10,0	27,3	20,0		14,2
	Št.	1	4	3	3	2		13
7 - 10 let	%	6,7	14,3	30,0		10,0	25,0	16,5
	Št.	1	3	9		1	1	15
nad 10 let	%	60,0	42,9	60,0	54,5	60,0	50,0	55,0
	Št.	9	9	18	6	6	2	50
stalno	%	6,7						1,1
	Št.	1						1
Skupaj		15	21	30	11	10	4	91

Čas bivanja	Soc. struk. gospodj.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	Skupaj
Manj kakor 2 leti	%	20,0	28,6	26,3	17,2		10,5	19,5
	Št.	3	2	10	5		3	23
3 - 4 leta	%		14,2	10,5	6,9		15,4	9,3
	Št.		1	4	2		4	11
5 - 6 let	%	6,6		10,5	6,9		3,8	6,8
	Št.	1		4	2		1	8
7 - 10 let	%	33,3	28,6	39,5	34,5	33,3	21,1	33,1
	Št.	5	2	15	10	1	6	39
nad 10 let	%	40,1	28,6	13,2	34,5	66,6	42,2	31,3
	Št.	6	2	5	10	2	12	37
stalno								
Skupaj		15	7	38	29	3	26	118

čas bivanja	Šec. struk. gospod.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	Skupaj
Manj kakor 2 leti	% št.						4,8 1	0,8 1
3 - 4 leta	% št.			7,7 3	10,5 3	11,1 1	14,3 3	7,6 10
5 - 6 let	% št.	6,5 2	33,3 2	12,8 5	7,7 2		9,5 2	9,8 13
7 - 10 let	% št.	9,7 3	50,0 3	23,1 9	26,9 7	11, 1	19,1 4	20,5 27
nad 10 let	% št.	37,6 21	16,6 1	56,4 22	46,1 12	77,7 7	47,6 10	55,4 73
stalno	% št.	16,1 5			7,7 2		4,8 1	6,0 8
Skupaj		51	6	39	26	9	21	132

Čas bivanja	Soc. struk. gospod.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	Skupaj
Manj kakor 2 leti	%	5,3		10,7	15,4		19,2	11,0
	št.	1		3	4		5	13
3 - 4 leta	%		25,0	14,3	11,5	9,0	19,2	12,7
	št.		2	4	3	1	5	15
5 - 6 let	%	10,5	37,5	14,3	15,4	9,0	11,5	14,4
	št.	2	3	4	4	1	3	17
7 - 10 let	%			7,1	30,8	9,0	27,0	15,3
	št.			2	8	1	7	18
nad 10 let	%	73,7	12,5	32,1	23,1	45,5	15,4	33,1
	št.	14	1	9	6	5	4	39
stalno	%	10,5	25,0	21,4	3,8	27,2	7,7	13,6
	št.	2	2	6	1	3	2	16
Skupaj		19	8	28	26	11	26	118

.....

čas bivanja	Sec. struk. gospod.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	Skupaj
Manj kakor 2 leti	%	9,5		10,0	20,0	66,7		11,9
	št.	2		3	1	2		8
3 - 4 leta	%	4,8			40,0			4,5
	št.	1			2			3
5 - 6 let	%			10,0	20,0			6,0
	št.			3	1			4
7 - 10 let	%		16,7	6,7				4,5
	št.		1	2				3
nad 10 let	%	66,6	16,7	50,0	20,0			46,2
	št.	14	1	15	1			31
stalno	%	19,0	66,4	23,3		33,3	100,0	26,8
	št.	4	4	7		1	2	18
Skupaj		21	6	30	5	3	2	67

Čas bivanja	Soc. struk. gospod.							Skupaj
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	
Manj kakor 2 leti	%	2,7	20,0	16,7	14,3		14,2	11,1
	št.	1	3	7	3		1	15
3 - 4 leta	%	2,7	13,3	16,7	23,8	15,3	14,2	13,3
	št.	1	2	7	5	2	1	18
5 - 6 let	%	5,4	6,6	14,3	9,5		14,2	8,9
	št.	2	1	6	2		1	12
7 - 10 let	%	5,4	20,0	14,3		15,3		9,6
	št.	2	3	6		2		13
nad 10 let	%	70,3	33,3	26,2	42,9	69,2	42,9	45,7
	št.	26	5	11	9	9	3	63
stalno	%	13,5	6,6	11,8	9,5		14,2	10,4
	št.	5	1	5	2		1	14
Skupaj		37	15	42	21	13	7	135

Čas bivanja	Soc. struk. gospod.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	Skupaj
Manj kakor 2 leti	%	5,0	9,1	9,3	7,9	14,3	4,8	7,6
	št.	2	1	5	3	1	1	13
3 - 4 leta	%	2,5	18,2	25,9	10,5	28,6	14,3	15,2
	št.	1	2	14	4	2	3	26
5 - 6 let	%	7,5	18,2	20,4	13,2	14,3	23,8	15,8
	št.	3	2	11	5	1	5	27
7 - 10 let	%	17,5	9,1	7,4	34,2		19,0	16,9
	št.	7	1	4	13		4	29
nad 10 let	%	67,5	45,4	33,3	31,6	42,8	23,8	41,0
	št.	27	5	18	12	3	5	70
stalno	%			3,7	2,6		14,3	3,5
	št.			2	1		3	6
Skupaj		40	11	54	38	7	21	171

Čas bivanja	Soc. struk. gospod.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	Skupaj
Manj kakor	%	27,3	33,3	8,3			7,1	10,7
2 leti	št.	3	2	1			1	7
3 - 4 leta	%	9,1			5,0			3,0
	št.	1			1			2
5 - 6 let	%			8,3	20,0	50,0	7,1	10,7
	št.			1	4	1	1	7
7 -10 let	%	45,4	66,6	66,7	55,0		57,1	55,5
	št.	5	4	8	12		8	36
nađ 10 let	%	18,2		16,7	10,0	50,0	7,1	12,3
	št.	2		2	2	1	1	8
stalno	%				10,0		21,4	7,7
	št.				2		3	5
Skupaj		11	6	12	21	2	14	65

Soe. struk. čas gospod. bivanja		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	skupaj
Manj kakor 2 leti	%	12,2	23,6	11,0	12,5	12,5	11,1	12,9
	št.	6	4	7	2	1	1	21
3 - 4 leta	%	8,2	11,8	12,2	12,5		11,1	10,4
	št.	4	2	8	2		1	17
5 - 6 let	%	4,1	5,9	11,0	6,2			6,7
	št.	2	1	7	1			11
7 - 10 let	%	12,2	23,6	18,8	12,5	37,5	11,1	17,2
	št.	6	4	12	2	3	1	28
nad 10 let	%	58,2	35,3	42,2	25,0	50,0	22,2	44,3
	št.	29	6	27	4	4	2	72
stalno	%	4,1		4,7	31,2		44,7	8,6
	št.	2		3	5		4	14
Skupaj		49	17	64	16	8	9	163

.....

Čas bivanja	Soc. struk. gospod.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	Skupaj
Manj kakor 2 leti	% št.	7,7 1	25,0 3	7,3 3		16,7 1		8,3 8
3 - 4 leta	% št.		41,7 5	26,8 11	57,2 8		30,0 3	28,1 27
5 - 6 let	% št.	7,7 1	8,3 1	19,5 8	7,1 1	16,7 1	10,0 1	13,5 13
7-10 let	% št.	23,1 3	16,7 2	29,3 12	14,3 2	50,0 3	30,0 3	26,0 25
nad 10 let	% št.	61,6 8	8,3 1	14,6 6	21,4 3	16,7 1	30,0 3	23,0 22
stalno	% št.			2,4 1				1,0 .1
Skupaj		13	12	41	14	6	10	96

Čas bivanja	Soc. struk. gospod.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	Skupaj
Manj kakor 2 leti	%	35,3	34,8	32,6	28,6		19,1	30,5
	št.	6	8	15	6		4	39
3 - 4 leta	%	52,9	26,1	43,5	42,8		47,6	42,2
	št.	9	6	20	9		10	54
5 - 6 let	%	11,3	39,1	23,9	28,6		33,3	27,3
	št.	2	9	11	6		7	35
7 - 10 let	%							
	št.							
nad 10 let	%							
	št.							
stalno	%							
	št.							
Skupaj		17	23	46	21		21	128

Sec. struk.		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	Skupaj
Odnos gospod.								
ZELO zadovoljni	%	10,5	8,3	3,1	25,0		33,3	11,1
	št.	4	1	1	3		3	12
Zado- voljni	%	63,1	50,0	87,5	66,7	80,0	55,6	69,4
	št.	24	6	28	8	4	5	75
Neza- dovoljni	%	13,1	25,0	9,4	8,3	20,0	11,1	13,0
	št.	5	3	3	1	1	1	14
ZELO nezadovoljni	%	13,1	16,7					6,5
	št.	5	2					7
Skupaj		38	12	32	12	5	9	108

Српски	Однос структур. Експод.					
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
	%	%	%	%	%	%
	Ст.	Ст.	Ст.	Ст.	Ст.	Ст.
ЗЕЛО	7,7	31,6	23,5	4	20,0	100,0
зедовојни	1	6	4	4	1	
Зедо-	%	%	%	%	%	%
војни	Ст.	Ст.	Ст.	Ст.	Ст.	Ст.
	84,6	42,1	70,6	20,0	50,2	50,2
	11	8	12	1	32	32
Незедо-	%	%	%	%	%	%
војни	Ст.	Ст.	Ст.	Ст.	Ст.	Ст.
	7,7	10,5	5,9		7,3	7,3
	1	2	1		4	4
ЗЕЛО незедо-	%	%	%	%	%	%
војни	Ст.	Ст.	Ст.	Ст.	Ст.	Ст.
	15,8	5,4	5,4		5,4	5,4
	3	3	3		3	3

Soc. struk.		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	Skupaj
Odnos gospod.								
ZELO zadovoljni	% št.	10,85 5	12,5 3	16,3 15	22,7 5		33,3 6	16,3 34
Zado- voljni	% št.	82,6 38	87,5 21	78,3 72	27,3 17	100,0 6	66,6 12	79,9 166
Nezado- voljni	% št.	6,5 3		5,4 5				3,8 8
ZELO nezadovoljni								
Skupaj		46	24	92	22	6	18	208

Odnos gospod.		Sec. struk.						Skupaj
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	
ZELO zadovoljni	%	17,8		7,1	20,8	16,7	44,4	13,2
	št.	8		5	5	1	5	24
Zado- voljni	%	51,1	81,8	70,0	45,8	49,9	66,6	62,6
	št.	23	18	49	11	3	10	114
Nezado- voljni	%	28,9	13,5	17,1	29,1	16,7		19,8
	št.	13	3	12	7	1		36
ZELO nezadovoljni	%	2,2	4,5	5,7	4,2	16,7		4,4
	št.	1	1	4	1	1		8
Skupaj		45	22	70	24	6	15	182

Odnos gospod.		Soc. struk.						Skupaj
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	
ZELO zadovoljni	% št.	33,4 5		5,4 2	27,6 8	33,3 1	26,95 7	19,5 23
Zado- voljni	% št.	46,76 7	57,0 4	71,0 30	55,1 16	66,6 2	69,3 18	66,0 77
Neza- dovoljni	% št.	13,36 2	28,5 2	10,8 4	17,23 5		3,85 1	12,0 14
ZELO nezadovoljni	% št.	6,68 1	14,25 1	2,7 1				2,5 3
Skupaj		15	7	37	29	3	26	117

Soc. struk.		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	Skupaj
Odnos gospod.								
ZELO zadovoljni	%	28,1		36,8	44,5	11,1	50,0	34,51
	št.	9		14	12	1	10	46
Zado- voljni	%	71,0	71,4	35,2	55,5	77,8	45,0	60,1
	št.	23	5	21	15	7	9	80
Nezado- voljni	%		12,2	7,9		11,1		3,8
	št.		9	3		1		5
ZELO nezadovoljni	%		1,2				5,0	1,6
	št.		1				1	2
Skupaj		32	7	38	27	9	20	133

Однос Соц.струк.	Сорос						
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	Штепај
ЗЕЛО задовољна	% 15,8	% 12,5	% 25,0	% 34,7	% 45,5	% 30,8	% 28,0
Зело- вољна	% 79,0	% 67,5	% 71,4	% 65,3	% 45,5	% 65,5	% 68,6
Незадо- вољна	% 5,26	% 1,74	% 3,58	% 0,1	% 9,1	% 3,85	% 3,4
ЗЕЛО незадовољна	% 1	% 1	% 1	% 1	% 1	% 1	% 4

Штепај 19 8 28 26 11 26 118

Soc. struk.		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	Skupaj
Odnos gospod.								
ZELO	%	28,6	16,7	33,3			50,0	26,8
zadovoljni	št.	6	1	10			1	18
Zado-	%	71,4	66,6	63,3	80,0	100,0	50,0	68,7
voljni	št.	15	4	19	4	3	1	46
Nezado-	%		16,7		20,0			3,0
voljni	št.		1		1			2
ZELO	%			3,3				1,5
nezadovoljni	št.			1				1
Skupaj		21	6	30	5	3	2	67

Odnos Soc. struk. gospod.		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	Skupaj
ZELO zadovoljni	%	24,3	33,3	21,4	19,1	23,0	28,5	23,7
	št.	9	5	9	4	3	2	32
Zadovoljni	%	51,3	33,3	45,2	42,9	77,0	71,5	49,6
	št.	19	5	19	9	10	5	67
Nezadovoljni	%	13,5	26,6	31,0	19,1			19,2
	št.	5	4	13	4			26
ZELO nezadovoljni	%	10,8	6,6	2,4	19,1			7,4
	št.	4	1	1	4			10
Skupaj		37	15	42	21	13	7	135

=====

Odnos ^{Soc.} gospod. struk.		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	Skupaj
ZELO zadovoljni	%	27,5	36,4	40,7	34,2	85,8	52,4	39,2
	št.	11	4	22	13	6	11	67
Zadovoljni	%	55,0	36,4	44,4	60,6	14,2	38,1	47,9
	št.	22	4	24	23	1	8	82
Nezadovoljni	%	10,0	27,2	14,8	2,6		4,8	9,9
	št.	4	3	8	1		1	17
ZELO nezadovoljni	%	7,5			2,6		4,8	2,9
	št.	3			1		1	5
Skupaj		40	11	54	38	7	21	171

Odnos Soc. struk. gospod.		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	Skupaj
ZELO zadovoljni	%	30,0		16,6	23,8		14,3	18,4
	št.	3		2	5		2	12
Zadovoljni	%	60,0	50,0	75,1	71,4	100,0	64,3	67,8
	št.	6	3	9	15	2	9	44
Nezadovoljni	%		50,0	8,3	4,8		21,4	12,3
	št.		3	1	1		3	8
ZELO nezadovoljni	%	10,0						1,5
	št.	1						1
Skupaj		10	6	12	21	2	14	65

Однос Струк. Сое.	I. II. III. IV. V. VI.						Странај
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	
ЗЕЛЛО	28,6	11,8	20,3	43,7	25,0	77,7	27,6
недовољнај	14	2	13	7	2	7	45
%	57,2	58,8	45,3	43,7	37,5	22,2	48,5
Ст.	28	10	29	7	3	2	79
Зад-							
вољнај							
%	14,3	29,4	29,7	12,5	25,0	21,5	35
Ст.	7	5	19	2	2	35	
ЗЕЛЛО							
недовољнај							
%			4,7		12,5	2,4	4
Ст.			3		1	4	
Странај	49	17	64	16	8	9	163

Odnos ^{Soc.} struk. gospod.		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	Skupaj
ZELO	%	69,2	33,4	46,4	57,2	50,0	50,0	50,0
sadovoljni	št.	9	4	19	8	3	5	48
Zado-	%	23,1	66,	51,3	28,6	33,3	40,0	43,8
voljni	št.	3	8	21	4	2	4	42
Nezado-	%	7,7		2,4	14,3		10,0	5,2
voljni	št.	1		1	2		1	5
ZELO	%					16,7		1,0
nezadovoljni	št.					1		1
Skupaj		13	12	41	14	6	10	96

Odnos ^{Soc.} struk. gospod.		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	Skupaj
ZELO zadovoljni	%	29,4	47,8	45,6	38,1		38,1	41,4
	št.	5	11	21	8		8	53
Zadovoljni	%	64,7	52,2	54,4	57,1		61,9	57,1
	št.	11	12	25	12		13	73
Nezadovoljni	%	5,9			4,8			1,5
	št.	1			1			2
ZELO nezadovoljni	%							
	št.							
Skupaj		17	23	46	21		21	128

SEZNAM TABEL

1. Kategorije hiš po področjih	za str.	16
2. Starost hiš po področjih	"	16
3. Socialna struktura gospodinjstev glede na poklic nosilca gospodinjanskega lista .	"	21
4. Poklicna struktura gospodinjstev po kategorijah hiš	na koncu	
5. Starostna struktura prebivalstva po področjih	za str.	30
6. Gospodinjstva po starosti članov	"	31
7. Aktivno prebivalstvo po delovnem mestu .	"	35
8. Aktivno prebivalstvo zaposlene v industriji	"	35
9. Odseljeni in priseljeni po velikostni strukturi naselij, od kater se se priselili ali odselili	"	38
10. Priseljeno prebivalstvo po področjih priselitve	"	40
11. Dejavnost nosilcev priseljenih gospodinjstev pred priselitvijo	"	43
12. Priseljeni po intenziteti kontaktov z domačin okoljem - pogostnost obiskov . . .	"	46
13. Čas bivanja gospodinjstev v naselju pred priselitvijo v sodanje stanovanje . . .	"	47
14. Čas bivanja v sodanem stanovanju . . .	"	48
15. Koliko časa živite v tem stanovanju . .	na koncu	
16. Odseljeni člani gospodinjstev v zadnjih 5-letih po poklicni strukturi	za str.	49
17. Regionalna rasporeditev odseljenih gospodinjstev	"	50

18. Odnos do stanovanja in okolja	na koncu	
19. Odnos do bivališča izražen s zadovoljstvom	za str.	52
20. Kje v naselju ali drugod bi najraje živeli	"	54
21. Realne preselitve v treh letih in način spremembe bivališča	"	55
22. Lastništvo nekaterih predmetov osebnega standarda	"	56
23. Adaptacije stanovanj in stanovanjskih poslopij po vrednosti adaptacij	"	58
24. Poklicna struktura nosilcev gospodinj- skih listov sedanjih in bivših stano- valcev	"	61
25. Sprememba poklicne strukture otrok v primerjavi s poklicem staršev	"	62

V S E B I N A

Socialnogeografska raziskava nekaterih mestnih četrti v Kamniku, Kopru, Murški Soboti, Novem mestu in v Škofji Loki	str.	1
Predgovor	"	1
Uvod	"	2
Omejitev raziskanih področij	"	8
Rezultati socialnogeografske raziskave	"	15
Prostorna distribucija zazidave po starosti hiš in kategorijah	"	15
Struktura gospodinjstev glede na dejavnost aktivnega prebivalstva /socialna struktura/	"	20
Socialna struktura gospodinjstev v prostoru in v odnosu do strukture zazidave	"	20
Starostna struktura prebivalstva	"	29
Migracije prebivalstva kot dejavnik formiranja strukture prebivalstva in kvalitete izrabe prostora	"	34
Odnos med stanovanjem in delovnim mestom	"	34
Priseljevanje prebivalstva	"	37
Dejavnost nosilca gospodinjanskega lista pred priselitvijo v sedanje stanovanje	"	43
Direktna povezava priseljenega prebivalstva s regijo	"	46
Gospodinjstva po dolžini bivanja v naselju in v stanovanju	"	47
Odseljevanje	"	49
Tendence prostorne mobilnosti prebivalstva	"	52
Reagiranje prebivalstva v okolju in v stanovanju	"	56

Elementi transformacije socialne strukture		
prebivalstva	str.	60
Zaključne ugotovitve	"	64